

**ORDIN
ПРИКАЗ**

20 august 2010

Nr. 591

mun. Chișinău

**Cu privire la organizarea
și funcționarea Serviciului
de Sănătate Mintală din
Republica Moldova**

În conformitate cu prevederile Legii ocrotirii sănătății Nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală Nr. 1402-XIII din 16.12.1997 modificată și completată prin Legea nr. 35 din 28.02.2008 „pentru modificarea și completarea Legii nr.1402-XIII din 16 decembrie 1997 privind asistența psihiatrică”; Hotărârii Guvernului Republicii Moldova Nr. 1471 din 24.12.2007 „Cu privire la aprobarea strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017”; Hotărârii Guvernului Republicii Moldova Nr. 886 din 06.08.2007 „Cu privire la aprobarea Politicii Naționale de Sănătate. Capitolul XII: Asigurarea condițiilor pentru ameliorarea sănătății mintale”, Hotărârii Guvernului Republicii Moldova Nr. 353 din 30.03.2007 „Cu privire la aprobarea Programului Național privind sănătatea mentală pentru anii 2007-2011”, în scopul perfectării managementului sistemului de sănătate mentală și reglementarea în continuare a prestării serviciilor de sănătate mentală la toate etapele, unificării cerințelor vizând metodologia organizării serviciilor de sănătate mentală, în vederea sporirii accesului populației la asistența medicală calitativă și oportună în domeniul sănătății mintale, în temeiul prevederilor punctului 8 al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 777 din 27 noiembrie 2009,

ORDON:

1. Se aprobă:

Regulamentul de organizare și funcționare a Serviciului de Sănătate Mintală din Republica Moldova, conform anexei nr. 1.

Structura Serviciului de Sănătate Mintală al Ministerului Sănătății din Republica Moldova, conform anexei nr. 2.

- Regulamentul de activitate a Spitalului de Psihiatrie, conform anexei nr. 3.
- Regulamentul de activitate a Secției de Monitorizare, Evaluare și Integrare a serviciului de asistență psihiatrică, conform anexei nr. 4.
- Regulamentul de etapizare a asistenței medicale de sănătate mintală prestată persoanelor cu tulburări mintale și de comportament din Republica Moldova, conform anexei nr. 5.
- Regulamentul de activitate a secției de internare a Spitalul de Psihiatrie, conform anexei nr. 6.
- Regulamentul de activitate a secției psihiatrie generală, conform anexei nr. 7.
- Regulamentul de activitate a secției psihiatrie pentru copii, conform anexei nr. 8.
- Regulamentul de activitate a secției somato-psihiatrie, conform anexei nr. 9.
- Regulamentul de activitate a secției psihosomatice, conform anexei nr. 10.
- Regulamentul de activitate a secției gerontopsihiatrie, conform anexei nr. 11.
- Regulamentul de activitate a secției Dispensar, conform anexei nr. 12.
- Regulamentul de activitate a cabinetului medicului psihiatru, conform anexei nr. 13.
- Regulamentul de activitate a staționarului de zi de profil psihiatric, conform anexei nr. 14.
- Regulamentul privind supravegherea prin dispensarizare, conform anexei nr. 15.
- Regulamentul privind managementul operațional dintre medicului psihiatru și serviciul de asistență medicală primară, conform anexei nr. 16.
- Regulamentul de activitate a secției de psihiatrie pentru tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită, conform anexei nr. 17.
- Regulamentul de activitate a secției de psihiatrie pentru tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă a Spitalului de Psihiatrie, conform anexei nr. 18.
- Regulamentul cu privire la efectuarea expertizei psihiatrico-legale staționară pentru persoanele private de libertate în Spitalul de Psihiatrie, conform anexei nr. 19.
- Regulamentul cu privire la efectuarea expertizei psihiatrico-legale staționară pentru persoanele ne private de libertate în Spitalul de Psihiatrie, conform anexei nr. 20.
- Regulamentul de organizare și funcționare a serviciului de reabilitare psihosocială, conform anexei nr. 21.
- Regulamentul de organizare și funcționare a cabinetelor de Terapie Ocupațională și Ergoterapie, conform anexei nr. 22.
- Regulamentul de organizare și funcționare al Atelierelor protejate, conform anexei nr. 23.
- Regulamentul Centrului Național de Sănătate Mintală, conform anexei nr. 24.

2. Directorul Direcției Sănătății a Consiliului municipal Chișinău, șeful Secției Sănătate a Primăriei mun. Bălți, directorul Direcției Sănătate și Protecție Socială UTA Găgăuzia, conducătorii instituțiilor medico-sanitare publice republicane, directorii instituțiilor medico-sanitare publice Spitale raionale, Centre ale Medicilor de Familie, Centre de Sănătate, directorii unităților medico-sanitare private și medicii psihiatri:

1) Vor organiza activitatea instituțiilor medico-sanitare și subdiviziunilor sale în domeniul sănătății mintale în conformitate cu cerințele expuse în documentele aprobate conform punctului 1 al prezentului ordin;

2) Vor monitoriza și evalua permanent indicatorii de activitate (cantitativi și calitativi) a subdiviziunilor de asistență medicală în domeniul sănătății mintale subordonate și vor întreprinde măsuri de rigoare cu privire la perfectarea continuă a nivelului calității prestării serviciilor;

3) Vor asigura conlucrarea eficientă cu alte servicii extrasectoriale, precum, serviciul de pompieri, organele de poliție, autoritățile administrației publice locale în organizarea și acordarea operativă a asistenței medicale în domeniul sănătății mintale de calitate cetățenilor, inclusiv în situații excepționale;

4) Vor organiza informarea populației despre modul de acordare a asistenței în domeniul sănătății mintale, inclusiv prin utilizarea mijloacelor mass-media, etc.;

5) Vor asigura realizarea măsurilor de psihoigienă, psihoprofilaxie și propagarea modului sănătos de viață în rândurile populației;

6) Vor asigura gestionarea eficientă a resurselor financiare disponibile pentru dezvoltarea Serviciilor de Sănătate Mintală și sporirii calității asistenței medicale în domeniul sănătății mintale prestate persoanelor cu tulburări mintale și de comportament;

7) Vor organiza conlucrarea consecutivă și eficientă a instituțiilor subordonate cu subdiviziunile Serviciului de Sănătate Mintală în strictă conformitate cu actele legislative și normative în vigoare și prezentul ordin;

8) Vor contribui la depistarea precoce a persoanelor cu tulburări mintale și de comportament, precum și a persoanelor supuse influenței factorilor de risc, contingentele vulnerabile, copii și adolescenți;

9) Vor organiza și asigura asistența psihiatrică de urgență pacienților cu tulburări mintale și de comportament în stare acută.

3. Directorii spitalelor raionale (municipale) vor asigura organizarea și deschiderea Centrelor Comunitare de Sănătate Mintală, în corespundere cu Ordinul Ministerului Sănătății nr. 8 din 17.01.2009 „Cu privire la Centrele Comunitare de Sănătate Mintală” și prezentul ordin.

4. Șeful Direcției politice în managementul personalului medical (dl Nicolae Jelamschi) și rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” (dl Ion Ababii) vor efectua schimbările necesare în cadrul normativ, planurile și programele de instruire a medicilor în domeniu.

5. Directorul general al Agenției medicamentului (dl Nicolae Onilov) va organiza asigurarea spectrului de medicamente necesare tratamentului persoanelor cu tulburări psihice în volum deplin și conform prevederilor actelor normative în vigoare.

6. Șeful Direcției politici în asistența medicală (dna Tatiana Zafic), Specialistul principal al Ministerului Sănătății în domeniul psihiatriei (dl Mihail Hotineanu), specialistul principal al Ministerului Sănătății în domeniul psihiatriei pediatrice (dna Lidia Cunicovschi), vicedirector management, informații și servicii consultative al IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie (dl Mircea Cucu):

1) Vor coordona și monitoriza activitatea Serviciului de Sănătate Mintală (aduți, copii), conform prevederilor actelor normative în vigoare, inclusiv prin acordarea asistenței organizator-metodice instituțiilor medicale publice și private din republică, cu privire la implementarea politicilor de sănătate mintală;

2) Vor evalua și verifica permanent indicatorii de activitate a Serviciului de Sănătate Mintală și vor propune măsuri de rigoare cu privire la perfectarea continuă a nivelului calității asistenței medicale acordate persoanelor cu tulburări mintale și de comportament.

7. Se consideră caduc:

Ordinul Ministerului Sănătății al URSS nr. 20 din 16 ianuarie 1964 «Положение о лечебно-производственных (трудовых) мастерских при психоневрологических и психиатрических учреждениях»

Ordinul Ministerului Sănătății al URSS nr. 760 din 15.08.1974 «Штатные нормативы медицинского, фармацевтического, педагогического персонала и работников кухонь психиатрических больниц»

Ordinul Ministerului Sănătății al URSS nr. 1333 din 29.12.1979 «О порядке сообщения сведений о психическом состоянии граждан»

Ordinul Ministerului Sănătății al URSS nr. 225 din 21 martie 1988 «О мерах по дальнейшему совершенствованию психиатрической помощи».

8. Controlul executării prezentului ordin se atribuie dlor Octavian Grama și Gheorghe Țurcanu, viceministri.

Ministru

Vladimir HOTINEANU

REGULAMENTUL
de organizare și funcționare a Serviciului de
Sănătate Mintală din Republica Moldova

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Regulamentul de organizare și funcționare a Serviciului de Sănătate Mintală din Republica Moldova este elaborat în temeiul prevederilor Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
2. Prezentul Regulament reglementează misiunea, modul de organizare, funcțiile, atribuțiile și drepturile Serviciului de Sănătate Mintală din Republica Moldova.

Secțiunea 2

Misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile și drepturile Serviciului de Sănătate Mintală

3. Misiunea Serviciului de Sănătate Mintală este menținerea și îmbunătățirea continuă a stării de sănătate mintală a populației prin asigurarea accesului echitabil la servicii de asistență psihiatrică de calitate și cost-eficiente, prin susținerea și promovarea intervențiilor de prevenție, protecție și promovare a sănătății.
4. Serviciul de Sănătate Mintală din Republica Moldova este parte componentă a sistemului de sănătate și asigură acordarea asistenței medicale în domeniul sănătății mintale la etapa ambulatorie și spitalicească pe întreg teritoriul republicii.
5. Sub genericul de Serviciu de Sănătate Mintală se subînțelege o rețea medicală de componență structurală determinată, personal medical pregătit în domeniul sănătății mintale.
6. Activitatea serviciului prevede asigurarea accesibilității și calitatea serviciilor acordate prin reducerea influenței negative a factorilor de risc, diagnosticarea, tratamentul și reabilitarea psihosocială în domeniu.
7. Serviciul de Sănătate Mintală este organizat și activează în conformitate cu actele normative în vigoare, ordinele și dispozițiile organelor ierarhic superioare.

- 8.** Serviciul de Sănătate Mintală îndeplinește următoarele funcții de bază:
- a)** Participă la elaborarea politicii și strategiilor în domeniul sănătății mintale pe termen scurt, mediu și lung, cadrului bugetar pe termen mediu și asigură realizarea acestora;
 - b)** Asigură integrarea priorităților de sănătate mintală în politicile și strategiile sectoriale, supraveghează sănătatea populației și stabilește prioritățile de sănătate mintală;
 - c)** Asigură reglementarea de drept a sistemului sănătății mintale, în limitele și în conformitate cu competențele stabilite de lege;
 - d)** Elaborează propuneri pentru programul de activitate al Ministerului Sănătății și proiecte de acte legislative și normative în domeniul sănătății mintale;
 - e)** Implementează politicile elaborate în domeniul sănătății mintale, examinează multilateral impactul social, economic, financiar etc. al acestora, evaluează riscurile pentru sănătate în raport cu determinanții stării de sănătate: factori sociali, economici, comportamentali, biologici și de mediu relevanți;
 - f)** Analizează și monitorizează politicile elaborate în domeniul sănătății mintale, în scopul asigurării corespunderii acestora cu strategiile și programele naționale și racordează politicile existente la prioritățile și necesitățile de integrare europeană;
 - g)** Evaluează și monitorizează starea de sănătate mintală a populației cu propunerea măsurilor de îmbunătățire a acesteia și informează Ministerul Sănătății referitor la indicatorii esențiali de sănătate, tendințele de evoluție și măsurile necesare pentru îmbunătățirea acestora;
 - h)** Asigură implementarea politicilor, strategiilor și programelor în domeniul sănătății mintale, la nivel național și local, și colaborează cu reprezentanții autorităților administrației publice centrale și locale, ai societății civile, precum și cu mass-media, în scopul prevenirii îmbolnăvirilor, protecției și promovării sănătății;
 - i)** Asigură identificarea, evaluarea și comunicarea riscurilor pentru sănătate, asigură managementul acestor riscuri, prognozarea și diminuarea impactului negativ al riscurilor identificate asupra sănătății mintale;
 - j)** Coordonează, în condițiile legii, asistența medicală de recuperare și reabilitare psihosocială și organizează controlul asupra activității de asistență psihiatrică în instituțiile medico-sanitare publice;
 - k)** Acordă asistență medicală în condiții de ambulator în domeniul sănătății mintale populației în teritoriile (raioane, municipii) republicii prin intermediul cabinetelor de psihiatrie pentru adulți, cabinetelor de psihiatrie pediatrică, Centrelor Comunitare de Sănătate Mintală, echipe specializate profil psihiatric de asistență medicală de urgență, echipe mobile, cabinete psihoterapie, etc.;
 - l)** Acordă asistență medicală de sănătate mintală în cadrul spitalelor (secțiilor) de psihiatrie;
 - m)** Asigură accesul echitabil la asistență medicală de sănătate mintală populației țării, reieșind din principiul apartenenței teritoriale către instituțiile de profil;

- n)** Acordă asistență medicală de sănătate mintală de calitate în modul și volumul prevăzut de actele legislative și normative în vigoare;
- o)** Asigură supravegherea prin dispensarizare a persoanelor suferinde de tulburări psihice cronice și îndelungate cu manifestări morbide grave, constante sau acutizări frecvente;
- p)** Asigură asistență curativ-consultativă persoanelor cu tulburări mintale și de comportament sau a reprezentantului legal al minorului, tutelei;
- q)** Acordă asistență medicală de sănătate mintală populației în zonele de calamități, dezastre naturale;
- r)** Asigură acordarea asistenței medicale de sănătate mintală în conformitate cu standardele și protocoalele în domeniul psihiatriei;
- s)** Asigură colaborarea continuă cu organele Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Educației și alte instanțe după necesitate, organizațiile non-guvernamentale, sursele de informare în masă, societatea civilă, etc.;
- t)** Asigură informarea cetățenilor, pacienților, organelor statale, instituțiilor medicale, ș.a., în strictă corespundere cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare;
- u)** Asigură respectarea drepturilor și demnității omului în cadrul acordării asistenței psihiatrice;
- v)** Exerciță și alte atribuții stabilite prin acte normative în domeniul său de activitate.

9. Serviciul de Sănătate Mintală are dreptul:

- a)** să solicite de la persoanele care se adresează după asistență psihiatrică, polița de asigurare obligatorie de asistență medicală, buletinul de identitate, biletul de trimitere, altă informație oportună cu caracter medical pentru acordarea asistenței psihiatrice programate;
- b)** să solicite, în modul stabilit, informația medicală suplimentară de la alte instituții medicale;
- c)** să colaboreze cu organele și instanțele abilitate pentru organizarea și acordarea asistenței medicale de înaltă calitate în domeniul sănătății mintale;
- d)** să informeze instanțele, instituțiile, ONG-urile și persoanele fizice cointeresate, privitor la activitatea serviciului de sănătate mintală sau starea sănătății mintale a cetățenilor, doar în modul prevăzut de actele legislative și normative în vigoare și de prezentul ordin.

Secțiunea 3

Coordonarea Serviciului de Sănătate Mintală

10. Spitalul Clinic de Psihiatrie este instituția care monitorizează și coordonează activitatea Serviciului de Sănătate Mintală la nivel național.

11. Spitalul Clinic de Psihiatrie asigură:

- a) acordarea asistenței organizator-metodice necesare instituțiilor medicale în vederea implementării politicilor în domeniul sănătății mintale la toate etapele de asistență medicală în republică;
- b) monitorizarea, evaluarea și integrarea serviciilor de acordare a asistenței medicale de sănătate mintală în vederea realizării prevederilor actelor normative în vigoare în domeniu, cu formularea propunerilor de îmbunătățire a activității Serviciului de Sănătate Mintală și prezentarea acestora Ministerului Sănătății;
- c) realizarea prevederilor Programelor naționale, altor acte normative în domeniul sănătății mintale;
- d) elaborarea Protocoalelor și Ghidurilor de acordare a asistenței medicale de sănătate mintală;
- e) elaborarea, propunerea și aplicarea noilor forme, metode și tehnologii de diagnostic, tratament și reabilitare în domeniul sănătății mintale și monitorizarea implementării lor;
- f) coordonarea planurilor de pregătire profesională continuă anuală și de perspectivă a medicilor psihiatri și altui personal medical ce activează în cadrul serviciilor de sănătate mintală;
- g) participarea la elaborarea documentelor de politici privind organizarea accesului populației la asistență medicală în domeniul sănătății mintale;
- h) elaborarea proiectelor, actelor normative privind reglementarea activității Serviciului de Sănătate Mintală;
- i) emiterea, în limita competenței, a directivelor, dispozițiilor și indicațiilor organizator-metodice privind acordarea de asistență psihiatrică;
- j) monitorizarea și evaluarea capacităților și activităților instituțiilor medico-sanitare și subdiviziunilor acestora în domeniul acordării serviciilor de sănătate mintală;
- k) integrarea la nivel național a rapoartelor anuale privind activitatea Spitalelor de Psihiatrie și a altor servicii în domeniul sănătății mintale;
- l) organizarea și participarea la congrese, conferințe și alte manifestări științifico-practice în domeniul sănătății mintale.

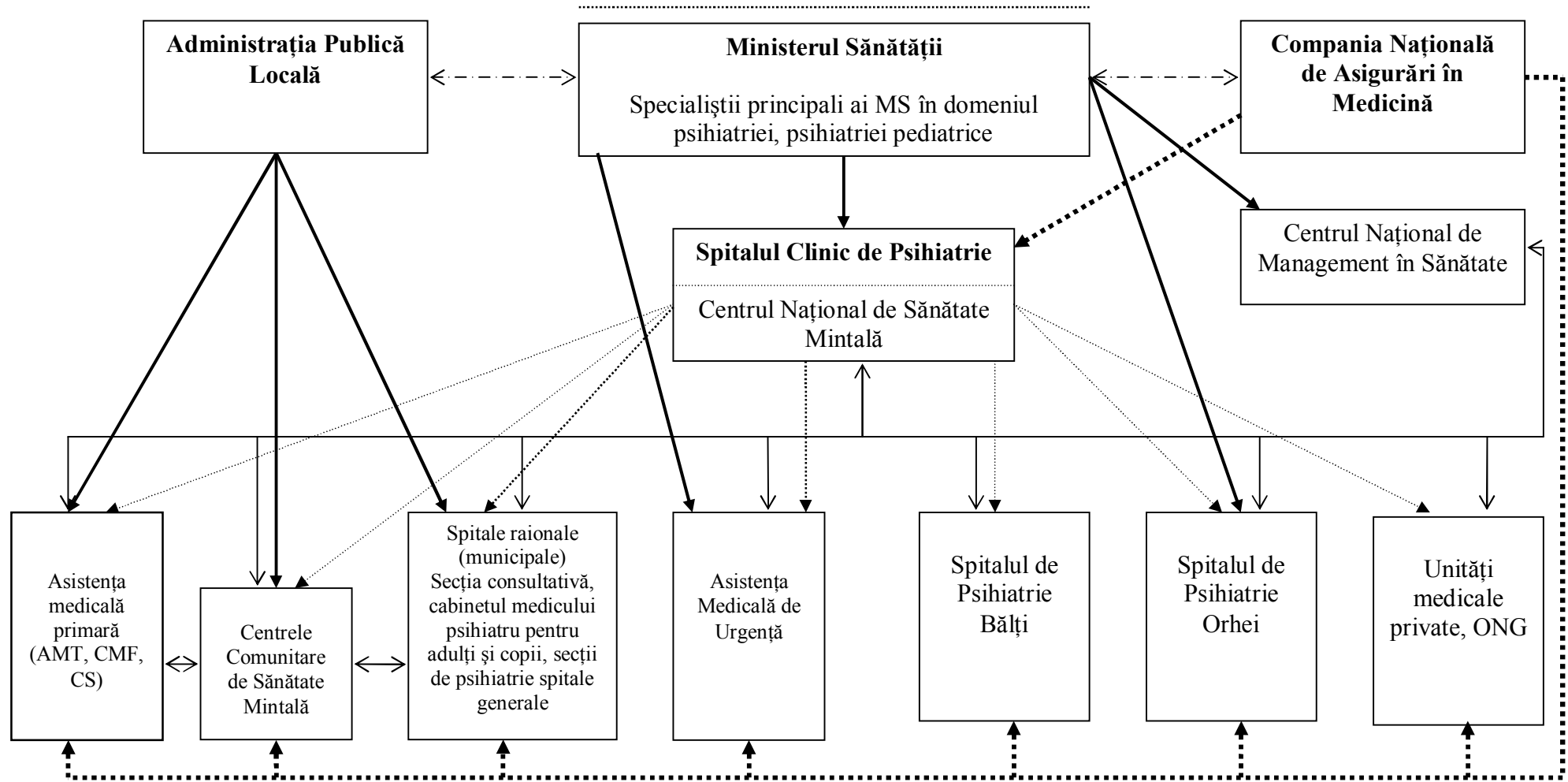
Secțiunea 4

Dispoziții finale

12. Conducătorii instituțiilor și subdiviziunilor, care acordă servicii în domeniul sănătății mintale, sunt responsabili de funcționarea și activitatea oportună în strictă corespundere cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare.

13. Conducătorii instituțiilor medico-sanitare din republică sunt responsabili de asigurarea conlucrării în acordarea asistenței medicale în domeniul sănătății mintale populației și realizarea prevederilor prezentului regulament.

Structura Serviciului de Sănătate Mintală al Ministerului Sănătății din Republica Moldova

REGULAMENTUL de activitate a Spitalului de psihiatrie

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Spitalul de Psihiatrie își desfășoară activitatea în conformitate cu Regulamentul instituției, Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legea privind sănătatea mintală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, alte acte legislative și normative în vigoare, ordinele și dispozițiile organelor ierarhic superioare, conducătorului instituției și prezentul Regulament.
2. Spitalul de psihiatrie este o instituție medicală, care acordă asistență medicală specializată, în condiții de staționar, privind examinarea, diagnosticarea, tratamentul și recuperarea psiho-socială.
3. Spitalul de psihiatrie, în conformitate cu actele legislative și normative în vigoare, acordă și alte servicii medicale de specialitate, coordonate cu Ministerul Sănătății, pentru asigurarea tuturor tipurilor de asistență psihiatrică garantată de stat.
4. Spitalul de psihiatrie internează bolnavii în regim programat, precum și în regim de urgență indiferent de domiciliul stabilit, la trimiterea instituțiilor medico-sanitare, la cererea personală în baza liberului consimțământ.
5. Spitalizarea pacienților în cadrul spitalului de psihiatrie fără liberul consimțământ se efectuează în baza deciziei medicului secției de internare în cazurile când neacordarea asistenței psihiatrice în condiții de staționar pune în pericol viața pacientului sau a celor din jur.
6. Decizia privind continuarea tratamentului fără liberul consimțământ în condiții de staționar este primită în primele 48 de ore de către comisia de medici psihiatri (alții decât cei care au spitalizat pacientul) numită de administrația spitalului. În cazul în care spitalizarea este considerată neîntemeiată, persoanei spitalizate trebuie să i se facă imediat formele de ieșire.
7. Comisia de medici psihiatri, în cazul spitalizării întemeiate, expediază avizul, în 24 de ore, instanței judecătorești în a cărei rază se află staționarul de psihiatrie pentru a hotărî asupra aflării ulterioare în staționar a persoanei.
8. Spitalul de psihiatrie este subordonat nemijlocit fondatorului, în plan organizator-metodic Ministerului Sănătății.

9. Deschiderea și lichidarea spitalului de psihiatrie se efectuează în modul stabilit de fondator conform prevederilor actelor legislative în vigoare.

10. Statele spitalului de psihiatrie sunt aprobate în conformitate cu normativele în vigoare fără a prejudicia calitatea serviciilor acordate și managementul financiar al instituției.

11. Spitalul de psihiatrie este o instituție autonomă a ocrotirii sănătății, care își desfășoară activitatea pe principiul autofinanțării, de non-profit, are subcont propriu în bancă, se bucură de drepturile persoanei juridice, deține ștampilă și denumirea deplină a spitalului se bucură de toate drepturile ce decurg din această calitate în conformitate cu legislația în vigoare și prezentul Regulament.

12. În gestiunea spitalului de psihiatrie se află fondul mijloacelor fixe (edificii, utilaj, inventar) mijloacele financiare pentru întreținerea instituției inclusiv fondul mijloacelor speciale.

13. Instituția asigură managementul activității, aprecierea numărului statelor, înzestrarea cu utilaj medical, medicamente, consumabile, inventar tehnic, gospodăresc. Evidența și dările de seamă privind bunurile materiale sînt asigurate în modul stabilit.

14. Spitalul de psihiatrie poate fi bază clinică și instructivă pentru instituții de învățămînt superioare și medii, pentru facultățile medicale a instituțiilor de perfecționare a medicilor, asistentelor medicale în domeniu.

15. Conducătorul spitalului este numit, în bază de concurs, și eliberat din funcție conform mecanismului legal stabilit, de către fondator.

16. Drepturile și atribuțiile de funcție a conducătorului și vicedirectorilor, șefilor de secții, medicilor, personalului medical mediu și altui personal al spitalului sunt reglementate corespunzător legislației în vigoare (regulamentul intern al instituției, contractul individual de muncă, fișa de post).

17. În cadrul spitalului se organizează consiliul medical, sfatul asistentelor medicale, consiliul de alimentație dietetică, consiliul medical consultativ și altele, care activează în conformitate cu actele normative în vigoare.

Secțiunea 2

Sarcinile de bază a Spitalului de psihiatrie

18. Acordarea asistenței medicale specializate, curativ-diagnostice și de recuperare psiho-socială calificate persoanelor cu tulburări mintale și de comportament cu respectarea drepturilor pacientului și demnității umane.

19. Asigurarea accesibilității și echității în acordarea serviciilor medicale specializate de calitate și creșterea satisfacției pacienților.

20. Efectuarea expertizei psihiatrice (medico-militară, legală, vitalității muncii) în cazurile și modul prevăzut de legislație.

21. Efectuarea conform hotărârii judecătii a măsurilor medicale coercitive cu respectarea drepturilor pacientului și demnității umane.

22. Asigurarea continuității în deservirea pacienților prin conlucrarea cu serviciul psihiatric extraspitalicesc (cabinete, dispensare) și alte instituții în tratamentul și recuperarea psiho-socială a bolnavilor.

23. Însușirea și implementarea în practică a formelor noi de organizare, procedeele și mijloacelor de diagnosticare și tratament a bolnavilor psihici, bazate pe realizările științei și practicii moderne din țară și de peste hotare.

Secțiunea 3

Edificiile, teritoriul și structura spitalului de psihiatrie

24. Teritoriul spitalului de psihiatrie, edificiile, încăperile, utilajul tehnic sînt planificate, amplasate și organizate în corespundere cu prevederile actelor normative în vigoare privitor la amenajarea și exploatarea spitalelor de psihiatrie cu respectarea cerințelor normelor sanitaro-epidemiologice și securității sănătății muncii.

25. Structura spitalului de psihiatrie se organizează în modul corespunzător pentru asigurarea efectuării în volum deplin a examinării, tratamentului și recuperării psiho-sociale a bolnavilor, prin subdiviziuni diagnostice, curative, de expertiză, recuperare și alte structuri și servicii oportune ce nu contravin legislației în vigoare.

26. Organizarea și activitatea subdiviziunilor spitalului se reglementează de acte normative specifice genului de asistență acordată și legislația în vigoare.

Secțiunea 4

Modul de spitalizare în spitalul de psihiatrie

27. Spitalizarea în cadrul spitalului de psihiatrie se efectuează în cazul:

- prezenței tulburărilor psihice;
- deciziei medicului psihiatru de efectuare a examenului și/sau tratamentului în condiții de staționar;
- hotărârii instanței de judecată privind exercitarea măsurilor coercitive cu caracter medical.
- efectuării expertizei psihiatrice în cazurile și modul prevăzut de lege, cu consimțământul persoanei sau a reprezentantului legal.

28. Bolnavii care necesită tratament în condiții de staționar, sunt internați în mod programat, conform biletului de trimitere a medicilor psihiatri din rețeaua ambulatorie, și în mod urgent de către serviciul de asistență medicală de urgență, fără îndreptare, la prezența indicațiilor medicale pentru spitalizare, inclusiv la prezentarea/cererea personală a pacientului.

29. Persoanele trimise în staționar pentru examinare cu scopul stabilirii sau precizării diagnosticului, expertizei vitalității muncii, expertizei medico-militare, (premilitarii, militarii în termen) sunt internate în staționar doar la prezența îndreptării instituțiilor medico-sanitare, Consiliului de expertiză medicală a vitalității, comandantului sau medicului unității militare, Secției administrativ-militare etc.

30. Spitalizarea în spitalul de psihiatrie a persoanelor îndreptate la expertiza psihiatrică legală staționară și pentru aplicarea măsurilor coercitive cu caracter medical se efectuează doar prin decizia instanțelor de judecată.

31. Condiție obligatorie pentru spitalizarea persoanelor în spitalul de psihiatrie pentru examinare și tratament este exprimarea liberului consimțământ sau cererea pacientului. Spitalizarea în staționarul de psihiatrie (secție) se efectuează numai de medicul psihiatru. Dacă persoana ce trebuie spitalizată nu a atins vârsta de optsprezece ani sau conform stării psihice nu este capabilă să-și expună liberul consimțământ, acceptul pentru internare poate fi primit de la reprezentantul legal, reprezentantul personal sau de instanța de judecată după caz.

32. Bolnavul incapabil de satisfacere independentă a necesităților vitale sau cu tulburări psihice grave, care condiționează pericol pentru sine și cei din jur, sau care pot provoca prejudiciu grav sănătății sale dacă nu i se va acorda asistența psihiatrică în condiții de staționar, poate fi spitalizat în staționarul de psihiatrie fără liberul lui consimțământ, sau al reprezentantului legal, până la emiterea hotărârii judecătorești.

33. Despre spitalizarea pacientului, internat în spitalul de psihiatrie fără liberul lui consimțământ și fără știrea reprezentantului legal sau personal, medicul curant înștiințează rudele, reprezentantul legal al bolnavului (sau o altă persoană indicată de el) în termen de 24 de ore.

34.În cazul când lipsesc indicațiile pentru spitalizare în condiții de staționar, medicul de gardă refuză internarea. Fiecare caz de refuz este înregistrat cu descriere motivată în Registrul de evidență internări și renunțările spitalizării (f 001/e).

35.În timpul internării programate a bolnavului în staționar, medicul de gardă verifică biletul de trimitere medicală și actele de identitate a persoanei îndreptate pentru spitalizare, polița de asigurare ș.a., efectuează examenul clinic, evaluează starea psihică și somatică a bolnavului, colectează datele de anamneză (catamneză) necesare, atât din spusele bolnavului, cât și a persoanelor care îl însoțesc, notează datele în Registrul de evidență a internării și renunțării spitalizării și în fișa medicală a bolnavului din staționar forma (F003/e).

36.În cazul depistării la bolnav a simptomelor de intoxicație, traumatismelor sau semnelor de violență, medicul de gardă asigură descrierea minuțioasă a leziunilor corporale cu fixarea datelor în fișa medicală a bolnavului din staționar forma (F003/e) și comunică despre aceasta conform prevederii actelor normative în vigoare organelor locale de poliție și administrației spitalului.

37.În cazul când bolnavul nu are asupra sa acte de identitate și este imposibil de a obține informații despre persoana sa, el este trecut în „evidența persoanelor necunoscute” și despre internarea dată se informează organele locale de poliție cu descrierea particularităților sau cu prezentarea fotografiei bolnavului, pentru identificarea ulterioară.

38.Problema prelucrării sanitare, în caz de necesitate, a persoanei internate se hotărăște de către medicul de gardă și se petrece doar din considerente igienice (antiepidemice) fără lezarea demnității pacientului și a integrității fizice.

39.În scopul asigurării lucrurilor personale de valoare a bolnavului (documente, banii și obiectele de preț), în cadrul secției de internare se primesc de la bolnavi –în baza bonului de recepționare cu consimțământul și contrasemnătură –obiectele date spre păstrare cu livrarea lor la externare sau la cererea pacientului.

40.La aprecierea medicului de gardă, iar mai apoi a șefului de secție, medicului curant, bolnavului i se permite să utilizeze hainele și încălțăminte proprie, rechizite cosmetice și de toaletă, lucruri pentru uz personal fără a încălca ordinea internă a secției.

41.Copiii în vârstă de 3-14 ani sunt internați în secțiile pentru copii, adolescenții de la 15 până la 18 ani – în secțiile sau saloanele prevăzute pentru adolescenți. În unele cazuri la decizia medicului curant (în dependență de starea psihică și vârstă) se permite internarea copiilor cu părintele.

Secțiunea 5

Examinarea, tratamentul, întreținerea și supravegherea

42. Bolnavul internat, în dependență de starea sănătății stabilită în cadrul secției de internare, este condus de personalul medical în subdiviziunea de profil a spitalului pentru acordarea tratamentului etio-patogenic.

43. În cadrul subdiviziunii curative, pacientul este examinat primar de medicul curant în primele 24 ore de la internare, cu excepția cazurilor de urgență, iar în cazul internării în orele și zilele de odihnă sau sărbători – de medicul de gardă obligatoriu la spitalizare, iar mai apoi după necesitate.

44. Persoana spitalizată în staționarul psihiatric fără liberul ei consimțământ sau al reprezentantului ei legal, este examinată, în mod obligator, în decurs de 48 ore de la internare de către o comisie de medici psihiatri ai staționarului, pe cât posibil alții decât cei care au internat persoana, care va decide asupra corectitudinii și întemeierii internării și se va pronunța asupra problemei în cauză.

45. Dacă spitalizarea este considerată ca lipsită de temei, persoanei date i se fac imediat formele de ieșire. În caz că spitalizarea se consideră întemeiată spitalul asigură pe parcursul a 24 ore (cu excepția zilelor de sărbători și de odihnă) expedierea avizului medical instanței de judecată în a cărei rază se află spitalul, pentru a hotărî asupra aflării ulterioare nevoluntare în staționar a persoanei date.

46. În spital fiecărui pacient trebuie să-i fie asigurate examinarea și tratamentul în dependență de caracterul manifestărilor patologice, ținând cont de prevederile actelor normative și legislația în vigoare.

47. Rezultatele examinării stării psihice, neurologice, somatice, datele anamnestice (catamnestice), diagnosticul preventiv, datele supravegherii, indicațiile diagnostice și curative se înregistrează, se datează și se semnează în fișa medicală a bolnavului de staționar, conform actelor normative în vigoare.

48. Diagnosticul clinic se stabilește și se înscrie în fișa medicală după examinările clinice și paraclinice necesare în decurs de 72 ore de la spitalizarea pacientului, medicul curant inițial bazându-se pe diagnosticul preventiv.

49. Bolnavii spitalizați în staționarul de psihiatrie fără liberul lor consimțământ sînt o dată în lună examinați de comisia de medici psihiatri a staționarului pentru a decide asupra necesității prelungirii spitalizării și de fiecare dată trimite avizul medical privind necesitatea prelungirii spitalizării instanței de judecată în a cărei rază se află staționarul. Hotărârea privind prelungirea spitalizării se adoptă de către judecător în fiecare caz.

50. Hotărârea judecătorului privind spitalizarea fără liberul consimțământ poate fi contestată la judecată de persoana spitalizată, rude, de reprezentantul ei legal, în modul și termenii stabiliți.

51. Condițiile de sejur trebuie să corespundă normelor sanitaro-antiepidermice în vigoare, să fie maximal favorabile pentru tratament și recuperare psiho-socială, să nu lezeze demnitatea persoanei și să nu reprime independența, creativitatea și inițiativa utilă.

52. Restrângerea libertății de mișcare (conținerea) poate fi utilizată doar atunci când e necesară apărarea pacientului de propriile acțiuni care ar putea răni pe el sau pe ceilalți. Poate fi folosite doar cele mai puțin restrictive tehnici adecvate și suficiente pentru a preveni orice lovire, vătămare proprie, doar la indicația medicului psihiatru cu consemnare măsurilor întreprinse în fișa medicală a bolnavului de staționar.

53. Conținerea nu poate fi folosită ca pedeapsă sau ca mijloc de a suplini lipsa de personal ori de tratament.

54. Pentru crearea condițiilor, care ar favoriza recuperare psihică și reinsertia psiho-socială a bolnavilor în cel mai scurt timp, în secțiile spitalului de psihiatrie pot fi aplicate forme diferențiate de intervenții ergoterapeutice și îngrijire în corespundere cu starea sănătății evaluată de echipa multidisciplinară.

55. Durata somnului de noapte a bolnavilor se stabilește nu mai mică de 8 ore, odihnă după prânz – conform indicațiilor clinice. Plimbarea zilnică este obligatorie pentru toți bolnavii, cu excepția celor căror nu le permite starea de sănătate.

56. Alimentarea dietetică a bolnavilor este organizată conform meselor dietetice determinată de medicul curant în concordanță cu starea de sănătate. Alimentarea dietetică, atât după volum, calorii, calitate și modul de organizare se efectuează în corespundere cu actele normative în vigoare.

57. În fiecare săptămână obligatoriu bolnavii fac baie igienică cu schimbarea lenjeriei de corp și de pat. Schimbarea albiturilor la bolnavii slăbiți și neglijenți se efectuează la necesitate, dar nu mai rar decât o dată pe săptămână.

58. Nu se permite diferențierea îngrijirilor acordate pacienților reieșind din motivul și forma tratamentului instituit.

59. Bolnavii internați în spital (cu excepția celor aflați la expertiză medico-legală psihiatrică) se bucură de dreptul la corespondență, legătura telefonică (telefonie mobilă), primirea pachetelor alimentare sau lenjerie, întrevederi cu rudele, etc. Interzicerea temporară a întrevederilor pentru bolnavi (în afară de cele impuse de carantină) este măsura excepțională admisă doar de șeful secției, medicul de gardă

(cu acceptul vicedirectorului) în cazul când această măsură este condiționată de starea sănătății bolnavului și servește interesele acestuia. Orele de vizită a bolnavilor de către rude, cunoscuți, primirea pachetelor este prevăzut de regulamentul de ordine internă, aprobat de conducătorul instituției.

60.Plângerile, sugestiile bolnavilor sau altor persoane, adresate administrației spitalului, despre atitudinea incorectă față de ei a personalului instituției, se verifică de persoanele numite de director sau vicedirector.

61.Petițiile, plângerile verbale și scrise a bolnavilor, rudelor, altor persoane sînt înregistrate și analizate în modul stabilit conform Legii cu privire la petiționare.

62.Despre toate cazurile de infecții nozocomiale, accidente, incidente extraordinare, spitalul comunică organului ocrotirii sănătății ierarhic superior în modul stabilit.

63.Accesul în secțiile curative, cu excepția încăperilor pentru întrevederi este permis numai personalului medical al spitalului în condițiile exercitării obligațiilor de funcție. Alte persoane sunt admise cu permisiunea directorului (vicedirectorului) al spitalului, șefului de secție, iar în lipsa lor - a medicului de gardă.

Secțiunea 6

Transferarea în alte instituții curative, externarea, constatarea decesului, necropsia

64.Transferarea bolnavului în altă instituție curativă conform indicațiilor terapeutice în regim de urgență se efectuează cu înștiințarea ulterioară despre aceasta a rudelor sau a reprezentantului legal.

65.Externarea din spitalul de psihiatrie se efectuează după finisarea examinării și tratamentului, odată cu ameliorarea stării psihice sau însănătoșirea, la cererea bolnavului (sau a reprezentantului legal). Se externează, de asemenea, bolnavii care au încălcat flagrant ordinea internă a secției și care nu depistează dereglări psihotice acute sau stări psihice grave.

66.În cazul întreruperii și părăsirii neinformate de către pacienți a tratamentului în condiții de staționar este obligatorie informarea rudelor sau a reprezentanților legali, iar în cazul pacienților spitalizați fără liberul consimțământ sau a persoanelor cu tulburări psihice grave se informează și organele de poliție.

67.Bolnavilor internați în staționarul de psihiatrie cu liberul consimțământ al lor sau a reprezentanților legali, li se poate refuza externarea, dacă la momentul primirii cererii despre aceasta se va constata că, conform stării psihice, prezintă pericol nemijlocit pentru sine sau cei din jur. Problema despre continuarea tratamentului

pacientului în staționar și externarea este soluționată conform punctelor 45, 49 al regulamentului dat.

68. Persoanele, care se află la expertiza medico-legală psihiatrică se externează sau se transferă în altă instituție conform prevederilor legislației și actelor normative speciale în vigoare.

69. Bolnavii aflați la tratament prin constrângere, sunt externați sau transferați în alte instituții medicale în modul stabilit conform prevederilor actelor legislative și normative în vigoare.

70. Externarea bolnavului este efectuată de medicul curant de comun acord cu șeful secției. Externarea pacientului în legătură cu încălcarea flagrantă a ordinii interne ține de competența medicului curant și a șefului secției, medicul de gardă după caz, cu informarea vicedirectorului responsabil conform organigramei.

71. După externarea bolnavului fișa medicală a bolnavului de staționar se completează în modul stabilit și împreună cu fișa statistică a bolnavului externat din staționar sunt depuse în serviciul de statistică medicală cu predarea ulterioară în arhiva instituției pentru păstrare.

72. În scopul asigurării continuității și integrității actului medical extrasul din fișa medicală este remis către serviciile specializate în domeniul sănătății mintale de la domiciliul pacientului în decurs de 3 zile după externare.

73. Constatarea decesului bolnavului, necropsia, comunicarea rudelor și înmormântarea se efectuează în modul stabilit conform prevederilor actelor normative în vigoare.

74. În caz de suspectare a morții prin violență, cât și în alte cazuri determinate de actele normative în vigoare se efectuează, în modul stabilit, expertiza medico-legală postmortem.

75. Eliberarea actelor, certificatelor cât și prezentarea altor informații despre persoanele care s-au aflat sau se află la examinare sau tratament în spitalul de psihiatrie se efectuează conform actelor normative și legislației în vigoare, care se referă la oportunitatea asigurării păstrării secretului medical.

REGULAMENTUL
de activitate a secției de monitorizare, evaluare
și integrare al serviciului de asistență psihiatrică

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Secția de monitorizare, evaluare și integrare a serviciului de asistență psihiatrică este o unitate funcțională organizată în cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie în baza ordinului Ministerului Sănătății și Protecției Sociale nr. 46 din 31.01.2006, care asigură monitorizarea, evaluarea și integrarea serviciului specializat de asistență psihiatrică la nivel național.
- 2.** Secția de monitorizare, evaluare și integrare a serviciului de asistență psihiatrică activează în colaborare cu instituțiile medico-sanitare publice teritoriale, centrele de sănătate publică, specialiștii principali ai Ministerului Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină, USMF „Nicolae Testemițanu”, asociațiile profesionale în domeniul, instituțiile medicale private, organizațiile non-guvernamentale, instituțiile medicale de peste hotare ș.a.
- 3.** Secția de monitorizare, evaluare și integrare a serviciului de asistență psihiatrică își desfășoară activitatea în baza strategiilor și politicilor Ministerului Sănătății în domeniu, se conduce de actele normative și legislative în vigoare, ordinele Ministerului Sănătății și conducerii Spitalului Clinic de Psihiatrie.
- 4.** Șeful secției responsabil de monitorizare, evaluare și integrare a serviciului de asistență psihiatrică este membru al Comisiei de atestare de profil.

Secțiunea 2

Organizarea secției

- 5.** Secția se subordonează nemijlocit șefului serviciului, vicedirectorului după caz, care asigură dirijarea secției de monitorizare, evaluare și integrare a serviciului de asistență psihiatrică specialist cu stagiul de muncă de cel puțin 10 ani, cu experiență în domeniul asistenței medicale specializate, sănătății publice și managementului sanitar, posedă aptitudini organizatorice și capacități de coordonare a asistenței medicale specializate în domeniul asistenței psihiatrice.

6. Subdiviziunea prezintă trimestrial Ministerului Sănătății darea de seamă despre realizarea măsurilor programate.

7. Subdiviziunea activează în conformitate cu programul de activitate aprobat de directorul general și coordonat cu Ministerul Sănătății.

Secțiunea 3

Atribuțiile secției

8. Secția are următoarele atribuții:

a) Implementarea strategiilor de dezvoltare a serviciilor medicale de asistență psihiatrică pe termen scurt și de perspectivă, axat pe perfectarea continuă a calității serviciilor medicale pe profil;

b) Participarea la elaborarea actelor normative, Programelor Naționale în domeniu;

c) Monitorizarea și evaluarea la nivel național a calității serviciilor medicale de asistență psihiatrică prestate în cadrul instituțiilor medico-sanitare republicane, municipale și raionale, cu prezentarea concluziilor și propunerilor Ministerului Sănătății, altor organe ierarhic superioare în modul stabilit;

d) Acordarea suportului consultativ-metodic instituțiilor medico-sanitare publice municipale și raionale în organizarea și planificarea eficientă a serviciilor medicale de asistență psihiatrică în conformitate cu cerințele actelor legislative și normative în vigoare;

e) Înaintarea propunerilor Ministerului Sănătății, privind aprobarea listei curatorilor de profil responsabili pentru instituțiile medico-sanitare publice raionale, din rândul specialiștilor cu experiență în domeniu;

f) Evaluarea structurii organizatorice, normativelor de asigurare cu servicii medicale în domeniul asistenței psihiatrice;

g) Evaluarea nivelului asigurării serviciilor medicale cu cadre medicale și pregătirii specialiștilor în cadrul facultății de perfecționare și prin rezidențiat;

h) Evaluarea asigurării serviciilor medicale pe profil cu echipament medical, medicamente și controlul eficienței utilizării acestora;

i) Participarea la elaborarea și implementarea standardelor de diagnostic și tratament în domeniu;

- j) Implementarea în practica medicală a metodelor noi de profilaxie, diagnostic, participă la tratament și reabilitare a tulburărilor mintale și de comportament;
- k) Elaborarea și implementarea noilor forme de organizare a serviciilor de asistență medicală în colaborare cu Centrul Național de Management în Sănătate;
- l) Înaintarea propunerilor de ameliorare a succesivității și interacțiunii în acordarea asistenței medicale pe profil la diferite etape;
- m) Colaborarea cu instituțiile medicale private și departamentale de profil;
- n) Organizarea prin coordonare cu Ministerul Sănătății a întrunirilor cu specialiștii în domeniu, întru analiza minuțioasă a nivelului de monitorizare și acordare a asistenței medicale de profil cu trasarea sarcinilor concrete și asigurarea controlului realizării lor;
- o) Organizarea deplasării medicilor consultanți în teritorii în vederea acordării ajutorului consultativ-metodic, conform Programului coordonat cu Ministerul Sănătății;
- p) Analiza la nivel național a informației, în baza rapoartelor de statistică medicală prezentate de către Centrul Național de Management în Sănătate;
- q) Înaintarea propunerilor și problemelor pentru discuții la Consiliul Medical, Consiliul Administrativ și în cadrul altor instanțe;
- r) Participarea la examinarea sugestiilor, cererilor, petițiilor cetățenilor, ce țin de acordarea asistenței psihiatrice, la necesitate cu deplasare în teren (după caz);
- s) Stabilirea relațiilor de colaborare cu instituțiile medicale de profil de peste hotarele țării și elaborarea proiectelor întru atragerea investițiilor străine.

Secțiunea 4

Responsabilitatea secției

9. Secția are următoarele responsabilități:

- a) Asupra deciziilor luate în cadrul activității sale;
- b) Corectitudinea organizării asistenței medicale consultative în domeniul sănătății mintale populației rurale;

- c) Calitatea asistenței medicale consultative pacienților și a măsurilor de diagnostic, tratament și reabilitare recomandate;
- d) Planificarea, organizarea, coordonarea și controlul activității asupra volumului și calității serviciilor medicale în domeniul sănătății mintale acordate populației la nivel național, conform prevederilor prezentului Regulament;
- e) Analiza indicilor activității asistenței medicale pe profil, cu elaborarea măsurilor pentru redresarea situației;
- f) Prezentarea trimestrială și anuală în modul stabilit Ministerului Sănătății a raportului privind realizarea măsurilor programate;
- g) Respectarea drepturilor pacientului conform legislației în vigoare, standardelor de acordare a asistenței medicale de sănătate mintală, precum și a principiilor de etică și deontologie medicală;
- h) Respectarea normelor de securitatea și sănătate în muncă.

Secțiunea 5

Drepturile

10. Secția are următoarele drepturi:

- a) Solicitarea de la Centrul Național de Management în Sănătate, instituțiile medico-sanitare, inclusiv private și departamentale, a informației privind activitatea serviciilor de asistență medicală în domeniul sănătății mintale;
- b) Inițiază și efectuează controlul asupra respectării cerințelor actelor legislative și normative în vigoare, calității serviciilor medicale prestate în cadrul instituțiilor medico-sanitare de profil, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, prin coordonare obligatorie cu Ministerul Sănătății;
- c) Organizează întruniri cu specialiștii din domeniu, fiind coordonate cu Ministerul Sănătății, întru analiza minuțioasă a nivelului de organizare și acordare a asistenței medicale pe profil, trasează sarcini și asigură controlul realizărilor lor;
- d) Propune sancționarea medicilor de profil care au comis erori în diagnostic și tratament, de ordin etic și deontologie medicală, disciplină profesională în conformitate cu legislația în vigoare;

- e) Propune menționarea medicilor de profil care au obținut rezultate deosebite în domeniu;
- f) Propune Ministerului Sănătății spre mediatizare experiențele care au loc în serviciul de asistența psihiatrică;
- g) Înaintează propuneri de restructurare și optimizare a activității asistenței medicale în domeniul sănătății mintale.

Secțiunea 6

Dispoziții finale

- 11.**Secția activează după un program de activitate aprobat de directorul general.
- 12.**Secția asigură utilizarea rațională a bunurilor materiale și potențialului de cadre.
- 13.**Secția asigură informarea amplă a pacienților (reprezentanților legali), rudelor privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate.

REGULAMENTUL
de etapizare a asistenței medicale de sănătate mintală
acordată persoanelor cu tulburări mintale și de comportament
din Republica Moldova

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Regulamentul de etapizare a asistenței medicale de sănătate mintală acordată persoanelor cu tulburări mintale și de comportament este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, altor acte normative în vigoare.
2. Scopul Regulamentului este asigurarea eficienței managementului serviciului de sănătate mintală prin respectarea principiului de acordare etapizată a asistenței medicale acordate în domeniul sănătății mintale.
3. Asistența medicală de sănătate mintală ambulatorie este acordată de către echipa specializată Asistență Medicală de Urgență profil psihiatric/general, în cazul urgențelor medico-chirurgicale, medicul de familie, medicul psihiatru din dispensare (cabinete) raionale (municipale) pentru adulți și pentru copii, staționarele de zi, echipa multidisciplinară a Centrelor Comunitare de Sănătate Mintală, centrele de criză, echipa mobilă.
4. Asistența spitalicească în domeniul sănătății mintale se acordă de către IMSP Spitalele de psihiatrie sau de secțiile de psihiatrie din cadru spitalelor de profil general.
5. În acordarea serviciilor de sănătate mintală, indiferent de forma de organizare la etapa de ambulator sau spitalicească, se asigură măsurile prevăzute de actele legislative și normative în vigoare privind consecutivitatea și integritatea actului medical.

Secțiunea 2

Etapile de acordare a asistenței medicale de sănătate mintală

Etapa I (primară):

6. Asistența medicală de ambulator la etapa I (primară) a persoanelor suferinde de tulburări mintale și de comportament constă în monitorizarea stării generale a sănătății și activitățile de suport, precum expertiza incapacității temporare de muncă, inclusiv eliberarea și evidența certificatului de concediu medical, organizarea trimiterii la Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității și alte activități conform Programului Unic, se acordă de către veriga primară (medicul de familie) având la bază diagnosticul și recomandările scrise a medicului specialist psihiatru din unitatea teritorială deservită (raionul respectiv).

7. Medicul de familie, în cadrul acordării asistenței medicale primare în domeniul sănătății mintale, participă la activitatea de profilaxie, diminuarea influenței factorilor de risc, depistarea precoce și asistarea indicațiilor terapeutice a pacienților cu tulburări mintale și de comportament pentru asigurarea continuității actului medical.

8. Asistența medicală psihiatrică de urgență este acordată de către echipa specializată/generală de Asistență Medicală de Urgență la locul solicitării, în timpul transportării spre spitalul (secția) de profil, precum și transportarea medicală asistată a bolnavilor psihici (nedeplasabili) la necesitate.

9. Medicul de familie asigură accesul către serviciul specializat de sănătate mintală în mod planic a persoanelor cu eventuale tulburări mintale și de comportament la consultația medicului psihiatru.

Etapa II (secundară, specializată):

10. Asistența medicală de ambulator la etapa a II-a a persoanelor suferinde de tulburări mintale și de comportament constă în acordarea serviciilor consultative cu liberul consimțământ, supravegherea prin dispensarizare a persoanelor suferinde de tulburări psihice cronice și îndelungate cu manifestări morbide grave, constante sau acutizate frecvent, monitorizarea tratamentului specific, asigurarea măsurilor de reabilitare psihosocială și integrare familială.

11. Asistența medicală specializată la etapa a II-a este acordată de către medicul psihiatru din secția consultativă/cabinet din raion/municipiu, dispensar psihiatric, secțiile de profil psihiatric spitale generale, echipa multidisciplinară din cadrul Centrului Comunitar de Sănătate Mintală, centrul de criză, echipa mobilă.

12. Medicul psihiatru are misiunea de depistare precoce, inițiere și asigurare a continuității tratamentului, iar la necesitate îndreptarea în termenii oportuni a pacienților cu tulburări psihice și de comportament pentru consultații, diagnostic și tratament în spitalul (secția) de profil sau la specialiștii din veriga terțiară în cazurile primare incerte și cazurile dificile din punct de vedere a diagnosticului și tratamentului.

13.Asistența medicală psihiatrică spitalicească la etapa a II-a se acordă în instituțiile (secțiile) de profil psihiatric în spitalele generale, la liberul consimțământ, iar în cazurile specificate la punctul 11, cu acordul pacientului (reprezentantului legal) sau fără liberul consimțământ în modul stabilit, se îndreaptă spre etapa următoare.

Etapa III (terțiară, înalt specializată):

14.Asistența medicală specializată la etapa a III-a a persoanelor suferinde de tulburări mintale și de comportament constă în acordarea unei forme înalt specializate de asistență consultativă, tratament și reabilitare a bolnavilor în condiții de ambulator și de spital specializat de nivel terțiar (Spitalul Clinic de Psihiatrie, Spitalul de Psihiatrie Bălți, Spitalul de Psihiatrie Orhei).

15.Spitalul Clinic de Psihiatrie cu secția de Monitorizare, Evaluare și Integrare a serviciului de asistență psihiatrică, având la bază Catedra de psihiatrie, narcologie și psihologie medicală a USMF „Nicolae Testemițanu”, poartă responsabilitatea suportului metodic acordat structurilor din cadrul verigii primare, secundare și altor spitale specializate de domeniu, efectuează monitorizarea, evaluarea și integrarea serviciului asistenței psihiatrice.

16.Spitalul Clinic de Psihiatrie efectuează controlul calității asistenței medicale prestate în domeniul sănătății mintale la toate nivelurile întregului serviciu, indiferent de forma de organizare (servicii private), inițiază și susține colaborările științifico-practice și metodologice cu alte instituții medicale de profil, inclusiv de peste hotare.

Secțiunea 3

Dispoziții finale

17.Continuitatea și integritatea actului medical în domeniul sănătății mintale este asigurată prin disponibilitatea informației cu caracter medical la toate etapele de intervenție cu păstrarea confidențialității și demnității umane.

18.Etapizarea poartă un caracter normativ pentru asigurarea unei eficiențe în raportul cost/calitate, în acordarea asistenței medicale specializate, a accesibilității echitabile la servicii calitative, operativitatea și oportunitatea intervenției.

19.Responsabilitatea asupra corectitudinii aprecierii etapei de intervenție în domeniul asistenței medicale de sănătate mintală o poartă conducătorii instituțiilor de nivelurile respective.

REGULAMENTUL
de activitate a secției de internare/unitate primire urgențe a Spitalului de
Psihiatrie

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Regulamentul de activitatea a secției de internare/unitate primire urgențe a Spitalului de Psihiatrie este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
- 2.** Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a secției de internare/unitate primire urgențe din cadrul spitalului de psihiatrie.
- 3.** Secția de internare/unitate primire urgențe este o unitate organizațională, structurală și funcțională în cadrul instituției medicale spitalicești de psihiatrie, ce acordă servicii de diagnostic preliminar și fundamentarea oportunității tratamentului în condiții de staționar.
- 4.** Secția de internare/unitate primire urgențe își desfășoară activitatea în conformitate cu legile Republicii Moldova, actele normative în vigoare, ordinele și directivele organelor ierarhic superioare, a conducătorului instituției și prevederile prezentului regulament.
- 5.** Statele secției de internare/unitate primire urgențe sunt aprobate de conducătorul instituției și coordonate cu organul ierarhic superior.
- 6.** Secția dispune de încăperi, utilaj medical, tehnic și gospodăresc, medicamente și consumabile în volum și asortimentul necesar pentru acordarea asistenței medicale calitative în regim non-stop reieșind din actele normative în vigoare.
- 7.** Secția de internare/unitate primire urgențe funcționează conform principiului minimalizării factorilor psihologici nefavorabili prin intermediul a două compartimente de delimitare pe categorii nosologice și de vârstă (stări psihotice acute și copii/stări limitrofe).

8. Secția este condusă de către șeful secției, medic de profil cu stagiu de muncă nu mai mic de 5 ani, bine pregătit teoretic cu abilități practice și manageriale.

9. Șeful secției este numit și eliberat din funcție în modul stabilit de către conducătorul instituției, și este subordonat nemijlocit vicedirectorului medical.

Secțiunea 2

Funcțiile de bază

9. Secția de internare/unitate primire urgențe asigură selectarea pacienților îndreptați pentru spitalizare în staționarul de psihiatrie și repartizarea pacienților internați în secțiile curative reieșind din criteriile nosologice, vârstă și sex.

10. Secția de internare/unitate primire urgențe deservește pacienții cu tulburări mintale și de comportament la trimiterea medicilor psihiatri, în cazurile de urgență prin serviciul Asistență Medicală de Urgență, aduși de rude și sosiți de sine stătător cu dereglări psihotice acute, precum și, la expertiza medico-legală psihiatrică, militară, a vitalității, cât și la tratament prin constrângere în modul stabilit.

11. Secția de internare/unitate primire urgențe stabilește diagnosticul clinic preliminar în baza examenului clinic medical complex și asigură întreprinderea măsurilor sanitaro-igienice, în prealabil de trimitere în secția de spital, cu informarea obligatorie a pacientului sau a reprezentantului legal asupra stării de sănătate și necesitatea acordării tratamentului specializat în condiții de staționar.

12. În caz de lipsă a indicațiilor pentru spitalizare medicul secției de internare (de gardă) refuză internarea cu fixarea motivului în registrul special (F001e), inclusiv cu recomandările terapeutice respective.

13. În cazul lipsei actelor de identitate a pacientului supus spitalizării (și/sau imposibilitatea de a afla aceste date de la pacient sau însoțitori) asigură înregistrarea ca „necunoscut” și informează organele de poliție, pe sectorul căreia se găsește spitalul de psihiatrie cu descrierea particularităților persoanei internate.

14. În cazul lipsei acordului pentru spitalizare a pacientului sau reprezentantului legal, decizia asupra necesității acordării ajutorului medical specializat în condiții de staționar este luată de către medicul secției de internare/unitate primire urgențe reieșind din manifestările clinice prezente, care pun în pericol viața pacientului sau a celor din jur, cu consemnarea motivării în fișa medicală a bolnavului de staționar (F-003/e).

15. Informează conducerea spitalului și instituțiile de competență privitor la depistarea simptomelor de intoxicație, traumatisme, leziuni corporale sau alte

semne de violență, ce nu au fost reflectate în actele precedente, la etapele anterioare de asistență medicală în alte instanțe și instituții medicale.

16. După examinarea medicală a pacientului de către medic în caz de spitalizare, bolnavului la necesitate îi este acordată îngrijirea sanitaro-igienică cu păstrarea integrității corporale și demnității umane:

- spălarea, retezarea unghiilor, prelucrarea părților pilozitate,
- în cazurile depistării pediculozei – schimbarea lenjeriei de corp, etc.

17. Asigură înregistrarea și perfectarea fișei medicale de staționar a bolnavului (003/e), conform prevederilor actelor normative în vigoare.

18. Asigură recepționarea și evidența în modul stabilit a bunurilor materiale (bani, haine, acte ș.a.) de la pacienții internați cu înregistrarea și confirmarea prin semnătura pacientului și persoanelor responsabile (medic, asistent medical) cu returnarea lor la momentul externării sau la propria solicitare.

19. Asigură în orele și zilele de odihnă (sărbători) monitorizarea stării sănătății pacienților din spital și la necesitate acordarea asistenței medicale, inclusiv de urgență.

20. Asigură în orele și zilele de odihnă evaluarea și monitorizarea activității serviciilor medicale și tehnic-gospodărești cu informarea la necesitate a persoanelor responsabile după competență.

21. Asigură perfecționarea continuă profesională a colaboratorilor, contribuie la implementarea noilor tehnologii în procesul curativ-diagnostic, recuperare și profilaxie.

Secțiunea 3

Drepturi

22. Secția de internare/unitate primire urgențe a spitalului de psihiatrie are dreptul:

- a) Să refuze internarea neargumentată, neîntemeiată în spitalul de psihiatrie;
- b) Să solicite prezentarea actelor medicale de trimitere (F027/e), foaia de însoțire la fișa de solicitare a Asistenței Medicale de Urgență (F114/e), buletinul de identitate, polița de asigurare medicală obligatorie (persoanele asigurate);
- c) Să apeleze, în caz de necesitate, la conducerea instituției, alte instituții medicale, Asistența Medicală de Urgență, organele de poliție, etc.;
- d) Să contribuie cu propuneri privind perfectarea asistenței medicale populației;
- e) Să participe la soluționarea sugestiilor, cererilor, petițiilor, etc., ce țin de activitatea secției.

Secțiunea 4

Responsabilități

23. Secția de internare/unitate primire urgențe a spitalului de psihiatrie este responsabilă pentru:

- a) Corectitudinea selectării pacienților care sunt internați în spital;
- b) Deciziile luate în cadrul activității subdiviziunii;
- c) Asigurarea calității și operativității executării sarcinilor de muncă în instituție în orele și zilele de odihnă;
- d) Refuzul neargumentat al acordării asistenței medicale prin internarea în spitalul de psihiatrie;
- e) Respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă în subdiviziune;
- f) Respectarea legislației în vigoare privind exercitarea profesiei de medic, drepturilor pacientului, normelor de etică și deontologie medicală;
- g) Respectarea regulamentelor interne de funcționare a subdiviziunii și a instituției;
- h) Efectuarea analizei activității secției în termenii stabiliți, asigură calitatea și veridicitatea informației operative prezentate conducerii instituției.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

24. Secția de internare activează conform Regulamentului intern, aprobat de conducătorul instituției.

25. Controlul asupra respectarea prevederilor prezentului Regulament este atribuit vicedirectorului medical.

REGULAMENTUL de activitate a secției de psihiatrie generală

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Regulamentul de activitate a secției de psihiatrie generală este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
- 2.** Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a secției de psihiatrie generală din cadrul spitalului de psihiatrie sau alte instituții medicale spitalicești.
- 3.** Secția de psihiatrie generală este o unitate organizațională, structurală și funcțională în cadrul instituției medicale spitalicești.
- 4.** Secția de psihiatrie generală își desfășoară activitatea în conformitate cu legile Republicii Moldova și actele normative în vigoare, ordinele și directivele organelor ierarhic superioare, a conducătorului instituției și a prezentului regulament.
- 5.** Statele secției de psihiatrie generală sunt aprobate de conducătorului instituției și coordonate cu fondatorul.
- 6.** Secția dispune de încăperi, utilaj medical, tehnic și gospodăresc, medicamente și consumabile în volum și asortimentul necesar pentru acordarea asistenței medicale calitative în regim non-stop, reieșind din actele normative în vigoare.
- 7.** Secția este condusă de către șeful secției, medic de profil cu stagiu de muncă nu mai mic de 5 ani, bine pregătit teoretic cu abilități practice și manageriale.
- 8.** Șeful secției este numit și eliberat din funcție în modul stabilit de către conducătorul instituției și este subordonat nemijlocit vicedirectorului medical.

Secțiunea 2

Funcțiile de bază

9. Secția asigură asistența medicală oportună pacienților, prin diagnosticul și tratamentul efectuat atât a bolilor mintale, cât și a maladiilor concomitente, cu liberul lor consimțământ scris și respectarea drepturilor și demnității umane.

10. Asigură, ținând seama de starea psihică a pacientului, expunerea într-o formă accesibilă a informației despre caracterul tulburării psihice, despre scopul, metodele, inclusiv cele alternative, despre durata tratamentului, senzațiile dureroase, riscul posibil, efecte secundare și rezultatele scontate. Informațiile furnizate se consemnează în documentația medicală (F003/e).

11. Efectuează, în modul stabilit, toate formele de expertiză psihiatrică a pacienților spitalizați.

12. Asigură conlucrarea oportună și consecutivitatea asistenței psihiatrice cu serviciile de asistență medicală de ambulator, centrele comunitare de sănătate mintală, alte servicii sociale, etc.

13. Asigură perfecționarea continuă profesională a colaboratorilor, contribuie la implementarea noilor tehnologii în procesul curativ-diagnostic recuperare și profilaxie.

14. Respectă standardele medico-financiare, protocoalele clinice și cerințele sanitaro-igienice, antiepidemice în cadrul procesului diagnostico-curativ.

15. Asigură climatul psihologic și etico-moral favorabil în cadrul acordării serviciilor de asistență medicală pacienților.

16. Contribuie la asigurarea condițiilor oportune în terapia ocupațională și în procesul de reabilitare psihosocială.

17. Asigură supravegherea oportună a pacienților în dinamică, inclusiv în scopul depistării precoce a manifestărilor psiho-patologice și pentru excluderea posibilităților potențiale de săvârșire a acțiunilor social periculoase de către bolnavii din secție.

18. Informează conducerea spitalului privitor la depistarea simptomelor de intoxicare, traumatisme, alte leziuni corporale (semne de violență) ce nu au fost oglindite în actele medicale precedente pentru a informa organul de poliție în raza căruia se află spitalul.

19. Asigură la necesitate consultația bolnavilor de către alți medici specialiști pentru diagnosticul și tratamentul patologiei concomitente, inclusiv cu transferul în altă secție sau spital.

20. Asigură informarea amplă a pacienților (rude, reprezentant legal) privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate, asupra drepturilor și responsabilităților pacienților prin expunerea informației relevante în formă vizibilă și accesibilă, și garantarea accesului la exercitarea drepturilor sale, în condițiile legii.

Secțiunea 3 Drepturi

21. Secția de psihiatrie generală are dreptul:

- a) Să externeze pacienții internați programat, cu liberul consimțământ, în cazul încălcărilor și nerespectării regulamentului secției, instituției;
- b) Să solicite prezentarea rudelor, reprezentantului legal pentru colectarea anamneșticului obiectiv al bolii;
- c) Să apeleze, în caz de necesitate, la conducerea spitalului, la alte instituții medicale pentru primirea informației oportune în scopul asigurării asistenței medicale calitative;
- d) Să participe la examinarea sugestiilor, cererilor, petițiilor ce țin de activitatea subdiviziunii;
- e) Să propună conducerii instituției măsuri privind perfecționarea procesului diagnostic-curativ;
- f) Să solicite perfecționarea nivelului de instruire teoretică și practică profesională a personalului medical, în conformitate cu regulamentele stabilite.

Secțiunea 4

Responsabilități

22. Secția de psihiatrie generală a spitalului de psihiatrie este responsabilă pentru:

- a) Corectitudinea acordării asistenței medicale în subdiviziune;
- b) Deciziile luate în cadrul activității secției;
- c) Asigurarea respectării prevederilor actelor legislative și normative în vigoare, standardelor și protocoalelor clinice de tratament etc.;
- d) Respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă de către personalul subdiviziunii;
- e) Respectarea Legii privind exercitarea profesiei de medic și drepturilor pacientului, normelor de etică și deontologie medicală;
- f) Respectarea regulamentelor interne de funcționare a subdiviziunii și pe instituție la compartimentele referitoare activității secției;
- g) Efectuarea analizei activității secției în modul și termenii stabiliți, asigură calitatea și veridicitatea informației operative prezentate conducerii instituției.

h) Asigurarea utilizării raționale a bunurilor materiale și potențialului de cadre.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

20. Secția activează conform Regulamentului intern, aprobat de conducătorul instituției.

21. Controlul asupra respectării prevederilor prezentului Regulament este atribuit vicedirectorului medical.

REGULAMENTUL **de activitate a secției de psihiatrie pentru copii**

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Regulamentul de activitate a secției de psihiatrie pentru copii este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
2. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a secției de psihiatrie pentru copii din cadrul spitalului de psihiatrie sau alte instituții medicale spitalicești.
3. Secția de psihiatrie pentru copii este o unitate organizațională, structurală și funcțională în cadrul instituției medicale spitalicești ce acordă servicii medicale specializate de staționar.
4. Secția de psihiatrie pentru copii își desfășoară activitatea în conformitate cu actele legislative și normative în vigoare, ordinele și directivele organelor ierarhic superioare, a conducătorului instituției și prevederile prezentului regulament.
5. Statele secției de psihiatrie pentru copii sunt aprobate de conducătorul instituției și coordonate cu fondatorul.
6. Secția dispune de încăperi, utilaj medical, tehnic și gospodăresc, medicamente și consumabile în volum și asortimentul necesar pentru acordarea asistenței medicale calitative în regim non stop reieșind din actele normative în vigoare.
7. Secția este condusă de către șeful secției, medic de profil cu stagiu de muncă nu mai mic de 5 ani, bine pregătit teoretic cu abilități practice și manageriale.
8. Șeful secției este numit și eliberat din funcție în modul stabilit de către conducătorul instituției, și este subordonat nemijlocit vicedirectorului medical, conform organigramei.

Secțiunea 2 **Funcțiile de bază**

- 9.** Secția asigură asistența medicală oportună pacienților-copii, prin diagnosticul și tratamentul efectuat atât a bolilor mintale, cât și a maladiilor concomitente cu liberul consimțământ scris al reprezentantului legal și respectarea drepturilor și demnității umane.
- 10.** Efectuarea, în modul stabilit, a tuturor formelor de expertiză psihiatrică a copiilor spitalizați.
- 11.** Asigură conlucrarea oportună și consecutivitatea asistenței psihiatrice acordate copiilor cu serviciile de asistență medicală de ambulator, Centrele Comunitare de Sănătate Mintală cu alte servicii sociale, etc.
- 12.** Asigură perfecționarea continuă profesională a colaboratorilor, contribuie la implementarea noilor tehnologii în procesul curativ-diagnostic, recuperare și profilaxie.
- 13.** Respectă standardele medico-financiare, Protocoalele clinice și cerințele sanitaro-igienice, antiepidemice în cadrul procesului diagnostico-curativ.
- 14.** Crearea climatului psihologic și etico-moral favorabil în cadrul acordării serviciilor de asistență medicală cu respectarea drepturilor fundamentale ale copiilor.
- 15.** Asigură supravegherea oportună a pacienților în dinamică, inclusiv în scopul depistării precoce a manifestărilor psiho-patologice și pentru excluderea posibilităților potențiale de săvârșire a acțiunilor social periculoase de către copii în secție.
- 16.** Contribuie la asigurarea condițiilor oportune în terapia ocupațională și în procesul de reabilitare psihosocială, de asemenea, continuitatea procesului educațional-pedagogic.
- 17.** Informează conducerea spitalului privitor la depistarea simptoamelor de intoxicare, traumatisme, alte leziuni corporale (semne de violență) ce nu au fost reflectate în actele medicale precedente pentru a informa organul de poliție în raza căruia este amplasat spitalul.
- 18.** Asigură la necesitate consultația copiilor de către alți medici specialiști pentru diagnosticul și tratamentul patologiei concomitente inclusiv cu transferul în altă secție sau spital, cu acordul informat al reprezentantului legal.
- 19.** Asigură informarea amplă a pacienților (rude, reprezentant legal) privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate, asupra drepturilor și responsabilităților pacienților prin expunerea informației relevante în formă vizibilă

și accesibilă, și garantarea accesului la exercitarea drepturilor sale, în condițiile legii.

Secțiunea 3

Drepturi

20. Secția de psihiatrie pentru copii are dreptul să:

- a) Permite prezența reprezentantului legal pentru îngrijirea copilului în secție în cazurile justificate din punct de vedere medical;
- b) Solicite prezentarea părinților (reprezentantului legal) pentru colectarea anamneșticului obiectiv al bolii, primirea în modul stabilit a acceptului pentru tratament;
- c) Să apeleze în caz de necesitate la conducerea instituției, alte servicii medicale pentru primirea informației oportune și asigurarea asistenței medicale calitative;
- d) Să participe la examinarea sugestiilor, cererilor, petițiilor ce țin de activitatea subdiviziunii;
- e) Să propună conducerii instituției măsuri privind perfecționarea procesului diagnostic-curativ;
- f) Să solicite perfecționarea nivelului de instruire teoretică și practică profesională a personalului medical în conformitate cu regulamentele stabilite.

Secțiunea 4

Responsabilități

22. Secția de psihiatrie pentru copii este responsabilă pentru:

- a) Corectitudinea acordării asistenței medicale în subdiviziune;
- b) Corelarea optimă a asistenței medicale acordate cu procesul de educație și învățământ al copiilor, după vârstă și reieșind din starea sănătății;
- c) Deciziile luate în cadrul activității secției;
- d) Asigurarea respectării prevederilor actelor legislative și normative în vigoare, standardelor și protocoalelor clinice de tratament etc.;
- e) Respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă;
- f) Respectarea regulamentelor interne de funcționare a subdiviziunii și pe instituție la compartimentele referitoare activității secției;
- g) Efectuarea analizei activității secției în modul și termenii stabiliți, asigură calitatea și veridicitatea informației operative prezentate conducerii instituției;
- h) Asigură utilizarea rațională a bunurilor materiale și potențialului de cadre.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

23. Secția activează conform Regulamentului intern, aprobat de conducătorul instituției.

24. Controlul asupra respectarea prevederilor prezentului Regulament este atribuit vicedirectorului medical.

Regulamentul de activitate a secției somato-psihiatrie

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Regulamentul de activitate a secției somato-psihiatrie este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
- 2.** Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a secției somato-psihiatrie din cadrul spitalului de psihiatrie sau alte instituții medicale spitalicești.
- 3.** Secția de somato-psihiatrie este o unitate organizațională, structurală și funcțională în cadrul instituției medicale spitalicești.
- 4.** Secția somato-psihiatrie este o subdiviziune destinată diagnosticului și tratamentului pacienților cu dereglări psihotice acute și maladii somatice concomitente grave.
- 5.** Secția somato-psihiatrie își desfășoară activitatea în conformitate cu actele legislative și normative în vigoare, ordinele și directivele organelor ierarhic superioare, conducătorului instituției și a prezentului regulament.
- 6.** Statele secției somato-psihiatrie sunt aprobate de conducătorul instituției și coordonate cu fondatorul.
- 7.** Secția dispune de încăperi, utilaj medical, tehnic și gospodăresc, medicamente și consumabile în volum și asortimentul necesar pentru acordarea asistenței medicale calitative în regim non-stop, reieșind din actele normative în vigoare.
- 8.** Secția este condusă de către șeful secției, medic psihiatru cu stagiu de muncă nu mai mic de 5 ani, bine pregătit teoretic cu abilități practice și manageriale.
- 9.** Șeful secției este numit și eliberat din funcție în modul stabilit de către conducătorul instituției, și este subordonat nemijlocit vicedirectorului medical.

Secțiunea 2

Funcțiile de bază

- 10.** Secția asigură asistența medicală oportună pacienților secției, prin diagnosticul și tratamentul efectuat atât a bolilor mintale, cât și a maladiilor concomitente cu liberul lor consimțământ scris și respectarea drepturilor și demnității umane.
- 11.** Efectuează, în modul stabilit, toate formelor de expertiză psihiatrică a pacienților spitalizați.
- 12.** Asigură conlucrarea oportună și consecutivitatea asistenței psihiatrice cu serviciile de asistență medicală de ambulator, Centrele Comunitare de Sănătate Mintală, instituții medicale de resort, alte servicii.
- 13.** Asigură perfecționarea continuă profesională a colaboratorilor, contribuie la implementarea noilor tehnologii în procesul curativ-diagnostic, de recuperare și profilaxie.
- 14.** Respectă standardele medico-financiare, Protocoale clinice și cerințele sanitaro-igienice, antiepidemice în cadrul procesului diagnostico-curativ.
- 15.** Crearea climatului psihologic și etico-moral favorabil în cadrul acordării serviciilor de asistență medicală bolnavilor cu patologie concomitentă somatică gravă și psihică acută.
- 16.** Asigură supravegherea oportună a pacienților în scopul depistării precoce a manifestărilor psihopatologice pentru excluderea potențialelor posibilități de comitere a acțiunilor social periculoase în secție.
- 17.** Informează conducerea spitalului privitor la depistarea simptomelor de intoxicare, traumatisme, alte leziuni corporale (semne de violență) ce nu au fost reflectate în actele medicale precedente pentru a informa organul de poliție în raza căruia se află spitalul.
- 18.** Asigură la necesitate consultația bolnavilor de către alți medici specialiști pentru diagnosticul și tratamentul patologiei concomitente, inclusiv cu transferul în altă secție sau spital.
- 19.** În scopul excluderii fenomenului dezadaptării sociale asigură respectarea optimă a termenilor oportuni de spitalizare și externare fiind stabiliți individual.
- 20.** La ameliorarea stării somatice s-au psihice bolnavii sunt transferați din secția somato-psihiatrie în secția psihiatrie generală, sau în secția somatică respectivă a spital de profil general.

21.Asigură informarea amplă a pacienților (rude, reprezentant legal) privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate, asupra drepturilor și responsabilităților pacienților prin expunerea informației relevante în formă vizibilă și accesibilă, și garantarea accesului la exercitarea drepturilor sale, în condițiile legii.

Secțiunea 3

Drepturi

22. Secția de somato-psihiatrie are dreptul:

- g) Să externeze pacienții internați programat, la liberul consimțământ, în cazul încălcărilor și nerespectării regulamentului secției, instituției;
- h) Să solicite prezentarea rudelor, reprezentantului legal pentru colectarea anamneșticului obiectiv al bolii;
- i) Să apeleze în caz de necesitate la conducerea spitalului, la alte instituții medicale pentru primirea informației oportune și asigurarea asistenței medicale calitative;
- j) Să participe la examinarea sugestiilor, cererilor, petițiilor ce țin de activitatea subdiviziunii;
- k) Să propună conducerii instituției măsuri privind perfecționarea procesului diagnostic-curativ;
- l) Să fie dotat suplimentar cu personal medical, utilaj medical necesar pentru diagnosticul și tratamentul patologiei somatice concomitente;
- m) Să solicite perfecționarea nivelului de instruire teoretică și practică profesională a personalului medical în conformitate cu regulamentele stabilite.

Secțiunea 4

Responsabilități

23. Secția somato-psihiatrie este responsabilă pentru:

- i) Corectitudinea acordării asistenței medicale în subdiviziune;
- j) Deciziile luate în cadrul activității secției;
- k) Asigurarea respectării prevederilor actelor legislative și normative în vigoare, standardelor și protocoalelor clinice de tratament etc.;
- l) Asigură informarea amplă a pacienților, rudelor, reprezentantului legal privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate;
- m) Respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă de către personalul subdiviziunii;
- n) Respectarea legii privind exercitarea profesiei de medic și drepturilor pacientului, normelor de etică și deontologie medicală;

- o) Respectarea regulamentelor interne de funcționare a subdiviziunii și pe instituție la compartimentele referitoare activității secției;
- p) Efectuarea analizei activității secției în modul și termenii stabiliți, asigură calitatea și veridicitatea informației operative prezentate conducerii instituției.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

24. Secția activează conform Regulamentului intern, aprobat de conducătorul instituției.

25. Controlul asupra respectarea prevederilor prezentului Regulament este atribuit vicedirectorului medical.

REGULAMENTUL de activitate a secției psihosomatice

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Regulamentul de activitate a secției psihosomatice este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
- 2.** Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a secției psihosomatice din cadrul spitalului de psihiatrie sau alte instituții medicale spitalicești.
- 3.** Secția psihosomatică este o unitate organizațională, structurală și funcțională în cadrul instituției medicale spitalicești ce acordă servicii medicale specializate de staționar.
- 4.** Secția psihosomatică este o subdiviziune a Spitalului de Psihiatrie sau a spitalului general fiind destinată diagnosticului, tratamentului și reabilitării persoanelor cu stări psihosomatice.
- 5.** Secția psihosomatică își desfășoară activitatea în conformitate actele legislative și normative în vigoare, ordinele și directivele organelor ierarhic superioare, conducătorului instituției și a prezentului regulament.
- 6.** Statele secției psihosomatice sunt aprobate în modul stabilit de conducătorul instituției și coordonate cu fondatorul.
- 7.** Secția dispune de încăperi, utilaj medical, tehnic și gospodăresc, medicamente și consumabile în volumul și asortimentul necesar pentru acordarea asistenței medicale calitative în regim non-stop.
- 8.** Secția este condusă de către șeful secției, medic de profil cu stagiu de muncă nu mai mic de 5 ani, bine pregătit teoretic cu abilități practice și manageriale.

9. Șeful secției este numit și eliberat din funcție în modul stabilit de către conducătorul instituției, și este subordonat nemijlocit vicedirectorului medical.

Secțiunea 2

Funcțiile de bază

10. Secția de psihosomatică acordă asistență psihiatrică, psiho-terapeutică de reabilitare psihosocială spitalicească (diagnostic, tratament, ș.a.) pacienților cu tulburări mintale și de comportament, de nivel nepsihotic.

11. Internarea și tratamentul în secția psihosomatică se asigură pentru pacienții cu capacitatea de autodeservire, doar în baza liberului consimțământ.

12. Asigură tratamentul și recuperarea pacienților internați atribuind un rol deosebit metodelor psiho-terapeutice moderne.

13. În cazul depistării sau declanșării tulburărilor mintale și de comportament de nivel psihotic se asigură transferul pacienților în alte subdiviziuni a clinicii.

14. La depistarea patologiei somatice concomitente ce nu poate fi tratată în condițiile secției spitalului de psihiatrie, pentru acordarea asistenței medicale oportune cu acordul bolnavului, se asigură consultația și/sau transferul în modul stabilit în alte instituțiile medicale republicane, municipale de profilul respectiv.

15. Petrece în modul stabilit anumite forme de expertiză psihiatrică a pacienților internați cu tulburări mintale și de comportament de nivel nonpsihotic.

16. Asigură conlucrarea oportună și consecutivitatea asistenței psihiatrice acordate cu serviciile de ambulator, Centre Comunitare de Sănătate Mintală, ș.a.

17. Asigură perfecționarea profesională continuă a colaboratorilor, contribuie la implementarea noilor forme și metode în procesul diagnostic-curativ.

18. Respectă standardele medico-financiare și cerințele sanitaro-igienice, antiepidemice în cadrul procesului diagnostic-curativ.

19. Contribuie la asigurarea climatului psihologic și etico-moral favorabil în cadrul acordării asistenței medicale specializate pacienților.

20. Informează direcția spitalului privitor la depistarea simptomelor de intoxicație, traumatisme, alte leziuni corporale (semne de violență) ce nu au fost oglindite în actele medicale precedente pentru a informa organul de poliție în raza căruia se află spitalul.

Secțiunea 3

Drepturi

21. Secția de psihosomatică are dreptul:

- a) Să externeze pacienții internați programat, la liberul consimțământ, în cazul încălcării și nerespectării regulamentului secției, instituției;
- b) Să propună conducerii instituției măsuri privind perfecționarea procesului diagnostic-curativ;
- c) Să solicite perfecționarea nivelului de instruire teoretică și practică profesională în conformitate cu regulamentele stabilite;
- d) Să apeleze în caz de necesitate la conducerea instituției, la alte instituții medicale pentru primirea informației oportune și asigurarea asistenței medicale calitative;
- e) Să participe la examinarea sugestiilor, cererilor petițiilor, ce țin de activitatea subdiviziunii.

Secțiunea 4

Responsabilități

22. Secția de psihosomatică a spitalului de psihiatrie este responsabilă pentru:

- a) Corectitudinea acordării asistenței medicale în subdiviziune;
- b) Deciziile luate în cadrul activității secției;
- c) Asigurarea respectării prevederilor actelor legislative și normative în vigoare, standardelor și protocoalelor clinice de tratament etc.;
- d) Asigură informarea amplă a pacienților, rudelor, reprezentantului legal privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate;
- e) Respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă de către personalul subdiviziunii;
- f) Respectarea legii privind exercitarea profesiei de medic și drepturilor pacientului, normelor de etică și deontologie medicală;
- g) Respectarea regulamentelor interne de funcționare a subdiviziunii și pe instituție la compartimentele referitoare activității secției;
- h) Efectuarea analizei activității secției în modul și termenii stabiliți, asigură calitatea și veridicitatea informației operative prezentate conducerii instituției.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

22. Secția activează conform Regulamentului intern, aprobat de conducătorul instituției.

23. Controlul asupra respectarea prevederilor prezentului Regulament este atribuit vicedirectorului medical.

REGULAMENTUL de activitate a secției de gerontopsihiatrie

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Regulamentul de activitate a secției de gerontopsihiatrie este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
- 2.** Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a secției de gerontopsihiatrie din cadrul spitalului de psihiatrie sau alte instituții medicale spitalicești.
- 3.** Secția de gerontopsihiatrie este o unitate organizațională, structurală și funcțională în cadrul instituției medicale spitalicești ce acordă servicii medicale specializate de staționar categoriei vârstnice de pacienți cu afecțiuni mintale.
- 4.** Secția de gerontopsihiatrie își desfășoară activitatea în conformitate cu actele legislative și normative în vigoare, ordinele și directivele organelor ierarhic superioare, a conducătorul instituției și a prezentului regulament.
- 5.** Statele secției de gerontopsihiatrie sunt aprobate de conducătorului instituției și coordonate cu fondatorul.
- 6.** Secția dispune de încăperi, utilaj medical, tehnic și gospodăresc, medicamente și consumabile în volum și asortimentul necesar pentru acordarea asistenței medicale calitative în regim non-stop, reieșind din actele normative în vigoare.
- 7.** Secția este condusă de către șeful secției, medic de profil cu stagiu de muncă nu mai mic de 5 ani, bine pregătit teoretic cu abilități practice și manageriale.
- 8.** Șeful secției este numit și eliberat din funcție în modul stabilit de către conducătorul instituției și este subordonat nemijlocit vicedirectorului medical, conform organigramei.

Secțiunea 2

Funcțiile de bază

- 9.** Asigură asistența medicală oportună pacienților secției, prin diagnosticul și tratamentul petrecut atât a bolilor mintale, cât și a maladiilor concomitente cu liberul lor consimțământ scris și respectarea drepturilor și demnității umane.
- 10.** Asigură tratamentul manifestărilor psihopatologice acute și a maladiilor somatice concomitente la pacienții vârstnici cu afecțiuni mintale, precum și formarea deprinderilor de autodeservire și menținerea funcționalității lor.
- 11.** Efectuează, în modul stabilit, toate formele de expertiză psihiatrică a pacienților spitalizați.
- 12.** Asigură conlucrarea oportună și consecutivitatea asistenței psihiatrice cu serviciile de asistență medicală de ambulator, centrele comunitare de sănătate mintală, alte servicii de reabilitare, medico-sociale, rezidențiale, etc.
- 13.** Asigură perfecționarea continuă profesională a colaboratorilor, contribuie la implementarea noilor tehnologii în procesul curativ-diagnostic, de recuperare și profilaxie a categoriei vârstnice de pacienți cu specificul patologiei date.
- 14.** Respectă standardele medico-financiare, protocoalele clinice și cerințele sanitaro-igienice, antiepidemice în cadrul procesului diagnostico-curativ.
- 15.** Asigură climatul psihologic și etico-moral favorabil în cadrul acordării serviciilor de asistență medicală pacienților.
- 16.** Contribuie la asigurarea condițiilor oportune în terapia ocupațională și în procesul de reabilitare psihosocială.
- 17.** Asigură supravegherea oportună a pacienților spitalizați în dinamică, inclusiv în scopul depistării precoce a manifestărilor psiho-patologice și pentru excluderea posibilităților potențiale de săvârșire a acțiunilor social periculoase și de auto-agresiune.
- 18.** Informează conducerea spitalului privitor la depistarea simptoamelor de intoxicare, traumatisme, alte leziuni corporale (semne de violență) ce nu au fost oglindite în actele medicale precedente pentru a informa organul de poliție în raza căruia se află spitalul.
- 19.** Asigură la necesitate consultația bolnavilor de către alți medici specialiști pentru diagnosticul și tratamentul patologiei concomitente, inclusiv, cu transferul în altă secție sau spital.

20. Asigură informarea amplă a pacienților (rude, reprezentant legal) privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate, asupra drepturilor și responsabilităților pacienților prin expunerea informației relevante în formă vizibilă și accesibilă, și garantarea accesului la exercitarea drepturilor sale, în condițiile legii.

Secțiunea 3 Drepturi

21. Secția de gerontopsihiatrie are dreptul să:

- a) Să solicite prezentarea rudelor, reprezentantului legal pentru colectarea anamneșticului obiectiv al bolii și alte informații cu caracter medical;
- b) Să apeleze, în caz de necesitate, la conducerea spitalului, la alte instituții medicale pentru primirea informației oportune în scopul asigurării asistenței medicale calitative;
- c) Să participe la examinarea sugestiilor, cererilor, petițiilor ce țin de activitatea subdiviziunii;
- d) Să propună conducerii instituției măsuri privind perfecționarea procesului diagnostic-curativ;
- e) Să solicite perfecționarea nivelului de instruire teoretică și practică profesională a personalului medical în conformitate cu regulamentele stabilite.

Secțiunea 4 Responsabilități

22. Secția de psihiatrie generală a spitalului de psihiatrie este responsabilă pentru:

- a) Corectitudinea acordării asistenței medicale în subdiviziune;
- b) Deciziile luate în cadrul activității secției;
- c) Asigurarea respectării prevederilor actelor legislative și normative în vigoare, standardelor și protocoalelor clinice de tratament etc.;
- d) Respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă de către personalul subdiviziunii;
- e) Respectarea Legii privind exercitarea profesiei de medic și drepturilor pacientului, normelor de etică și deontologie medicală;
- f) Respectarea regulamentelor interne de funcționare a subdiviziunii și pe instituție la compartimentele referitoare activității secției;
- g) Efectuarea analizei activității secției în modul și termenii stabiliți, asigură calitatea și veridicitatea informației operative prezentate conducerii instituției.
- h) Asigurarea utilizării raționale a bunurilor materiale și potențialului de cadre.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

20. Secția activează conform Regulamentului intern, aprobat de conducătorul instituției.

21. Controlul asupra respectarea prevederilor prezentului Regulament este atribuit vicedirectorului medical, conform organigramei.

REGULAMENTUL de activitate a secției Dispensar

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a secției de Dispensar din cadrul spitalului de psihiatrie sau alte instituții medicale.
- 2.** Secția Dispensar este o unitate organizațională, structurală și funcțională în cadrul instituției medicale ce acordă servicii medicale specializate de ambulator.
- 3.** Secția Dispensar își desfășoară activitatea în conformitate cu Legile Republicii Moldova și actele normative în vigoare, ordinele și directivele organelor ierarhic superioare, a conducătorului instituției și prezentul regulament.
- 4.** Statele secției Dispensar sunt aprobate de conducătorul instituției și coordonate cu organul ierarhic superior.
- 5.** Secția dispune de încăperi, utilaj medical, tehnic și gospodăresc, medicamente și consumabile în volum și asortimentul necesar pentru acordarea asistenței medicale specializate ambulatorie calitative, reieșind din actele normative în vigoare.
- 6.** Secția este condusă de către șeful secției, medic psihiatru cu stagiu de muncă nu mai mic de 5 ani, bine pregătit teoretic cu abilități practice și manageriale.
- 7.** Șeful secției este numit și eliberat din funcție în modul stabilit de către conducătorul instituției, și este subordonat nemijlocit vicedirectorului, conform organigramei.
- 8.** Secția Dispensar organizează asistența psihiatrică ambulatorie pacienților după sectoare de deservire ce reies din divizarea administrativ-teritorială.
- 9.** Secția Dispensar în scopul divizării pacienților după vârstă și reieșind din specificul altor activități poate avea în structura sa:
 - a. subdiviziunea pentru maturi;
 - b. subdiviziunea pentru copii și adolescenți;
 - c. cabinete paraclinice pentru diagnostic, tratament ș. a;
 - d. staționare de zi pentru copii și pentru maturi;

- e. alte subdiviziuni sau cabinete, oportune pentru acordarea asistenței psihiatrice ambulatorii.

Secțiunea 2

Funcțiile de bază

- 10.** Acordă asistența psihiatrică specializată ambulatorie copiilor, adolescenților și persoanelor mature cu tulburări mintale și de comportament din teritoriu deservit.
- 11.** În cadrul acordării asistenței medicale de specialitate asigură informarea amplă, într-un limbaj accesibil a pacientului (reprezentant legal/personal) privitor la starea de sănătate, modul și volumul asistenței medicale acordate.
- 12.** Organizează și îndeplinește nemijlocit și prin intermediul medicului de familie supravegherea diferențiată a pacienților cu tulburări psihice cronice și îndelungate, cu manifestări morbide grave sau acutizate frecvent.
- 13.** Acordă servicii consultativ-curative în domeniul sănătății mintale cetățenilor la solicitarea acestora și în baza liberului consimțământ.
- 14.** Asigură în modul stabilit, alte activități inclusiv organizator-metodice ce țin de serviciul ambulator de asistență psihiatrică, prevăzute de actele normative ale Ministerului Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină.
- 15.** Asigură succesivitatea și consecutivitatea procesului de diagnostic, tratament și reabilitare a pacienților în activitățile medicilor psihiatri de circumscripție, medicii de familie și medicii secțiilor din clinică, colaboratorii altor instituții.
- 16.** Asigură consultația pacienților aflați la tratament în alte instituții medicale spitalicești la solicitare în probleme de sănătate mintală.
- 17.** În conlucrare permanentă cu medicii de familie, organele de poliție, asigură supravegherea în dinamică a stării de sănătate pacienților cu tulburări psihice cronice și îndelungate, cu manifestări morbide grave și tendințe social periculoase.
- 18.** Permanent conlucrează cu organele administrației publice locale, organele și instituțiile statale, private în domeniul acordării asistenței psihiatrice.
- 19.** Determină modul și volumul asistenței psihiatrice acordate, reieșind din starea sănătății mintale a pacientului la moment și în corespundere cu prevederile actelor legislative, normative în vigoare (ambulator, staționar de zi, staționar) printr-o abordare holistică a cazului în colaborare cu medicul de familie și informația medicală anterioară din staționar.

20. Asigură toate genurile de asistență psihiatrică ambulatorie prevăzute de actele legislative și normative în vigoare prin intermediul medicilor psihiatrii de circumscripție. Înfăptuiește măsuri de psiho-igienă, psiho-profilactică și propagarea modului sănătos de viață.

21. Asigură calitatea și integritatea actului medical prin interacțiunea și conlucrarea oportună cu instituțiile medicale, Centre Comunitare de sănătate mintală, alte instanțe, cu medicii de familie și medicii specialiști în cadrul acordării asistenței psihiatrice conform prevederilor actelor normative în vigoare.

22. Contribuie la organizarea și acordarea asistenței medico-juridice și sociale, pacienților cu tulburări mintale și de comportament.

23. Asigură promovarea noilor metode de profilaxie, diagnosticare, tratament și reabilitare în domeniu sănătății mintale, inclusiv prin colaborare cu catedra de psihiatrie a USMF „Nicolae Testemițanu”.

24. Respectă standardele, protocoalele clinice de tratament în vigoare, precum și cerințele sanitaro-igienice antiepidemice, în cadrul procesului diagnostic-curativ.

25. Informează conducerea spitalului privitor la depistarea simptoamelor de intoxicare, traumatisme, alte leziuni corporale (semne de violență) ce nu au fost oglindite în actele medicale precedente pentru a informa organele de poliție în raza căruia se află spitalul.

26. Creează climatul psihologic și etico-moral favorabil în cadrul acordării serviciilor de asistență psihiatrică ambulatorie, exclude orice formă de marginalizare, discriminare și stigmatizare a persoanelor asistate.

Secțiunea 3

Drepturi

27. Secția Dispensar are dreptul:

- a) Să solicite de la pacienți primari (reprezentantul legal) biletul de trimitere, buletinul de identitate, polița de asigurare, alte acte medicale. În caz de internare a copiilor, certificat de contact cu maladii infecțioase, informație despre vaccinare;
- b) Să apeleze la conducerea spitalului, alte instituții medicale pentru primirea informației oportune și asigurarea asistenței medicale calitative;
- c) Să participe la examinarea sugestiilor, cererilor, petițiilor ce țin de activitatea subdiviziunii;

- d) Să solicite asigurarea cu utilajul medical necesar, transport auto, etc., pentru acordarea asistenței medicale extraspitalicești calitative, inclusiv consultarea pacienților la domiciliu;
- e) Să propună conducerii instituției măsuri privind perfecționarea procesului diagnostic-curativ;
- f) Să solicite perfecționarea nivelului de instruire teoretică și practică profesională a personalului medical în conformitate cu regulamentele stabilite.

Secțiunea 4

Responsabilități

28.Secția Dispensar este responsabilă pentru:

- a) Aprecierea corectă a stării de sănătate și luarea deciziei terapeutice, la necesitate, pentru continuitatea tratament în condiții de ambulator, de staționar de zi sau de spital;
- b) Conlucrarea amplă cu veriga primară, medicii de familie în depistarea precoce a persoanelor cu tulburări mintale și de comportament, tratamentul de susținere și reabilitare medico-socială oportună;
- c) Utilizarea rațională și corectă a preparatelor medicamentoase, fondul gratuit, compensate pentru tratamentul maladiilor psihice în condiții de ambulator;
- d) Respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă de către personalul subdiviziunii;
- e) Pentru îmbunătățirea continuă a indicilor de sănătate mintală în teritoriul de deservire;
- f) Respectarea legislației în vigoare privind exercitarea profesiei de medic, drepturilor pacientului, normelor de etică și deontologie medicală;
- g) Respectarea regulamentelor interne de funcționare a subdiviziunii și pe instituție la compartimentele referitoare activității secției;
- h) Efectuarea analizei activității secției în modul și termenii stabiliți, asigură calitatea și veridicitatea informației operative prezentate conducerii instituției.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

29.Secția Dispensar activează după un program de activitate aprobat de conducătorul instituției.

30.Controlul asupra respectarea prevederilor prezentului Regulament este atribuit vicedirectorului, conform organigramei.

REGULAMENTUL **de activitate a cabinetului medicului psihiatru**

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Regulamentul de activitate a cabinetului medicului psihiatru este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
2. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a cabinetului medicului psihiatru.
3. Cabinetul medicului psihiatru este o unitate organizațională, structurală și funcțională în cadrul instituției medicale sau unitate privată, ce acordă servicii medicale specializate de ambulator.
4. Cabinetul medicului psihiatru poate fi mixt sau separat, pentru maturi și pentru copii.
5. Responsabil de activitatea cabinetului medicului psihiatru este medicul specialist având specializările și abilităților practice în domeniu psihiatriei.
6. Activitatea cabinetelor este dirijată de conducătorul instituției sau unității private și coordonată organizator-metodic de către serviciul respectiv al IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie.
7. În activitatea sa, medicul psihiatru se conduce de Regulamentul instituției medico-sanitare, actele normative și legislative în vigoare, ordinele și instrucțiunile Ministerului Sănătății și de prezentul Regulament.

Secțiunea 2

Funcțiile de bază

8. Organizează lucrul profilactic la adulți, copii în domeniul sănătății mintale, inclusiv împreună cu echipa de alți specialiști în domeniu.

9. Organizează asistența medicală consultativă specializată în domeniul sănătății mintale pentru depistarea și tratamentul afecțiunilor psihice la populația teritoriului de deservire.
10. Organizează și asigură asistența medicală specializată de ambulator bolnavilor cu afecțiuni psihice, inclusiv în vederea supravegherii prin dispensarizare a persoanelor cu tulburări psihice și cu manifestări morbide grave.
11. Asigură trimiterea, la necesitate, pentru consultație și/sau spitalizare în Spitalul de Psihiatrie, sau alte spitale de profil general în dependență de caz a persoanelor suferinde de tulburări mintale și de comportament.
12. Asigură consultarea la domiciliu a pacienților cu tulburări psihice din teritoriul de deservire, care concomitent suferă și de alte maladii care nu le permit deplasarea la specialist.
13. Asigură examinarea copiilor bolnavi aflați la supravegherea prin dispensarizare în cadrul Consiliului Medical Consultativ pentru determinarea prezenței dereglărilor funcționale.
14. Asigură examinarea pacienților cu capacitatea de muncă redusă, aflați la supravegherea prin dispensarizare pentru determinarea prezenței semnelor de incapacitate temporară de muncă și pierdere a capacității de muncă și necesitatea trimiterii pentru expertizare la Consiliul de Expertiză Medicală a Vitalității.
15. Organizează și petrece măsuri de recuperare psihosocială a pacienților cu maladii psihice în comun cu medicul de familie și echipa sa, Centrele comunitare de sanatate mintala, membrii familiei, administrația publică locală, organizațiile obștești, ONG
16. Asigură depistarea și diminuarea acțiunii factorilor de risc, care contribuie la declanșarea maladiilor psihice și/sau defavorizează reinsertia psiho-socială și familială a persoanelor cu dezabilități mintale.
17. Participă la întrunirile, ședințele organizator metodice a medicilor de familie și asistentelor medicale, comisiilor psihologo-medico pedagogice, organelor de poliției, ședințele consiliului medical, etc., consultând asupra problemelor de sănătate mintală, în scopul ameliorării sănătății publice.
18. Asigură întocmirea și păstrarea actelor medicale conform prevederilor actelor normative în vigoare emise de organele ierarhic superioare, Ministerul

Sănătății, CNAM, etc. având ca obiectiv respectarea confidențialității actului medical, drepturilor și demnității umane.

19. Asigură analiza cauzelor determinante ale morbidității, invalidității, etc., în urma tulburărilor mintale și de comportament cu informarea conducerii instituției și factorilor de decizie, înaintând propuneri de ameliorare.
20. Asigură prezentarea dărilor de seamă privind activitatea serviciului conducerii instituției medicale, unității private, secției de Monitorizare, Evaluare și Integrare în asistența psihiatrică a IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, alte instanțe conform prevederilor actelor normative în vigoare.
21. Participă la conferințele științifico-practice și ședințele asociației medicilor psihiatri și narcologi din republică, în cadrul altor măsuri de perfecționare profesională, etc. Asigură implementarea noilor forme și metode de profilactică, diagnostic, tratament și reabilitare în domeniul sănătății mintale.
22. Organizează și implementează pe întreg teritoriul de deservire a măsurilor privind asigurarea și promovarea sănătății mintale, contribuie la realizarea Programelor Naționale în domeniul sănătății mintale.
23. Asigură, în modul stabilit, de comun cu medicul de familie tratamentul ambulatoriu și utilizarea rațională a medicamentelor compensate și procurate din surse centralizate.
24. Petrece activ măsurile de propagare a modului sănătos de viață, psiho-igienă și psiho-profilaxie.
25. Asigură respectarea prevederilor legislației și actelor normative în vigoare, inclusiv corectitudinea realizării evidenței dispensarice a persoanelor suferinde de tulburări psihice.
26. Asigură asistența medicală oportună pacienților, prin diagnosticul și tratamentul efectuat a maladiilor mintale și de comportament cu acordul informat al persoanelor/cererea personală, păstrarea confidențialității informației medicale și a demnității umane.

Secțiunea 3

Drepturi

27. Cabinetul psihiatric are dreptul:

- a) Să solicite de la pacienți primari (reprezentant legal) biletul de trimitere, buletinul de identitate, polița de asigurare, alte acte medicale. În caz de internare a copiilor, certificat de contact, informație despre vaccinare;
- b) Să apeleze la conducerea spitalului, alte instituții medicale pentru primirea informației oportune în scopul asigurării asistenței medicale calitative și continuității actului medical;
- c) Să participe la examinarea sugestiilor, cererilor, petițiilor ce țin de activitatea subdiviziunii;
- d) Să solicite asigurarea cu utilajul medical necesar, transport auto, etc, pentru acordarea asistenței medicale extraspitalicești calitative, inclusiv consultarea pacienților la domiciliu;
- e) Să propună conducerii instituției măsuri privind perfecționarea procesului diagnostic-curativ;
- f) Să solicite perfecționarea nivelului de instruire teoretică și practică profesională a personalului medical în conformitate cu regulamentele stabilite.

Secțiunea 4

Responsabilități

28. Cabinetul psihiatric este responsabil pentru:

- a) Aprecierea corectă a stării de sănătate și luarea deciziei terapeutice, la necesitate, pentru continuitatea tratamentului în condiții de ambulator, de staționar de zi sau de spital;
- b) Conlucrarea amplă cu veriga primară, medicii de familie în depistarea precoce a persoanelor cu tulburări mintale și de comportament, tratamentul de susținere și reabilitare medico-socială oportună;
- c) Utilizarea rațională și corectă a preparatelor medicamentoase procurate centralizat din bugetul de stat pentru tratamentul ambulatoriu gratuit a maladiilor mintale și de comportament;
- d) Respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă de către personalul subdiviziunii;
- e) Îmbunătățirea continuă a indicatorilor de sănătate mintală în teritoriul de deservire;
- f) Respectarea legislației în vigoare privind exercitarea profesiei de medic, drepturilor pacientului, normelor de etică și deontologie medicală;
- g) Respectarea regulamentelor interne de funcționare a cabinetului și pe instituție la compartimentele referitoare activității cabinetului;
- h) Efectuarea analizei activității secției în modul și termenii stabiliți, asigură calitatea și veridicitatea informației operative prezentate conducerii instituției.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

- 29.**Prezentul Regulament poate fi modificat și completat în modul stabilit în dependență de situația concretă.
- 30.**Cabinetul activează conform Regulamentului intern.
- 31.**Controlul asupra respectarea prevederilor prezentului Regulament este atribuit conducerii instituției medicale sau unității private.

Regulamentul de activitate a staționarului de zi de profil psihiatric

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Regulamentul de activitate a staționarului de zi de profil psihiatric este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
2. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a staționarului de zi de profil psihiatric din cadrul instituției medicale.
3. Staționarului de zi de profil psihiatric este o unitate organizațională, structurală și funcțională în cadrul instituției medicale ce acordă servicii medicale specializate de diagnostic, tratament și recuperare medico-socială .
4. Staționarului de zi de profil psihiatric este o verigă intermediară între serviciul extraspitalicesc și spitalicesc, prevăzut pentru acordarea asistenței psihiatrice bolnavilor, starea cărora nu necesită supraveghere și tratament pe parcursul a 24 ore, dar care au necesitate de asistență curativ-diagnostică și de recuperare medico-socială continuă.
5. Staționarul de zi de profil psihiatric se organizează în componența instituției medicale cu drepturi de subdiviziune și este subordonată conducătorului instituției în componența căruia se organizează.
6. La necesitate staționarele de zi pot fi profilate după criteriul de vârstă (copii/maturi) și nosologic (pentru bolnavii cu neuroze, logoneuroze, epilepsie ș.a.) și alte principii.
7. Statele staționarului de zi sunt stabilite în corespundere cu normativele corespunzătoare secțiilor cu profil psihiatric, psihoneurologic, în funcție de volumul de lucrul efectuat și în limita surselor financiare disponibile în acest scop.
8. Finanțarea staționarului de zi de profil psihiatric este prevăzută în devizul de cheltuieli a instituției, în cadrul cărei este organizat. Cheltuielile pentru procurarea medicamentelor, consumabililor, inventarului moale sînt determinate în corespundere cu normativele de calcul în vigoare.

9. Echiparea staționarului de zi cu inventar moale are loc în corespundere cu numărul de locuri conform normelor de finanțare în vigoare pentru instituțiile psihiatrice.

10. Staționarul de zi este condus de șeful staționarului de zi, numit și demisionat în mod stabilit.

11. Șeful staționarului de zi de profil psihiatric i se supun nemijlocit medicii, personalul medical mediu și inferior, alt personal de deservire, care activează în staționarul de zi conform calculului de state.

12. Capacitatea și profilul staționarului de zi sunt determinate de conducătorul instituției, prin coordonare cu organul ierarhic superior.

Secțiunea 2

Funcțiile de bază

13. Efectuează tratamentul și recuperarea medico-socială a pacienților cu tulburări mintale și de comportament aflați în acutizare sau decompensarea stării psihice, care necesită terapie activă, supraveghere medicală zilnică posibilă în afara condițiilor de staționar.

14. Dezinstituționalizarea și asigurarea continuității tratamentului prin transferul, în baza deciziei medicului curant și acordului pacientului în condiții de staționar de zi, a pacienților, care au efectuat tratamentul de bază în condiții de staționar, pentru facilitarea adaptării treptate în atmosfera de viață obișnuită, creșterea compliancei la tratament și recuperarea medico-socială.

15. Precizarea diagnosticului și particularităților stării psihice în scopul soluționării a obiectivului expertizei de muncă sau medico-militare.

16. Asigură informarea amplă a pacienților (rude, reprezentant legal) privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate, asupra drepturilor și responsabilităților pacienților prin expunerea informației relevante în formă vizibilă și accesibilă, și garantarea accesului la exercitarea drepturilor sale, în condițiile legii.

Secțiunea 3

Indicații și contraindicații pentru tratamentul în staționarul de zi

17. În staționarul de zi sunt asistați:

- a) Pacienții care necesită tratament activ, dar starea cărora nu necesită spitalizarea obligatorie în staționarul de psihiatrie și care manifestă comportament adecvat cu orientarea pozitivă pentru tratament;
- b) Pacienții care au nevoie de corecția terapiei de susținere și este necesară supravegherea zilnică;
- c) Pacienții cu acutizarea dereglărilor psihologice sau decompensarea în cadrul stărilor limitrofe;
- d) Pacienții în stadiul incipient a bolii psihice sau acutizare cu scop de precizare a diagnosticului de tratament și profilaxie a recidivelor.

18. Nu pot fi asistați în staționarul de zi de profil psihiatric :

- a) Persoanele care prezintă pericol nemijlocit pentru sine și / sau cei din jur;
- b) Persoanele care în virtutea stării sale psihice și comportamentului său influențează negativ alți bolnavi, și care nu sunt în stare să respecte ordinea staționarului de zi;
- c) Persoanele care suferă de maladii somatice, infecțioase sau venerice în perioade contagioase;
- d) Persoanele care suferă de alcoolism, narcomanie și toxicomanie.

Secțiunea 4

Organizarea tratamentului în staționarul de zi de profil psihiatric

19. Activitatea staționarului de zi are loc în conlucrare directă cu serviciul ambulator de sănătate mintală, cât și cu staționarele psihiatrice, care îndreaptă bolnavii în staționarul de zi.

20. Selectarea pacienților pentru tratament în staționarul de zi se efectuează de medicul psihiatru sub supravegherea căruia se află bolnavul.

21. Staționarul de zi activează zilnic, cu excepția zilelor de odihnă și de sărbători, cu durata și regimul de lucru stabilit.

22. În staționarul de zi pentru fiecare bolnav se întocmește fișa bolnavului în staționarul de zi (F003-2/e). La finele curei de tratament în staționarul de zi se întocmește epicriza, extrasul fiind îndreptat medicului psihiatru la locul de trai a bolnavului, anexându-se la fișa medicală de ambulator (F-025/e).

23. Psihofarmacoterapia și alte tipuri de terapie activă se efectuează în complex cu tratamentul fizioterapeutic, ergoterapie și recuperarea medico-socială. Se petrece sistematic terapia familială.

24. În activitatea sa staționarul de zi utilizează cabinetele, serviciile diagnostico-curative (cabinetul roentgen, secția fizioterapie, laboratoarele și altele), care se află în componența instituției sau în instituțiile curative din rețeaua generală.

25. Staționarul de zi dispune de o cantitate suficientă de încăperi pentru efectuarea măsurilor curative, de recuperare medico-socială, etc. În staționarul de zi sunt prevăzute cabinete pentru medici și asistente medicale, sala de proceduri, săli de ocupații cu pacienții (psihoterapie, cultoterapie, terapie ocupațională, ergoterapie și altele) garderobă, duș, vîceu, depozit pentru albituri ș. a.

26. Bolnavii aflați la tratament în staționarul de zi, beneficiază de certificat de concediu medical eliberat în mod stabilit.

27. În cazul agravării stării sănătății bolnavului și la necesitatea tratamentului și supravegherii medicale continue pe durata de 24 de ore, pacientul se transferă în condiții de staționar cu acordul personal (reprezentantul legal), iar în cazurile de urgență în modul stabilit.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

28. Staționarul de zi activează conform Regulamentului intern, aprobat de conducătorul instituției.

REGULAMENT

privind supravegherea prin dispensarizare

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Regulamentul privind supravegherea prin dispensarizare este elaborat în temeiul Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997 și alte acte normative în vigoare.
- 2.** Prezentul Regulament stabilește modul de organizare și procedura de funcționare a supravegherii prin dispensarizare.
- 3.** Supravegherea prin dispensarizare se înfăptuiește cu acordul informat al pacientului.
- 4.** Supravegherea prin dispensarizare fără liberul consimțământ se poate stabili persoanelor, suferinde de tulburări psihice cronice și îndelungate cu manifestări morbide grave, constante sau acutizate frecvent, la decizia Consiliului Medical Consultativ.
- 5.** Decizia privind supravegherea prin dispensarizare și decizia privind încetarea ei le emite comisia de medici psihiatri numită de administrația instituției care acordă asistența psihiatrică ambulatorie sau Comisia în componența careia este obligatoriu medicul psihiatru. (Decizia Consiliului Medical Consultativ se înscrie în fișa medicală a bolnavului ambulator (F025-e)).
- 6.** Supravegherea prin dispensarizare încetează odată cu însănătoșirea sau ameliorarea considerabilă și stabilă a stării psihice. Argumentarea concluziei Consiliului Medical Consultativ privitor ameliorarea stării se înscrie în fișa medicală a pacientului, care la necesitate pot beneficia de asistența curativ-consultativă ulterioară.
- 7.** Fișele medicale ale pacienților suspendați din supravegherea dispensarică în legătură cu însănătoșire, ameliorare stabilă a stării psihice, adaptarea socială, schimbarea locului de trai, deces se transmit în arhivă.
- 8.** Supravegherea prin dispensarizare presupune evaluarea și monitorizarea stării sănătății mintale a pacientului de către medicul psihiatru cu suportul serviciu de

asistență medicală primară (medicul de familie) prin examene medicale periodice, acordarea tratamentului necesar și metodelor de reabilitare psihosocială.

Secțiunea 2

Sarcinile supravegherii prin dispensarizare

9. Sarcini:

- a) Depistarea precoce a simptomelor de acutizare la persoanele aflate la supravegherea prin dispensarizare;
- b) Profilaxia acutizărilor tulburărilor psihice la persoanele aflate la supravegherea prin dispensarizare;
- c) Profilaxia acțiunilor social-periculoase, inclusiv a comportamentului suicidal la persoanele aflate la supravegherea prin dispensarizare;
- d) Prevenirea sau diminuarea influenței factorilor de risc asupra persoanelor aflate la supravegherea prin dispensarizare;
- e) Monitorizarea pacientului pentru prevenirea deteriorării stării de sănătate și realizarea măsurilor oportune de readaptare socială;
- f) Conlucrarea cu serviciul de asistență medicală primară în actualizarea informației și supravegherea privind starea sănătății persoanelor cu tulburări mintale și de comportament aflate la supravegherea prin dispensarizare.

Secțiunea 3

Managementul pacientului aflat la supravegherea prin dispensarizare

10. Evaluarea și monitorizarea stării sănătății mintale a pacienților se efectuează de către medicul psihiatru cu suportul serviciului de asistență medicală primară (medicul de familie) prin: examenul psihiatric periodic a pacienților aflați la supravegherea prin dispensarizare, evaluarea stării sănătății psihice și nivelului adaptării sociale a pacienților, corecția diagnosticului, tratamentului și măsurilor de reabilitare, selectarea și trimiterea la necesitate în modul stabilit la tratament în staționarul de psihiatrie, la expertiza vitalității muncii, evidența specială și tratamentul bolnavilor cu boli psihice care prezintă pericol pentru sine și societate.

11. Soluționarea problemelor de ordin medico-social, se efectuează în comun cu serviciile de asistență socială din teritoriu respectiv, conform competenței.

12. Supravegherea prin dispensarizare se efectuează în conformitate cu grupele de evidență dinamică stabilite pe criterii clinico-evolutive.

13.Formarea grupelor de supraveghere prin dispensarizare pentru pacienții cu tulburări mintale și de comportament reiese din particularitățile clinice și dinamica stării sănătății psihice.

14.Examenul psihiatric în dinamică a pacienților aflați la supravegherea prin dispensarizare se efectuează în dependență de starea sănătății psihice a pacientului.

15.Grupele de evidență dinamică sunt categorii convenționale bazate pe date clinice și evolutive, care permit aprecierea acordării serviciilor medicale de specialitate persoanelor afectate de maladii mintale aflate la evidența prin dispensarizare pentru evitarea agravării stării de sănătate în lipsa intervenției programate.

Secțiunea 4

Criteriile stabilirii grupelor de supraveghere prin dispensarizare

Grupul 1 de supraveghere prin dispensarizare include:

- pacienții cu spitalizări frecvente (cu o periodicitate de la 3-5 și mai multe spitalizări pe an);
- pacienții externati din staționarul de psihiatrie și care necesită tratament ambulatoriu activ sub supravegherea medicului psihiatru, cu suportul și participarea medicului de familie;
- pacienții cu acutizări frecvente a stării psihice, care pot necesita trimiterea în modul stabilit în staționarul de psihiatrie.

Pacienții suferinzi de boli psihice grave externati din staționar, se examinează de medicul psihiatru în cabinetul respectiv, sau la domiciliu de către echipa medicului de familie în decurs de 3-5 zile după externare cu control repetat peste 14 zile.

Periodicitatea examinării stării sănătății mintale a pacienților din grupul întâi este de două ori în lună.

Grupul II - de supraveghere prin dispensarizare include:

- pacienți cu tulburări psihice care necesită jugularea acutizărilor și decompensărilor prin tratament ambulatoriu de susținere;
- pacienții externati din staționar cu remisiuni instabile ce necesită supraveghere și corecția măsurilor de terapie medicamentoasă, reabilitare și psihocorecție;
- pacienții cu tendințe și acțiuni social-periculoase, inclusiv cu tendințe suicidale în trecut, aflați în evidența specială (E.S.).

Pacienții supravegheați în grupul II de evidență dispensarică se examinează de medicul psihiatru în cabinetul respectiv și la domiciliu, inclusiv, și de către echipa medicului de familie.

Periodicitatea examinării stării sănătății mintale a pacienților din grupul doi este o dată în luna.

Grupul III de supraveghere prin dispensarizare include:

- pacienții cu tulburări mintale și de comportament în starea psihică stabilă, cu remisii terapeutice, dar cu o evoluție instabilă;
- pacienții care necățind la starea psihică stabilă, necesită tratament ambulatoriu de susținere și măsuri de reabilitare psiho - socială.

Pacienții supravegheați în grupul III de evidență prin dispensarizare se examinează de medicul psihiatru prin prezentare în cabinetul medicului psihiatru sau la domiciliu, inclusiv și de către echipa medicului de familie.

Periodicitatea examinării stării sănătății mintale a pacienților din grupul dat este o data în 3 luni.

Grupul IV de supraveghere prin dispensarizare include:

- pacienții cu tulburări mintale și de comportament aflați în stare de remisiune, dar cu o adaptare sociale instabilă;
- persoanele care necesită soluționarea unor probleme sociale;
- pacienții cu tulburări comportamentale periodice, care necesită psihocorecție și tratament medicamentos;
- pacienții care refuză periodic tratamentul de susținere și măsurile de reabilitare, fapt ce provoacă recăderile repetate.

Pacienții supravegheați în grupul IV de evidență prin dispensarizare se examinează de către medicul psihiatru inclusiv și prin intermediul echipei medicului de familie cu o periodicitate de o dată în 6 luni.

Grupul V de evidență prin dispensarizare include:

- pacienții cu tulburări mintale și de comportament în stare de remisie terapeutică cu adaptare socială stabilă, dar care necesită evaluarea periodică a stării sănătății psihice de către medicul psihiatru în vederea suspendării supravegheții dispensarice;
- pacienții invalizi care nu manifestă dereglări psihotice acute, dar necesită periodic tratament, psihocorecție la medicul psihiatru și servicii de asistență socială.
- pacienții invalizi cu stări de defect, dar care urmează periodic (anual) tratament general, și care necesită a fi trimiși în modul stabilit la C E M V.
- pacienții cu tulburări mintale și de comportament recunoscuți în modul stabilit ca lipsiți de capacitatea de exercițiu în afara de examenul medicului psihiatru sunt consultați la domiciliu de către membrii echipei medicului de familie, asistență socială nu mai rar de două ori pe an.

Pacienții supravegheați în grupul cinci de evidență prin dispensarizare se examinează de medicul psihiatru o data pe an.

Secțiune 5

Dispoziții finale

16.Decizia privind supravegherea prin dispensarizare se stabilește nu mai rar de odată în trei ani, iar la solicitarea pacientului sau reprezentantului legal, odată în an.

17. Persoana supusă supravegherii prin dispensarizare (reprezentantul legal) este informată asupra deciziei Consiliului Medical Consultativ și o poate contesta în modul stabilit.

18. Medicul de familie cu echipa sa, contribuie conform prevederilor actelor normative în vigoare la evaluarea, monitorizarea tratamentului și reabilitarea pacienților aflați în evidența prin dispensarizare.

19. Informația privind supravegherea prin dispensarizare se acordă doar în strictă corespundere cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare asigurând respectarea confidențialității, drepturile omului și demnității umane.

REGULAMENTUL
privind managementul operațional dintre medicului psihiatru și serviciul de
asistență medicală primară

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Presentul Regulament are ca scop realizarea cerințelor actelor de directivă și normative în vigoare la capitolul acordării asistenței medicale în domeniul sănătății mintale, colaborării intersectoriale eficiente, asigurării unui management integrat al asistenței medicale acordate populației și influențarea pozitivă a acestor factori asupra indicatorilor de bază a sănătății publice.
2. Conlucrarea medicului psihiatru cu medicul de familie este stabilit de prezentul Regulament și se realizează reieșind din prevederile actelor legislative și normative în vigoare.
3. Modul de conlucrare este stabilit reieșind din condițiile reale concrete (inclusiv cu implicarea echipei multidisciplinare și a echipei medicului de familie), de către conducătorii instituțiilor vizate.
4. Rezultatele activității și conlucrării cabinetului psihiatric și asistenței medicale primare cu evaluarea indicatorilor de bază în domeniul sănătății mintale a populației din teritoriu de deservire, sunt analizate periodic la ședințele comune.
5. În activitățile sale atât medicul psihiatru, cât și medicul de familie se conduc de ordinele și dispozițiile Ministerului Sănătății, actele legislative și normative în vigoare, prezentul Regulament.
6. Obiectivele majore a conlucrării serviciului de sănătate mintală din teritoriu și medicina primară este accesibilitatea la serviciile de calitate, asigurarea continuității tratamentului, ameliorarea sănătății populației generale.

Secțiunea 2

Managementul operațional al serviciul de sănătate mintală cu serviciului
asistență medicală primară

7. Managementul operațional al serviciul de sănătate mintală cu serviciului asistență medicală primară asigură:

- a) Asistența medicală Consultativă ambulatorie a persoanelor trimise la medicul psihiatru de către medicul de familie;
- b) Acordarea la domiciliu a asistenței medicale specializate de ambulatoriu conform solicitării scrise a medicului de familie;
- c) Evidența prin dispensarizare a persoanelor suferinde de tulburări psihice cronice și îndelungate cu manifestări morbide grave, constante sau acutizate frecvent, cu informarea medicului de familie despre persoanele aflate la evidență;
- d) Intervenția medicului de familie privind complianța tratamentului medicamentos ambulatoriu gratuit de susținere și a măsurilor de reabilitare psiho-socială oportună;
- e) Activități organizator-metodice în domeniul sănătății mintale prevăzute de actele normative ale Ministerului Sănătății, coordonarea activității medicului de familie în domeniul sănătății mintale;
- f) Organizarea procesului de programare la medicul psihiatru conform înscrierii efectuate nemijlocit de pacient, în baza biletului de trimitere al medicului de familie;
- g) Acordarea asistenței medicale psihiatrice în condiții ambulatorii în cazurile de urgență și pacienților la care le este permis, în conformitate cu actele normative în vigoare, prezentarea directă la medicul specialist de profil;
- h) Coordonarea și acordarea suportului consultativ-metodic în cadrul maladiilor cu impact asupra sănătății publice, inclusiv prin, organizarea spitalizării pacientului cu acțiuni social periculoase în instituțiile de profil prin intermediul Serviciul Asistență Medicală de Urgență 903.
- i) Deplasarea în localitățile rurale, Centrele de sănătate pentru supravegherea pacienților conform prevederilor actelor normative în vigoare, în comun cu medicul de familie și consultarea bolnavilor la care se permite prezentarea directă la medicul psihiatru;
- j) Accesul la informația solicitată oficial de către conducerea Centrelor medicilor de familie privind starea sănătății mintale în teritoriu și alte aspecte ale asistenței medicale în domeniu;
- k) Promovarea modului sănătos de viață, realizarea măsurilor de psiho-igienă și psiho-profilactice;
- l) Conlucrarea cu Centrele medicilor de familie în vederea depistării precoce, prevenirii afectării prin maladii mintale și de comportament, asigurării continuității tratamentului de susținere.

Secțiunea 3

Managementul operațional al serviciului asistență medicală primară cu serviciul de sănătate mintală

8. Managementul operațional al serviciului asistență medicală primară cu serviciul de sănătate mintală este asigurat prin:

- a) Îndreptarea în modul stabilit (F027/e) a persoanelor incluse în lista medicului de familie la consultația medicului psihiatru a secției consultative a spitalului raional (municipal), în caz de necesitate;
- b) Activități de suport în cazul expertizei incapacității temporale de muncă cu eliberarea certificatelor de concediu medical în cazul tratamentului în condiții de ambulatoriu la medicul psihiatru;
- c) Furnizarea la solicitarea oficială a serviciului consultativ a spitalului raional (municipal) a informației ce necesită a fi utilizată întru perfectarea organizării asistenței medicale în domeniul sănătății mintale;
- d) Respectarea confidențialității și secretului medical în cadrul acordării asistenței medicale primare persoanelor suferinde de tulburări mintale și de comportament;
- e) Examinarea, în cadrul Consiliului Medical, ședințelor de lucru a Centrului medicilor de familie cu participarea medicului psihiatru a problemelor ce țin de perfecționarea asistenței medicale în domeniul sănătății mintale acordate populației în teritoriu de deservire;
- f) Diminuarea influenței factorilor de risc asupra populației din teritoriu de deservire inclusiv prin realizarea măsurilor oportune de psiho-igienă și psiho-profilactică;
- g) Supravegherea dezvoltării psihomotorii a copilului și la necesitate trimiterea pentru consultație la medicul psihiatru pentru copii din teritoriu;
- h) Monitorizarea evoluției stării de sănătate a bolnavilor cronici, inclusiv, a invalizilor cu consultarea la necesitate a medicului psihiatru la domiciliu;
- i) Monitorizarea tratamentului anticonvulsivant și antipsihotic gratuit, indicat de medicul psihiatru la pacienți solitari, lipsiți de capacitatea de autodeservire;
- j) Organizarea și asigurarea măsurilor de asistență psihiatrică persoanelor suspecte la careva dereglări psihice acute (comportament bizar, agresiv) la medicul psihiatru, inclusiv cu internarea în spitalul (secția) de profil psihiatric.

Secțiunea 4

Dispoziții finale

28. Conlucrarea serviciului de sănătate mintală din teritoriu cu veriga asistenței medicale primară este bazată pe actele legislative și normative în vigoare, normele eticii și deontologie medicale.

29. Obiectivul conlucrării medicului psihiatru și medicului de familie este sporirea eficienței și asigurarea integrității actului medical, satisfacerea beneficiarilor și realizarea indicatorilor scontați în domeniul sănătății populației din teritoriul de deservire.

30. Conlucrarea medicului psihiatru și medicului de familie este realizată conform competențelor, în baza unor programe comune.

31. Conducătorii instituțiilor medico-sanitare nominalizate din raion (municipiu) sunt responsabili de conlucrarea eficientă a medicului psihiatru și a medicului de familie.

REGULAMENT

privind activitatea secției de psihiatrie pentru tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Regulamentul de activitate a secției de psihiatrie pentru tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită este elaborat în temeiul Codului Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, Codului de Procedură Penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003, Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24.12.2004, Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, altor acte normative în vigoare.
2. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a secției de psihiatrie pentru tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită din cadrul spitalului de psihiatrie.
3. Secția de psihiatrie pentru tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită este o subdiviziune curativ-preventivă a Spitalului de Psihiatrie, prevăzută de actele legislative în vigoare privitor la aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical, în formă de tratament prin constrângere și se efectuează conform hotărârilor instanțelor de judecată.
4. Statele secției sunt confirmate în modul stabilit în corespundere cu normativele de calcul în vigoare ale Ministerului Sănătății RM.
5. Echiparea cu aparataj medical, instrumentar, medicamente, inventar gospodăresc și utilaj, evidența și darea de seamă este asigurată în modul stabilit.
6. Drepturile și obligațiile șefului secției, medicilor, personalului medical mediu și altui personal al secției, perfectarea actelor medicale, sunt reglementate de legislația în vigoare și Regulamentele corespunzătoare ale Spitalului de psihiatrie.
7. Controlul activității medicale și respectării cerințelor juridice a secției se efectuează conform legislației în vigoare.

Secțiunea 2

Internarea și întreținerea bolnavilor

8. Temei pentru internarea și întreținerea pacienților în secția nominalizată este hotărârea judecătorească despre aplicarea față de ei a tratamentului prin constrângere în instituția psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

9. Internarea bolnavilor se efectuează de medicul de gardă cu prezentarea obligatorie a copiei deciziei instanței de judecată, copiei dispoziției de intrare în vigoare a deciziei, copiei actului comisiei de expertiză psihiatrică legală sau actului examinării psihiatrice, buletinului de identitate sau altui document, care identifică persoana pacientului.

10. Tratamentul prin constrângere în secția dată, fiind o măsură de siguranță cu caracter medical, are ca scop înlăturarea pericolului deosebit pentru sine și societate prin aplicarea tratamentului, recuperarea și reinsertia socială a bolnavului. Pacienții internați sunt repartizați în saloane conform stării psihice. În dependență de starea psihică a bolnavului, se indică regimul de supraveghere, care exclude posibilitatea comiterii unei noi acțiuni social periculoase, agravarea stării psihice, suicid, ș.a.

11. Bolnavilor cu maladii psihice, care se află la tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită se aplică numai metodele de examinare, tratament, recuperare, reinsertie socială și profilaxie, conform standardelor aprobate de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova.

12. Bolnavii beneficiază de asigurare cu pensie în modul stabilit prin lege.

13. Întreținerea, regimul și supravegherea bolnavilor în secția de psihiatrie cu supraveghere obișnuită trebuie să asigure condițiile optime pentru tratament și recuperarea socială, să nu lezeze demnitatea personală a bolnavilor și să nu suprimă independența și inițiativa utilă.

14. Regimul de tratament și supraveghere se stabilește de medicul curant și este acordat cu șeful secției în conformitate cu starea psihică a pacientului

15. Bolnavii au dreptul la corespondență, primirea pachetelor, transferelor bănești și la vizite. Interzicerea temporară a vizitelor (în afară de cea stabilită de carantină) este adoptată de medicul curant cu acordul șefului de secție în cazurile, când aceasta este dictată de starea psihică a bolnavului.

16. Întrevederile au loc în prezența personalului medical într-o încăpere special amenajată în acest scop.

17. Timpul pentru vizita bolnavilor de către rude și cunoscuți, modul de primire a pachetelor sunt prevăzute de regulamentul de ordine internă, vizat de directorul general al spitalului.

18. Corespondența administrației spitalului cu instituțiile de resort și rudele bolnavului cu privire la starea psihică și asistența socială se păstrează în dosarul personal al pacientului.

19. Bolnavii au dreptul la serviciile avocatului; cererile și plângerile verbale sau scrise ale pacienților, rudelor sau reprezentanților legali se înregistrează și cercetează conform legislației în vigoare.

20. Supravegherea comportamentului pacienților în timpul plimbărilor, examinărilor clinico-paraclinice și ajutorului medical în afara secției este asigurată de personalul medical.

21. Nu se permite ieșirea lipsită de supraveghere a bolnavilor din secție și în concediu de probă fără hotărârea judecătii.

22. În caz de evadare a bolnavului din secție, administrația secției organizează imediat căutarea lui și anchetează circumstanțele evadării. Despre fiecare caz de evadare administrația spitalului înștiințează urgent organele de poliție. De asemenea, se comunică despre evadare instanței de judecată, care a dispus tratamentul prin constrângere cu supraveghere obișnuită, psihiatrului de circumscripție și rudelor bolnavului.

23. Accesul în secția pentru tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită, cu excepția încăperilor pentru întrevederi, este permis numai personalului secției date în cadrul programului de lucru. Alte persoane sunt admise în cazuri excepționale cu permisiunea directorului spitalului sau vicedirectorului, iar în lipsa lor - a medicului de gardă.

24. Secția asigură informarea amplă a pacienților (rude, reprezentant legal) privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate, asupra drepturilor și responsabilităților pacienților prin expunerea informației relevante în formă vizibilă și accesibilă, și garantarea accesului la exercitarea drepturilor sale, în condițiile legii.

Secțiunea 3

Schimbarea, încetarea tratamentului prin constrângere, externarea bolnavilor, constatarea deceselor

25. Examinarea, reexaminarea pacienților care se află la tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită are loc nu mai rar de o dată la 6 luni (conform Codului de Procedură Penală și Codului de Executare) de comisia medicală, componența personală a căreia este aprobată de vicedirectorului spitalului.

26. Date clinice, anamnestice și alte circumstanțe, determinate în cadrul tratamentului prin constrângere, care contravin concluziei comisiei de expertiză psihiatrică legală și deciziei judecătii, care a dispus tratamentul prin constrângere, se expediază printr-un aviz medical de către administrația spitalului în adresa procuraturii de sector și a judecătoriei, care a judecat cauza.

27. Încetarea sau schimbarea tratamentului prin constrângere cu supraveghere obișnuită a bolnavilor, se efectuează în modul stabilit de legislație, de către instanța de judecată în baza avizului medical.

28. Avizul medical despre necesitatea continuării tratamentului prin constrângere în secția de psihiatrie cu supraveghere obișnuită poate fi contestat în judecată de bolnav, reprezentanții legali sau rudele lui.

29. La primirea deciziei judecătii despre încetarea tratamentului prin constrângere în secția de psihiatrie cu supraveghere obișnuită, administrația spitalului asigură executarea corespunzătoare a deciziei date.

30. După externarea bolnavului, foaia de observație și epicriza se depun în cancelaria spitalului. Nu mai târziu de 10 zile până la externare copia epicrizei este expediată la dispensarul (secție, cabinet) psihoneurologic de la domiciliul bolnavului.

31. În caz de deces a bolnavului, acest fapt se constată de medicul curant, iar în lipsa lui – de medicul de gardă. Despre moartea bolnavului administrația spitalului comunică judecătoriei care a emis decizia despre aplicarea tratamentului prin constrângere în secția cu supraveghere obișnuită, dispensarului (cabinetului) psihoneurologic de la locul de trai al decedatului. În cazurile de deces a bolnavilor, dosarele cărora au fost sistate până la însănătoșire, se informează instanța de judecată, în precăutarea căreia se află dosarul sistat. Despre moartea bolnavului administrația spitalului înștiințează rudele sau reprezentanții legali.

32. Cadavrele decedaților sunt obligatoriu supuse necropsiei cu perfectarea unui proces verbal detaliat, conform actelor normative în vigoare.

33. Dacă rudele sau reprezentanții legali ai decedatului doresc să-l înmormânteze, ei trebuie să înștiințeze despre aceasta administrația spitalului în decurs de 24 ore din clipa înmânării înștiințării despre deces. Dacă persoanele indicate nu au comunicat spitalului despre dorința de a înhuma cadavrul celui decedat, la expirarea a 72 ore după înmânarea înștiințării despre deces spitalul este în drept să efectueze înmormântarea decedatului. Cadavrul decedatului nu se eliberează rudelor sau reprezentanților legali, în cazul că, decesul a survenit ca urmare a infecțiilor deosebit de periculoase.

34.În cazurile de deces cu semne de violență administrația spitalului de psihiatrie comunică imediat despre acest fapt Procuraturii locale, Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

Nota:

- în secția menționată nu se internează pacienți minori.
- la depistarea bolilor somatice grave, pacienții pot fi transferați conform recomandărilor specialiștilor consultanți în secția de psihotuberculoză, psihosomatică sau în instituțiile medicale de profil cu acordul vicedirectorului expertiză psihiatrico-legală.

REGULAMENT
privind activitatea secției de psihiatrie
pentru tratament prin constrângere cu
supraveghere riguroasă a Spitalului de
Psihiatrie

Secțiunea 1
Dispoziții generale

1. Regulamentul de activitate a secției de psihiatrie pentru tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă este elaborat în temeiul Codului Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, Codului de Procedură Penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003, Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24.12.2004, Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, altor acte normative în vigoare.
2. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a secției de psihiatrie pentru tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă din cadrul spitalului de psihiatrie.
3. Secția de psihiatrie pentru tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă este o subdiviziune curativ-preventivă prevăzută pentru aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical în formă de tratament prin constrângere, ce se efectuează conform hotărârii judecătii.
4. Statele secției sunt confirmate în modul stabilit în corespundere cu normativele de calcul în vigoare ale Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.
5. Echiparea cu aparataj medical, instrumentar, medicamente, inventar gospodăresc și utilaj. Evidența și darea de seamă este asigurată în modul stabilit.
6. Drepturile și obligațiile șefului secției, medicilor, personalului medical mediu și altui personal al secției, perfectarea actelor medicale sunt reglementate de Legea privind asistența psihiatrică și Regulamentele corespunzătoare ale Spitalului de psihiatrie.
7. Teritoriul adiacent secției, clădirile, încăperile se planifică și se organizează în corespundere cu Regulamentul despre spitalul de psihiatrie, care este acordat cu serviciul pază din cadrul Ministerului Afacerilor Interne în aspectul condițiilor necesare pentru asigurarea supravegherii riguroase a bolnavilor.

8. Controlul activității medicale și respectării cerințelor juridice a secției se efectuează conform legislației în vigoare.

Secțiunea 2

Internarea și întreținerea bolnavilor

9. Internarea bolnavilor se efectuează de medicul de gardă în prezența reprezentantului Ministerului Afacerilor Interne cu prezentarea obligatorie a copiei deciziei instanței de judecată și copiei dispoziției de intrare în vigoare a deciziei, copiei actului comisiei de expertiză psihiatrico-legală, buletinului de identitate sau altui document, care identifică persoana pacientului (livret militar, certificat despre eliberarea din detenție).

10. Tratatamentul prin constrângere în secția dată, fiind o măsură de siguranță cu caracter medical, are ca scop înlăturarea pericolului deosebit pentru societate prin aplicarea tratamentului, recuperarea și reinsertia socială a bolnavului. Pacienții internați sunt repartizați în saloane conform stării psihice.

11. Bolnavilor cu maladii psihice, care se află la tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită se aplică numai metodele de examinare, tratament, recuperare, reinsertie socială și profilaxie, conform standardelor aprobate de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova.. Este inadmisibilă tratarea bolnavilor cu tulburări psihice în secția menționată prin metodele chirurgicale și de altă natură ce au urmări ireversibile, precum și aplicarea a noi medicamente, fundamentate științific, dar neadmise încă spre utilizare în masă..

12. Bolnavii beneficiază de asigurare cu pensie în modul stabilit de lege.

13. Întreținerea, regimul și supravegherea bolnavilor în secția de psihiatric cu supraveghere riguroasă trebuie să asigure condițiile optime pentru tratament și recuperarea socială, să nu lezeze demnitatea personală a bolnavilor și să nu suprimă independența și inițiativa utilă.

14. Durata somnului de noapte a bolnavilor se stabilește de a fi nu mai mică de 8 ore, odihna de după amiază - conform indicațiilor clinice. Obligatorie pentru toți bolnavii este plimbarea zilnică, cu excepția celor care se află la regim de pat.

15. Bolnavii au dreptul la corespondență, primirea pachetelor, transferurilor bănești și la vizite. Interzicerea temporară a vizitelor (în afară de cea stabilită de carantină) este adoptată de medicul curant cu acordul șefului de secție în cazurile când aceasta este dictată de starea psihică a bolnavului:

- întrevederile au loc în prezența personalului medical într-o încăpăre special amenajată în acest scop pentru a exclude evadarea;
- pentru vizita bolnavilor de către rude și cunoscuți, modul de primire a pachetelor sunt prevăzute de regulamentul de ordine internă, vizat de medicul șef al spitalului;
- corespondența administrației spitalului cu instituțiile de resort și rudele bolnavului cu privire la starea psihică și asistența socială se păstrează în dosarul personal al pacientului.

16. Bolnavii au dreptul la serviciile avocatului; cererile și plângerile verbale sau scrise ale pacienților, rudelor sau reprezentanților legali se înregistrează și cercetează conform legislație în vigoare.

17. Supravegherea comportamentului pacienților în timpul plimbărilor, examinărilor clinico- paraclinice și ajutorului medical în afara secției este asigurată de personalul medical în comun cu colaboratorii Serviciului Paza al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

18. Nu se permite ieșirea lipsită de supraveghere a bolnavilor de pe teritoriul secției de psihiatrie cu supraveghere riguroasă și concediu de probă fără hotărârea judecătii. Pentru prevenirea evadărilor din secție și a pătrunderii pe teritoriul secției a persoanelor străine se stabilește regimul de control-trecere cu permise speciale, asigurat de către Serviciului Paza al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova conform legislației în vigoare.

19. În caz de evadare a bolnavului din secție, administrația secției organizează imediat căutarea lui și anchetează circumstanțele evadării. Despre fiecare caz de evadare administrația spitalului înștiințează urgent organele de poliție de la locul de aflare a spitalului și de la domiciliul bolnavului. Se comunică despre evadare instanței de judecată, care a dispus tratamentul prin constrângere cu supraveghere riguroasă, dispensarului psihoneurologic a spitalului, psihiatrului de circumscripție și rudelor bolnavului.

20. Accesul pe teritoriul secției pentru tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă, cu excepția încăperilor pentru întrevederi, este permis numai personalului secției date în orele de serviciu. Alte persoane sunt admise în cazuri excepționale cu permisiunea directorului general, unui vicedirector (după caz), iar în lipsa lor - a medicului de gardă.

21. Secția asigură informarea amplă a pacienților (rude, reprezentant legal) privitor la modul și volumul asistenței medicale acordate, asupra drepturilor și responsabilităților pacienților prin expunerea informației relevante în formă vizibilă și accesibilă, și garantarea accesului la exercitarea drepturilor sale, în condițiile legii.

Secțiunea 3

Schimbarea tratamentului prin constrângere, externarea bolnavilor, constatarea deceselor

22. Examinarea, reexaminarea pacienților care se află la tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă are loc nu mai rar de 0 dată la 6 luni de Comisia medicală, componența personală a căreia este aprobată de directorul instituției.

23. Dacă în timpul tratamentului prin constrângere se depistează date clinice, anamnestice și alte circumstanțe care contrazic concluziei comisiei de expertiză psihiatrico-legală și sentinței judecătii, care a dispus tratamentul prin constrângere, administrația spitalului expediază avizul medical respectiv în adresa procuraturii de sector și a judecătoriei.

24. Încetarea sau schimbarea tratamentului prin constrângere cu supraveghere riguroasă a bolnavilor, se efectuează în modul stabilit de legislație, de către instanța de judecată în baza avizului medical 'despre însănătoșirea acestor persoane sau ameliorarea stării sănătății.

25. Avizul medical despre necesitatea continuării tratamentului prin constrângere în secția de psihiatrie cu supraveghere riguroasă poate fi contestat în judecată de bolnav, reprezentanții legali sau rudele lui.

26. La primirea deciziei judecătii despre încetarea tratamentului prin constrângere în secția de psihiatrie cu supraveghere riguroasă, administrația spitalului asigură executarea corespunzătoare a deciziei date.

27. Foia de observație după externarea bolnavului se depune în arhiva secției. Nu mai târziu de 10 zile până la externare copia epicrizei este expediată la dispensarul (secție, cabinet) psihiatric de la domiciliul bolnavului.

28. În caz de deces a bolnavului, faptul urmează a fi constatat de medicul curant, șeful secției, iar în lipsa lor - de medicul de gardă. Despre moartea bolnavului administrația spitalului comunică judecătoriei care a emis decizia despre aplicarea tratamentului prin constrângere în secția cu supraveghere riguroasă, dispensarului (cabinetului) psihiatric de la locul de trai al decedatului. În cazurile de deces a bolnavilor, dosarele cărora au fost sistate până la însănătoșire, se informează instanța de judecată, în precăutarea căreia se află dosarul sistat. Despre moartea bolnavului administrația spitalului înștiințează rudele sau reprezentanții legali.

29. Cadavrele decedaților sunt obligatoriu supuse necropsiei cu perfectarea unui proces verbal detaliat.

30. Cadavrul decedatului nu se eliberează rudelor sau reprezentanților legali în cazul că decesul a survenit ca urmare a infecțiilor deosebit de periculoase.

31. În cazurile de deces cu semne de violență, administrația spitalului de psihiatrie comunică imediat despre acest fapt Procuraturii locale, Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

REGULAMENT
privind efectuarea expertizei psihiatrico-legală staționară pentru persoanele
private de libertate în Spitalul de Psihiatrie

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Regulamentul privind efectuarea expertizei psihiatrico-legală staționară pentru persoanele private de libertate în Spitalul de Psihiatrie este elaborat în temeiul Codului Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, Codului de Procedură Penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003, Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24.12.2004, Legii cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086-XIV din 23.06.2000, Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
- 2.** Prezentul Regulament stabilește modul de organizare și efectuare a expertizei psihiatrico-legală staționară din cadrul spitalului de psihiatrie.
- 3.** Expertiza în cauză se efectuează în secții specializate, utilizate în acest scop, în baza prevederilor actelor legislative în vigoare.
- 4.** Paza și măsurile de securitate sunt asigurate în conformitate cu legislația de serviciile respective ale Ministerului Afacerilor Interne.
- 5.** Modul de organizare a pazei și regimul de trecere sunt prevăzute de „Instrucțiunea privitor la organizarea și efectuarea serviciului de pază a secției de expertiză psihiatrico-legală staționară pentru persoanele private de libertate și a secției de tratament obligatoriu cu supraveghere riguroasă coordonată cu administrația instituției pe 15 martie 2001”.
- 6.** Expertiza psihiatrico-legală este o acțiune de procedură și constă în efectuarea de către expert sau comisia de experți în scopul aprecierii discernământului, a unor cercetări privind dosarul penal, examenului psihic a persoanei supuse expertizei, în cazuri necesare - investigațiilor instrumentale, implicarea altor specialiști, furnizarea concluziilor expertale.

7. Activitatea în domeniul expertizei nominalizate, se desfășoară în baza principiilor legalității, independenței, obiectivității și plenitudinii cercetărilor efectuate.

8. Drepturile și obligațiunile experților judiciari sunt prevăzute de legislație.

9. Expertul întocmește raportul de expertiză în mod independent. El nu se poate afla în dependența directă sau indirectă de ordonatorul expertizei, de părți și de alte persoane interesate în rezultatul cauzei.

10. Este interzisă influențarea expertului de către ordonatorul expertizei, autorități publice sau persoane particulare în scopul întocmirii raportului de expertiză în favoarea unuia dintre participanți la proces în interesul altor persoane.

11. Persoanele vinovate de influențarea expertului poartă răspundere conform legislației în vigoare.

Secțiunea 2

Principii de bază

12. Internarea expertizaților se efectuează nemijlocit în secție din penitenciar, conform comenzii preventive, fiind în posesia dosarului penal perfectat conform legislației.

13. Repartizarea expertizaților în saloane se petrece în dependență de starea psihică, somatică și vârstă.

14. Este interzisă internarea persoanelor cu pediculoză sau scabie.

15. Supravegherea expertizaților de către personalul medical și poliție este permanentă pe tot parcursul aflării la expertiză, inclusiv: în timpul investigațiilor, plimbărilor, întrevederilor cu rudele, ergoterapiei.

16. Întrevederile cu rudele a persoanelor supuse expertizei, sunt autorizate în scris de autoritatea abilitată care a dispus expertiza. Ele se petrec în salonul amenajat cu prezența obligatorie a personalului medical și a poliției.

17. În cazul când persoana supusă expertizei are nevoie de asistență medicală, aceasta i se acordă în modul stabilit de legislație privind ocrotirea sănătății.

18. Este interzisă restrângerea drepturilor persoanei supuse expertizei. Drepturile și obligațiunile expertizaților sunt prevăzute de legislație.

19. Acces în secția de expertiză are doar personalul medical încadrat în serviciul de expertiză. În zilele de odihnă și în afara orelor de lucru a medicilor-experti, acces

pot avea medicul de gardă, reanimatologul, la chemarea asistentei medicale pentru acordarea ajutorului medical de urgență.

20. Este strict interzis accesul în secție a persoanelor fără permise, dacă nu sunt însoțite de directorul general sau vicedirectorul expertiză psihiatrică legală.

21. Primirea, păstrarea, eliberarea actelor oficiale cât și corespondența cu privire la procesul de procedură a expertizei sunt prevăzute de regulamentul lucrărilor de secretariat.

22. Șeful secției este abilitat cu toate drepturile și obligațiile prevăzute pentru șefii secțiilor clinice, este obligat să consulte fiecare expertizat și după cercetările complete să fixeze în fișa medicală concluzii întemeiate și obiective. Medicul-expert poartă răspundere personală pentru fiecare expertiză ce i se încredințează, pentru obiectivitatea și plenitudinea cercetărilor efectuate și argumentarea concluziei preventive și definitive.

23. Termenele de efectuare a expertizei psihiatrico-legale staționare sunt de 30 zile de la momentul internării în secție. În cazurile când: tabloul clinic al maladiei psihice este vag, nu au fost prezentate actele medicale necesare, materialele dosarului nu conțin date obiective și suficiente, comisia de experți trimite un demers ordonatorului expertizei despre prelungirea termenului de efectuare a expertizei cu 30 zile. Dacă termenul de aflare în secție nu este prelungit, expertizatul este escortat în penitenciar, iar dosarul penal remis ordonatorului expertizei.

24. După efectuarea expertizei, medicul expert, perfectează raportul de expertiză (în trei exemplare) în termen de 10 zile. Raportul de expertiză semnat de experții ce au precăutat cazul și dosarul penal este remis în adresa ordonatorului expertizei.

25. Procesul verbal privind imposibilitatea întocmirii raportului de expertiză, se depune ordonatorului în termen de 3 zile.

26. Dacă în timpul aflării în secție, se stabilește că expertizatul necesită asistență medicală de urgență în secția de reanimare a clinicii sau transfer într-o instituție medicală de alt profil, este transportat cu biletul de trimitere, însoțit de asistența medicală și polițiști. Despre transferul expertizatului în altă instituție medicală, din motive de sănătate, se înștiințează ordonatorul expertizei (în scris) în decurs de 24 ore, expertiza fiind suspendată pentru termenul internării.

Secțiunea 3

Externarea expertizațiilor

26. Persoanele supuse expertizei psihiatrico-legale de staționar indiferent de concluzia expertală se escortează în Penitenciar.

27. Transferul expertizațiilor din secția de expertiză în altă subdiviziune a clinicii, se efectuează de șeful secției, medicul-expert în baza deciziei ordonatorului expertizei când sancțiunea de arest preventiv este anulată.

28. În caz de deces a bolnavului, faptul urmează a fi constatat de medicul curant, șeful secției, iar în lipsa lor - de medicul de gardă. Despre moartea bolnavului administrația spitalului comunică judecătorei care a emis decizia despre aplicarea tratamentului prin constrângere în secția cu supraveghere riguroasă, dispensarului (cabinetului) psihiatric de la locul de trai al decedatului. În cazurile de deces a bolnavilor, dosarele cărora au fost sistate până la însănătoșire, se informează instanța de judecată, în precăutarea căreia se află dosarul sistat. Despre moartea bolnavului administrația spitalului înștiințează rudele sau reprezentanții legali.

29. Cadavrele decedaților sunt obligatoriu supuse necropsiei cu perfectarea unui proces verbal detaliat.

30. Cadavrul decedatului nu se eliberează rudelor sau reprezentanților legali în cazul că decesul a survenit ca urmare a infecțiilor deosebit de periculoase.

31. În cazurile de deces cu semne de violență, administrația spitalului de psihiatrie comunică imediat despre acest fapt Procuraturii locale, Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

REGULAMENT
privind efectuarea expertizei psihiatrico-legală staționară a persoanelor ne
private de libertate în Spitalul de Psihiatrie

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Regulamentul privind efectuarea expertizei psihiatrico-legală staționară pentru persoanele ne private de libertate în Spitalul de Psihiatrie este elaborat în temeiul Codului Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, Codului de Procedură Penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003, Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24.12.2004, Legii cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086-XIV din 23.06.2000, Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr. 1402-XIII din 16.12.1997, Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27.02.1998, alte acte normative în vigoare.
2. Prezentul Regulament stabilește modul de organizare și efectuare a expertizei psihiatrico-legală staționară din cadrul spitalului de psihiatrie la persoanelor ne private de libertate.
3. Expertiza psihiatrico-legală se efectuează în strictă conformitate cu Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale, alte acte legislative cu referință la procedura expertizei.
4. Procesul de expertiză este o acțiune de procedură și constă în efectuarea de către expert sau comisia de experți, în scopul aprecierii discernământului, a unor cercetări privind dosarul penal, documentația medicală de arhivă suplimentară, examenul psihic a persoanei supuse expertizei, în cazuri necesare, investigațiilor instrumentale, implicarea altor specialiști, furnizarea concluziilor expertizei.
5. Expertiza psihiatrico-legală staționară pentru persoanele ne private de libertate include:
 - a) Expertiza pe dosarele penale - învinuiți, bănuți, victime și martori;
 - b) Expertiza pe dosarele civile – instituirea tutelei, capacitatea de a exercita drepturi și acțiuni.
5. Expertiza în cauză se efectuează în secțiile Spitalului de Psihiatrie, în baza prevederilor actelor legislative în vigoare.

6. Activitatea, în domeniul expertizei nominalizate, se desfășoară în baza principiilor legalității, independenței, obiectivității și plenitudinii cercetărilor efectuate.

7. Drepturile și obligațiile experților judiciari sunt prevăzute de legislație.

8. Expertul întocmește raportul de expertiză în mod independent. El nu se poate afla în dependența directă sau indirectă de ordonatorul expertizei, de părți și de alte persoane interesate în rezultatul cauzei.

9. Este interzisă influențarea expertului de către ordonatorul expertizei, autorități publice sau persoane particulare, în scopul întocmirii raportului de expertiză, în favoarea unuia dintre participanți la proces, în interesul altor persoane.

10. Persoanele vinovate de influențarea expertului poartă răspundere conform legislației în vigoare.

Secțiunea 2

Principii de bază

11. Internarea persoanelor ne private de libertate la expertiza psihiatrico-legală de staționar se efectuează prin secția de internare, fiind în posesia dosarului penal perfectat conform legislației și în baza încheierii judecătoreii respective, care autorizează internarea în cadrul Spitalului de Psihiatrie.

12. Repartizarea expertizaților în clinică se petrece după principiul teritorial și în dependență de starea psihică, somatică și vârstă.

13. Supravegherea expertizaților de către personalul medical este permanentă pe tot parcursul aflării la expertiză, inclusiv în timpul investigațiilor, plimbărilor, întrevederilor cu rudele.

14. Întrevederile cu rudele a persoanelor supuse expertizei, se petrec în salonul amenajat cu prezența obligatorie a personalului medical conform regulamentului instituției date.

15. În cazul când persoana supusă expertizei are nevoie de asistență medicală, aceasta i se acordă în modul stabilit de legislație privind ocrotirea sănătății.

16. Este interzisă restrângerea drepturilor persoanei supuse expertizei. Drepturile și obligațiile expertizaților sunt prevăzute de legislație.

17. Primirea, păstrarea, eliberarea actelor oficiale, cât și corespondența cu privire la procesul de procedură a expertizei, sunt prevăzute de regulamentul lucrărilor de secretariat.

18. Medicul-expert poartă răspundere personală de fiecare expertiză ce i se încredințează, pentru obiectivitatea și plenitudinea cercetărilor efectuate și argumentarea concluziei preventive și definitive.

19. Termenele de efectuare a expertizei psihiatrico-legale staționare sunt de 30 zile de la momentul internării în secție pentru persoanele învinuite și 10 zile pentru persoanele bănuite în comiterea infracțiunilor. În cazurile când, tabloul clinic al maladiei psihice este vag, nu au fost prezentate actele medicale necesare, materialele dosarului nu conțin date obiective și suficiente, comisia de experți trimite un demers ordonatorului expertizei despre prelungirea termenului de efectuare a expertizei cu 30 zile. Dacă termenul de aflare în secție nu este prelungit, expertizatul este externat din spital, iar dosarul penal remis ordonatorului expertizei.

20. După efectuarea expertizei, medicul expert perfectează raportul de expertiză (în trei exemplare) în termen de 10 zile. Raportul de expertiză semnat de experții și parafat cu ștampila instituției și dosarul penal este remis în adresa ordonatorului expertizei.

21. Procesul verbal privind imposibilitatea întocmirii raportului de expertiză, se depune ordonatorului în termen de 3 zile.

22. Dacă în timpul aflării în secție, se stabilește că expertizatul necesită asistență medicală de urgență în secția de reanimare a clinicii sau transfer într-o instituție medicală de alt profil, el este transportat cu biletul de trimitere, însoțit de asistența medicală. Despre transferul expertizatului în altă instituție medicală, din motive de sănătate, se înștiințează ordonatorul expertizei (în scris) în decurs de 24 ore, expertiza fiind suspendată pentru termenul internării.

Secțiunea 3

Externarea expertizațiilor

23. Persoanele supuse expertizei psihiatrico-legale staționare indiferent de concluzia expertală emisă se externează în ziua expertizării.

24. Transferul expertizațiilor în altă subdiviziune a clinicii, la tratament prin constângere se efectuează în baza deciziei Judecății.

25. În cauzele civile plata expertizelor se face anticipat de partea în proces, care a solicitat efectuarea expertizei.

Secțiunea 4

Expertiza în dosarele civile

26. Expertiza psihiatrica legala în procese civile se efectuează:

- a) În acțiunile civile despre punerea sub interdicție a persoanelor, care suferă de maladii psihice cronice sau dementă. În caz de însănătoșire sau îmbunătățire considerabilă a stării psihice a persoanei recunoscute anterior incapabilă de exercițiu, se efectuează expertiza despre recunoașterea persoanei capabilă de exercițiu;
- b) În dosarele despre prognosticul maladiei psihice a persoanei și capacitatea de a exercita drepturi și obligații (desfacerea căsătoriei, declararea nulă a căsătoriei, educația copiilor, etc.);
- c) În cadrul dosarelor civile patrimoniale.

REGULAMENTUL **de organizare și funcționare a serviciului de reabilitare psihosocială**

Secțiunea 1

Dispoziții generale

- 1.** Regulamentul de organizare și funcționare a serviciului de reabilitare psihosocială este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr.1402-XIII din 16 decembrie 1997 cu modificările ulterioare, Politicii Naționale de Sănătate (Hotărârea Guvernului Republica Moldova nr. 886 din 08 august 2007).
- 2.** Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a serviciului de reabilitare psihosocială la nivel de spital de psihiatrie.
- 3. Serviciul de reabilitare psihosocială** este parte componentă a activității Spitalului de Psihiatrie, care oferă o gamă largă de activități îndreptate spre evaluarea, valorificarea și menținerea potențialului persoanelor afectate de maladii psihice întru realizarea reinsertiei socio-familiale.
- 4. Serviciul de reabilitare psihosocială** își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare, prezentul Regulament și standardele minime de calitate.
- 5.** Activitatea Serviciului de reabilitare psihosocială este coordonată, monitorizată și evaluată de vicedirectorul instituției medicale responsabil, conform funcției delegate.
- 6.** Obiectivele generale ale Serviciului de reabilitare psihosocială sunt:
 - a) Abordarea multilaterală a personalității pacienților afectați de maladii mintale și de comportament aflați la tratament ;
 - b) Educarea/instruirea vocațională și cultivarea capacităților de adaptare a persoanelor cu probleme de sănătate mintală;
 - c) Formarea deprinderilor de viață independente cotidiene a copiilor și adulților cu probleme de sănătate mintală;
 - d) Reabilitarea medicală și socioprofesională prin menținerea și valorificarea potențialului persoanelor cu boli mintale;
 - e) Dezinstituționalizarea și prevenirea instituționalizării persoanelor cu probleme de sănătate mintală prin implicarea în activități de ergoterapie și asigurarea independenței economice și sociale.

7. Serviciul de reabilitare psihosocială își desfășoară activitatea în baza următoarelor principii:

- a) Respectarea interesului superior și al opiniei beneficiarului;
- b) Flexibilitate, interdisciplinaritate și multidisciplinaritate;
- c) Accesibilitate la servicii de calitate;
- d) Promovarea cunoștințelor despre sănătatea mintală;
- e) Transparența informației;
- f) Nondiscriminare;
- g) Susținerea familiei beneficiarului;
- h) Lobbyism în comunitate;
- i) Promovarea și respectarea drepturilor omului.

Secțiunea 2

Organizarea și funcționarea serviciului de reabilitare psihosocială

8. Serviciul de reabilitare psihosocială este constituit prin ordinul conducerii spitalului de psihiatrie cu acordul Ministerului Sănătății.

9. La baza activității serviciului se află elaborarea *planului individual de reabilitare*, care cuprinde analiza datelor anamnezei medicale, psihologice și sociale și evaluarea multilaterală a beneficiarului.

10. Managementul individualizat al cazului se efectuează de către echipa multidisciplinară, care include medicul psihiatru curant, medicul serviciului de reabilitare, psihologul clinician, ergoterapeutul, cu evaluarea și aprecierea funcționalității pacientului și consemnarea datelor în fișa medicală.

11. Includerea beneficiarului în cadrul programului de reabilitare se efectuează cu acordul informat al pacientului și la dorința sa.

12. Încetarea programului individual de reabilitare are loc la dorința pacientului sau la nerespectarea de către pacient a planului și ordinii interioare a serviciilor de reabilitare.

13. Activitățile de reabilitare se efectuează în cadrul instituției medicale sub îndrumarea ergoterapeutului și evidența specialiștilor echipei multidisciplinare cu evaluarea periodică la atingerea obiectivelor fixate.

14. Serviciul de reabilitare psihosocială include următoarele subdiviziuni funcționale, precum:

- a. Cabinet de ergoterapie în cadrul secție;
- b. Atelierul de expresie artistică (artterapie);
- c. Socioculterapia;
- d. Atelierul protejat;

structuri care activează conform regulamentelor interne aprobate de către conducerea instituției medicale specializate și standardelor minime de calitate.

15.La externare pacientului i se efectuează repetat evaluarea multilaterală a pacientului cu aprecierea rezultatelor obținute și consemnarea în fișa medicală de către medicul curant.

16.Datele privind funcționalitatea pacientului sunt fixate în dosarul pacientului cu transmiterea lor către serviciul de ambulator întru continuitatea tratamentului, asigurând păstrarea confidențialității lor.

Secțiunea 3

Dispoziții finale

17.Reabilitarea psihosocială cuprinde un proces continuu și obligatoriu pentru realizarea scopului final de ameliorare a stării de sănătate și reinsertie socială.

18.Continuitatea și integritatea actului medical în domeniul sănătății mintale este asigurată prin disponibilitatea informației cu caracter medical la toate etapele de intervenție cu păstrarea confidențialității și demnității umane.

19.Controlul asupra respectării prevederilor prezentului Regulament este atribuit vicedirectorului medical, conform competenței.

REGULAMENTUL
de organizare și funcționare
a cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Regulamentul de organizare și funcționare a cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr.1402-XIII din 16 decembrie 1997 cu modificările ulterioare, Politicii Naționale de Sănătate (Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 886 din 08 august 2007).
2. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie.
3. Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală constituie o parte componentă a instituției medico-sanitare „Spitalul de Psihiatrie” și „Centrul Comunitar de Sănătate Mintală”, care oferă reabilitare medico-psiho-socială persoanelor cu tulburări mintale și de comportament.
4. Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare, prezentul Regulament și standardele minime de calitate.
5. Activitatea Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie este coordonată, monitorizată și evaluată de directorii instituțiilor medico-sanitare „Spitalul de Psihiatrie” și „Centrul Comunitar de Sănătate Mintală” din localitatea respectivă.
6. Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie nu este persoană juridică, ci intră în componența instituțiilor sus numite, subordonate Ministerului Sănătății, consiliilor raionale și municipale și finanțate din contul instituțiilor și în limita alocațiilor bugetare aprobate de Ministerul Sănătății.
7. Scopul Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie este îmbunătățirea și ameliorarea stării de sănătate a persoanelor cu probleme de sănătate mintală prin reabilitarea medico-psiho-socială complexă.

- 8.** Obiectivele generale ale Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie sunt:
- Formarea deprinderilor de viață independente cotidiene a copiilor și adulților cu probleme de sănătate mintală;
 - Reabilitarea medicală și socioprofesională prin menținerea și valorificarea potențialului persoanelor cu boli mintale;
 - Educarea/instruirea vocațională și cultivarea capacităților de muncă a persoanelor cu probleme de sănătate mintală;
 - Dezinstituționalizarea și prevenirea instituționalizării persoanelor cu probleme de sănătate mintală prin implicarea în activități de ergoterapie și asigurarea independenței economice și sociale.
- 9.** Obiectivele specifice ale Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie rezidă în:
- Crearea unui program individual de intervenție ergoterapeutic (bazat pe activități reabilitaționale, ocupaționale și de ludoterapie) pentru copii și adulți cu probleme de sănătate mintală;
 - Organizarea activităților de artterapie (desen, muzică, dans, colaj etc.);
 - Sporirea gradului de adaptare a persoanelor cu probleme de sănătate mintală și familiile lor;
 - Orientarea și instruirea profesională a persoanelor cu probleme de sănătate mintală;
 - Sporirea nivelului de conștientizare a beneficiarilor și familiei biologice și extinse asupra importanței dezinstituționalizării și traiului în comunitate.
- 10.** Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie își desfășoară activitatea pe baza următoarelor principii:
- Respectarea interesului superior și al opiniei beneficiarului;
 - Flexibilitate, interdisciplinaritate și multidisciplinaritate;
 - Accesibilitate la servicii de calitate;
 - Promovarea cunoștințelor despre sănătatea mintală;
 - Transparența informației;
 - Nondiscriminare;
 - Suținerea familiei beneficiarului;
 - Lobbysm în comunitate;
 - Promovarea și respectarea drepturilor omului.
- 11.** Beneficiari ai Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie sunt pacienți ai Spitalelor de Psihiatrie și a Centrelor Comunitare de Sănătate Mintală, cărora sunt indicate servicii medico-psiho-sociale prevăzute de prezentul Regulament.

Secțiunea 2

Organizarea și funcționarea Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie

12.Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie este plasat în incinta clădirilor a Spitalului de Psihiatrie și Centrului Comunitar de Sănătate Mintală.

13.Serviciile pe care le oferă Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie sunt divizate în 2 direcții – terapie ocupațională și ergoterapie:

- Terapie Ocupațională include elemente necesare pentru procesul de reabilitare, așa ca arterapia (desen, colaj, sculptură etc.), muzicoterapia, dans terapia, ludoterapia (terapia prin joc), psihoterapia de grup și individuală;
- Ergoterapia include în sine activități cu caracter terapeutic al muncii, care este recunoscută și recomandată ca metoda de tratament. Ergoterapia include în sine diverse orientări profesionale (croitorie, broderie, împletit, croșetat, lemnărit, studiarea computerului, reparații elementare casnice, olărit, cizmărie, artizanat etc.).

14. La baza abordării individuale a beneficiarului se află *planul individualizat de intervenție ergoterapeutică* elaborat de echipa multidisciplinară după analiza datelor anamnezei medicale, psihologice și sociale. Intervenția se face pe baza procedeeleor reabilitării psihosociale.

15.Activitatea Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie se realizează prin încadrarea în activitățile planificate zilnic a beneficiarilor acompaniați de ergoterapeuți și asistenți medicali.

16.Medicul specialist al instituției medicale/Centrul Comunitar de Sănătate Mintală gestionează cazurile individualizate, în aspectul lor multilateral, în coordonare cu specialiștii echipei multidisciplinare, asigurând complexitatea tratamentului acordat în baza planului comun elaborat.

17.Beneficiarii se bucură de toate drepturile fundamentale ale omului, sunt tratați cu demnitate și respect conform normelor internaționale și a legislației naționale în vigoare.

18.Calitatea serviciilor prestate va fi evaluată periodic de către autoritățile locale și centrale în domeniu, care realizează monitorizarea prestatorilor de servicii medicale.

Secțiunea 3

Admiterea beneficiarilor în Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie

19.Recomandarea beneficiarului pentru Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie se face în corespundere cu următoarele criterii:

- vârsta persoanei de la 18 ani în sus pentru maturi

- și de la 4 – până la 18 ani – pentru copii;
- dorința și acceptul persoanei suferinde de a se implica în activități de terapie ocupațională și ergoterapie;
- indicația și recomandarea medicului psihiatr și a ergoterapeutului pentru terapia ocupațională și ergoterapie.

20. Admiterea beneficiarului în Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie are un caracter temporar și este urmată de: evaluarea inițială, evaluarea complexă, stabilirea planului individualizat ergoterapeutic a beneficiarului, evaluarea finală.

21. Evaluările beneficiarului se realizează de către echipa multidisciplinară.

22. Persoana desemnată coordonator al echipei multidisciplinare este psihiatrul comunitar (cu studii în psihiatria comunitară, ergoterapie), care coordonează intervențiile specialiștilor implicați în soluționarea cazului. Planul individualizat de intervenție ergoterapeutică pentru fiecare beneficiar al Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie se reajustează permanent, în baza evaluării realizate de echipa multidisciplinară.

Secțiunea 4

Managementul și personalul Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie

23. Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie este condus de o persoană cu studii superioare sau medii specializate medicale și instruire continuă în terapie ocupațională și ergoterapie – numit ergoterapeut.

24. Managerul (ergoterapeutul) Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie asigură:

- a) funcționarea Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie conform legislației în vigoare și regulamentului de funcționare internă;
- b) gestionarea resurselor materiale ale Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie, conform activităților și standardelor stabilite;
- c) organizarea și evaluarea activității personalului Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie, conform fișelor de post;
- d) completarea și prezentarea formularelor și rapoartelor privind activitatea Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie către administrația instituției în subordinea căreia se află Cabinetul de Terapie Ocupațională și Ergoterapie.

25. Managerul Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie convoacă ședințele de planificare și monitorizare a activității Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie săptămânal sau, la necesitate, în mod extraordinar cu lucrătorii secției de psihiatrie în care se află sau a Centrului Comunitar de Sănătate Mintală.

26.Angajații Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie din cadrul Spitalului de psihiatrie sau a Centrului Comunitar de Sănătate Mintală sunt obligați să păstreze confidențialitatea informațiilor despre viața beneficiarilor, pe care le obțin în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, să nu pretindă și să nu beneficieze de rezultatele muncii pacienților.

27.Statele de funcții ale Cabinetului de Terapie Ocupațională și Ergoterapie sunt stabilite de către Administrația Spitalului de Psihiatrie și a Centrului Comunitar de Sănătate Mintală și aprobate de fondator.

Secțiunea 5

Dispoziții finale

35.Prezentul Regulament poate fi modificat și completat în modul stabilit în dependență de situația concretă.

36.Cabinetul activează conform programului stabilit de conducătorul instituției medicale.

37.Controlul asupra respectării prevederilor prezentului Regulament este atribuit vicedirectorului medical, conform competenței.

REGULAMENTUL de organizare și funcționare al Atelierelor protejate

Secțiunea 1

Dispoziții generale

1. Regulamentul de organizare și funcționare al Atelierelor protejate este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28.03.1995, Legii privind sănătatea mentală nr.1402-XIII din 16 decembrie 1997 cu modificările ulterioare, Politicii Naționale de Sănătate (Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 886 din 08 august 2007).
2. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a Atelierului protejat.
3. **Atelierul protejat** pentru persoanele cu tulburări mintale și de comportament reprezintă o instituție medico-socială independentă sau o parte componentă a Spitalului de Psihiatrie și Centrului Comunitar de Sănătate Mintală, care oferă reabilitare medico-psiho-socială.
4. Atelierul protejat își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare, prezentul Regulament și standardele minime de calitate.
5. Activitatea Atelierului protejat este coordonată, monitorizată și evaluată de organele abilitate a localității în care se află Atelierul protejat.
6. Atelierul protejat este persoană juridică cu forma organizatorico-juridică de instituție publică, subordonată Autorităților Publice Locale și finanțat din contul și în limita alocațiilor bugetare aprobate de consiliul local, dispune de patrimoniu distinct, bilanț propriu, conturi de decontare (în lei moldovenești și în valută străină) și alte conturi în instituțiile financiare ale Republicii Moldova, ștampilă, sigiliu, antet și simbolică.
7. Scopul Atelierului protejat este îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu probleme de sănătate mintală prin reabilitarea psihosocială complexă, precum și adaptare la viața activă prin asigurarea independenței economice și sociale.
8. Obiectivele generale ale Atelierului protejat sunt:
 - a) Educarea/instruirea vocațională și cultivarea capacităților de muncă a persoanelor cu probleme de sănătate mintală;

b) Reabilitarea medicală și socioprofesională, restabilirea capacităților reduse sau pierdute a persoanelor cu boli mintale prin implicarea lor în lucru protejat (sub supravegherea specialiștilor medicali) într-un atelier specializat de producere;

c) Dezinstituționalizarea și prevenirea instituționalizării persoanelor cu probleme de sănătate mintală prin implicarea în activități de ergoterapie și asigurarea independenței economice și sociale.

9. Obiectivele specifice ale Atelierului protejat rezidă în:

a) Crearea unui program individual de intervenție ergoterapeutic pentru adulți cu probleme de sănătate mintală;

b) Orientarea și instruirea profesională a persoanelor cu probleme de sănătate mintală;

c) Sporirea gradului de adaptare a persoanelor cu probleme de sănătate mintală și familiile lor;

d) Crearea condițiilor optime pentru aplicarea abilităților profesionale a persoanelor cu probleme de sănătate mintală în practică;

e) Sporirea nivelului de conștientizare a beneficiarilor și familiei biologice și extinse asupra importanței dezinstituționalizării și traiului în comunitate.

10. Atelierul protejat își desfășoară activitatea pe baza următoarelor principii:

a) Respectarea interesului superior și al opiniei beneficiarului;

b) Flexibilitate, interdisciplinaritate și multidisciplinaritate;

c) Accesibilitate la servicii de calitate;

d) Promovarea cunoștințelor despre sănătatea mintală;

e) Transparența informației;

f) Nondiscriminare;

g) Susținerea familiei beneficiarului;

h) Lobbyism în comunitate;

i) Promovarea și respectarea drepturilor omului.

11. Beneficiarii ai Atelierului protejat sunt cetățeni care necesită servicii medico-sociale întru asigurarea incluziunii socio-profesionale și independenței economice. Beneficiarii direcți sunt adulții cu tulburări mintale.

Secțiunea 2

Organizarea și funcționarea Atelierului protejat

12. Atelierul protejat este constituit în baza Deciziei Consiliului raional sau municipal al localității cu acordul Ministerului Sănătății.

13. Atelierul protejat este plasat în incinta clădirilor administrative a localităților respective și este proprietatea Autorităților Publice Locale.

14. La baza abordării individuale a beneficiarului se află *planul individualizat de intervenție ergoterapeutici* elaborat de echipa multidisciplinară după analiza datelor anamnezei medicale, psihologice și sociale. Intervenția se face în baza procedurilor reabilitării psihosociale.

15. Activitatea Atelierului protejat se realizează prin încadrarea în activitățile planificate zilnic a beneficiarilor acompaniați de ergoterapeuți și asistenți medicali.

16. Suplimentar, Atelierul protejat îndeplinește următoarele atribuții:

- a) organizează activități de identificare, atragere și colectare de fonduri de la diferite structuri guvernamentale și neguvernamentale, menține relații de colaborare cu alte instituții de resort;
- b) efectuează interpelări către structurile ce dețin informația privind datele necesare în procesul de prestare a serviciilor.

17. Beneficiarii se bucură de toate drepturile fundamentale ale omului, sunt tratați cu demnitate și respect conform normelor internaționale și a legislației naționale în vigoare.

18. Calitatea serviciilor prestate va fi evaluată periodic de către autoritatea locală și centrală de specialitate, care realizează monitorizarea prestatorilor de servicii medicale.

Secțiunea 3

Admiterea beneficiarilor în Atelierul protejat

19. Admiterea beneficiarului în Atelierul protejat se face în corespundere cu următoarele criterii: vârsta persoanei cu tulburări psihice de la 18 ani, prezența unui membru a familiei de origine sau extinse, existența recomandării medicului de familie, a medicului specialist sau a ergoterapeutului.

20. Actele care se axează la dosarul beneficiarului includ:

- a. copia actului de identitate;
- b. copia adeverinței de pensionar, după caz;
- c. recomandarea medicului specialist sau a medicului de familie;
- d. rezultatele investigației medicale generale complexe ;
- e. cererea de admitere în Atelierul protejat a persoanei cu dizabilități sau a reprezentantului legal, după caz.
- f. dorința și acceptarea persoanei suferinde să se implice în activități a Atelierul protejat.

21. La admiterea beneficiarului în Atelierul protejat se stabilește un contract de prestare a serviciilor, încheiat între reprezentantul legal sau beneficiar (după caz) și AP, în condițiile familiarizării părților cu prevederile prezentului Regulament.

22. Admiterea beneficiarului în Atelierul protejat are un caracter temporar și este urmată de: evaluarea inițială, întocmirea dosarului, evaluarea complexă, stabilirea planului individualizat ergoterapeutic a beneficiarului, evaluarea finală.

23. Evaluarea complexă a beneficiarului se realizează de către echipa multidisciplinară.

24. Persoana desemnată coordonator al echipei multidisciplinare este medicul psihiatru, coordonează toate intervențiile specialiștilor implicați în soluționarea cazului. Planul individualizat de intervenție ergoterapeutic pentru fiecare beneficiar al Atelierului protejat se revizuieste lunar, pe baza evaluării realizate de echipa multidisciplinară.

25. La admiterea persoanei în Atelierul protejat se iau în considerație următoarele contraindicații: prezența infecțiilor transmisibile acute, care necesită asistență medicală specializată sau izolare, persoane cu dereglări de comportament, care prezintă pericol social, persoane care consumă droguri, persoane care anterior au fost exmatriculate din Atelierul protejat din cauza încălcării ordinii interioare.

26. Pregătirea ieșirii beneficiarului din Atelierul protejat se efectuează de către managerul Atelierului protejat la recomandarea ergoterapeutului.

27. După ieșirea beneficiarului din Atelierul protejat (ca urmare a (re)integrării lui), serviciile de consiliere, acompaniere, suport emoțional rămân la dispoziția beneficiarului până la integrarea deplină în familie și în comunitate.

Secțiunea 4

Managementul și personalul Atelierului protejat

28. Atelierul protejat este condus de o persoană cu studii superioare și cunoștințe de management. Funcția de manager al AP poate fi cumulată cu altă funcție.

29. Managerul este angajat și eliberat din funcție conform dispoziției primarului Autorității Publice Locale și legislației în vigoare.

30. În activitatea sa managerul Atelierului protejat se conduce de actele normative și legislative în vigoare și de prezentul Regulament.

31. Managerul Atelierului protejat este administratorul tuturor resurselor, are dreptul de a angaja și concedia personalul în conformitate cu legislația în vigoare și standardele minime de calitate, este responsabil pentru activitatea juridică și administrativă a Atelierului protejat.

32. Managerul Atelierului protejat este responsabil de organizarea activității Atelierului protejat și de calitatea serviciilor prestate.

33. Managerul Atelierului protejat asigură:

- a) funcționarea Atelierului protejat conform legislației în vigoare;
- b) gestionarea resurselor financiare și materiale ale Atelierului protejat, conform standardelor naționale de contabilitate;
- c) organizarea și evaluarea activității personalului Atelierului protejat, conform fișelor postului angajaților;
- d) asigurarea confidențialității programului și registrelor beneficiarilor;
- e) completarea și prezentarea formularelor și rapoartelor privind activitatea Atelierului protejat către autoritățile administrației publice locale;
- f) reprezentarea Atelierului protejat în relațiile cu alte instituții publice sau private;
- g) asigurarea și supravegherea instruirii continue a personalului.

34. Managerul Atelierului protejat convoacă ședințele de planificare și monitorizare a activității Atelierului protejat săptămânal sau, la necesitate, în mod extraordinar.

35. Managerul Atelierului protejat încheie acorduri de prestare a serviciilor specializate cu alte organizații/instituții de profil.

36. În cazul în care managerul este în incapacitate temporară de a-și exercita atribuțiile de serviciu, responsabilitatea pentru buna funcționare a Atelierului protejat îi revine managerului adjunct.

37. Personalul Atelierului protejat este format din specialiști în diferite domenii, conform legislației în vigoare, care corespund necesităților de funcționare ale Atelierului protejat: medic psihiatru (1), nurse psihiatrice (2), ergoterapeut (1), psiholog-psihoterapeut (1), instructor de muncă (maiștri în profesia care este aplicată în Atelierul protejat, respectiv câte 2 persoane pentru fiecare activitate), asistent social (1), personal auxiliar (1).

38. Personalul Atelierului protejat este angajat prin concurs, conform legislației în vigoare.

39. Comisia de concurs este alcătuită din manager, reprezentanții Consiliilor locale și șeful Secției Sănătate a Autorității Publice Locale. Comisia de concurs se constituie de către primarul localității.

40. Angajarea personalului se efectuează pe baza contractului individual de muncă, încheiat în conformitate cu legislația în vigoare.

41. La momentul angajării, iar ulterior la fiecare 6 luni, personalul este obligat să efectueze examenul medical, conform standardelor Ministerului Sănătății.

42.Angajații Atelierului protejat sunt obligați să păstreze confidențialitatea informațiilor despre viața beneficiarilor, pe care le obțin în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, să nu pretindă și să nu beneficieze de rezultatele muncii pacienților.

43.Personalul își desfășoară activitatea conform fișelor postului, în localul destinat Atelierul protejat, în conformitate cu orarul de lucru stabilit și cu programele individuale de intervenție ergoterapeutice a beneficiarilor.

44.Structura și pregătirea personalului din Atelierul protejat se aprobă în corespundere cu obiectivele Atelierului protejat.

45.Salarizarea personalului se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare.

Secțiunea 5

Finanțarea și patrimoniul Atelierului protejat

46.Atelierul protejat este finanțat din bugetul local, donații, granturi, alte surse conform actelor normative în vigoare.

47.Atelierul protejat poate dispune de orice patrimoniu necesar activității sale cu drept de proprietate sau administrare, în funcție de modul de dobândire a dreptului respectiv.

48.Patrimoniul Atelierului protejat se constituie din:

- a) patrimoniul inițial transmis Atelierului protejat de către Consiliul local în administrare;
- b) patrimoniul transmis în perioada activității Atelierului protejat de către Consiliul local, alte persoane juridice sau fizice în folosință temporară;
- c) donații (granturi), alte contribuții filantropice ale persoanelor fizice și juridice;
- d) patrimoniul achiziționat de Atelierul protejat din contul mijloacelor proprii în perioada activității sale, care îi aparține cu drept de proprietate, precum și din veniturile obținute în urma utilizării sau înstrăinării patrimoniului dat;
- e) alte bunuri ce nu contravin legislației în vigoare.

49. Patrimoniul Atelierul protejat se folosește exclusiv pentru realizarea scopurilor sale statutare.

50.Gestionarea patrimoniului se realizează, în funcție de valoarea acestuia, în modul stabilit de documentele de constituire a Atelierului protejat.

51.După încetarea activității Atelierului protejat sau expirarea termenului stabilit de folosință, patrimoniul dat va fi transmis autorității ale administrației publice locale.

52. Atelierul protejat ține evidența activității sale financiar-economice și prezintă dările de seamă contabile și statistice în modul stabilit de legislație.

Secțiunea 6

Dispoziții finale

53. Activitatea Atelierului protejat încetează în baza deciziei Consiliului local cu acordul Ministerului Sănătății în corespundere cu prevederile legislației în vigoare.

54. Prezentul Regulament este revizuit cel puțin la fiecare doi ani de activitate a Atelierului protejat.

55. Controlul asupra respectării prevederilor prezentului Regulament este atribuit organelor ierarhice superioare de specialitate.

REGULAMENTUL Centrului Național de Sănătate Mintală

Capitolul I Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, modul de organizare și funcționare a Centrului Național de Sănătate Mintală, încadrat în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală în procesul de prestare a serviciilor medicale populației, precum și atribuțiile instituției în procesul efectuării cercetărilor științifice ce rezultă din specificul de activitate.
2. Regulament privind organizarea și funcționarea Centrului Național de Sănătate Mintală (Regulament – în continuare) este elaborat în temeiul Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28.03.1995, Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 28.02.1998, Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2003, Codul cu privire la știință și inovare nr. 259 – XV din 15.07.2004, Legii privind sănătatea mentală nr.1402-XIII din 16 decembrie 1997 cu modificările ulterioare, Politicii Naționale de Sănătate (HG RM nr. 886 din 08 august 2007), alte acte normative în vigoare.
3. Centrul Național de Sănătate Mintală este o subdiviziune structurală autonomă în cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie, care își desfășoară activitatea pe principiul autofinanțării, de non-profit, are subcont propriu în bancă, se bucură de toate drepturile ce decurg din această calitate în conformitate cu legislația în vigoare și prezentul Regulament.
4. Denumirea completă este Centrul Național de Sănătate Mintală.
5. Sediul instituției se află pe adresa: mun. Chisinău, or.Codru, str.Costiujeni nr. 3.

Capitolul II Scopul, obiectivele și atribuțiile Centrului

6. Scopul principal al Centrului Național de Sănătate Mintală este ameliorarea sănătății mentale a populației Republicii Moldova prin organizarea, dezvoltarea și monitorizarea serviciilor de sănătate mintale.
7. Centrul Național de Sănătate Mintală are următoarele obiective majore:
 - a) organizarea serviciilor de sănătate mintală conform necesităților populației și politicii naționale în domeniul sănătății;
 - b) elaborarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciilor de sănătate mentală întru asigurarea accesibilității, continuității și calității serviciilor de sănătate mentală;

- c) îmbunătățirea calității serviciilor medicale prin ameliorarea nivelului profesional și tehnologic, orientat spre asigurarea securității pacientului și respectării drepturilor acestuia;
- d) asigurarea suportului consultativ-metodic și informațional în realizarea asistenței medicale integrate;
- e) efectuarea cercetărilor științifice în domeniul sănătății mintale cu implementarea în practică a rezultatelor benefice;
- f) monitorizarea organizării, funcționării și calității serviciilor de sănătate mintală la nivel național.

8. Pentru realizarea scopului și obiectivelor menționate instituția are următoarele atribuții:

- a) prestarea serviciilor medicale în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală în conformitate cu contractele încheiate cu Compania Națională de Asigurări în Medicină și cu actele normative în vigoare;
- b) prestarea serviciilor medicale în cadrul asigurărilor medicale facultative în conformitate cu clauzele contractuale și prevederile legale;
- c) prestarea contra plată a serviciilor medicale, în baza actelor normative în vigoare;
- d) efectuarea cercetărilor științifice în domeniul medicinei, vizând măsuri de organizare, diagnostic, tratament și reabilitare psiho-socială la etapa prespitalicească și spitalicească în domeniul sănătății mintale;
- e) procurarea echipamentului, medicamentelor și consumabilelor necesare pentru prestarea serviciilor medicale, precum și altor bunuri necesare pentru activitatea sa, cu respectarea procedurilor legale de achiziții și prezentului Regulament;
- f) implementarea tehnologiilor performante orientate spre asigurarea securității pacientului și calității serviciilor medicale (utilizarea standardelor, ghidurilor de tratament și protocoalelor clinice aprobate, etc.);
- g) colectarea datelor, crearea și asigurarea gestionării eficiente a bazelor de date privind serviciile medicale prestate și prezentarea în modul și termenul stabilit a rapoartelor și informațiilor despre activitatea instituției;
- h) asigurarea conlucrării cu alți prestatori de servicii medicale, pentru asigurarea integrității și continuității tratamentului, respectării etapizării asistenței medicale;
- i) pregătirea, specializarea și perfecționarea cadrelor în domeniul sănătății mintale;
- j) organizarea și participarea la conferințe tematice în domeniile de activitate;
- k) efectuarea altor activități permise de legislația în vigoare.

9. Centrul Național de Sănătate Mintală prestează serviciile medicale de tipurile și spectrul stipulate în Nomenclatorul instituțiilor medico-sanitare, aprobat de Ministerul Sănătății, precum și cu respectarea normativelor de activitate (de

personal, de paturi, norme alimentare, etc.) și tarifelor stabilite de Ministerul Sănătății.

Capitolul III Organizarea Centrului

10. Centrul Național de Sănătate Mintală prezintă următoarea structură funcțională conform organigramei:

a) Departamentul evaluare și monitorizare programe, politici:

- a. Evaluarea și analiza programelor și politicilor în domeniul sănătății mintale;
- b. Elaborarea propunerilor privind programe și politici în domeniul sănătății mintale;
- c. Fundamentarea economică a politicilor și programelor în domeniul sănătății mintale;
- d. Asigurarea implementării politicilor în domeniul sănătății mintale la nivel intersectorial;
- e. Elaborarea propunerilor de proiecte pentru atragerea donatorilor și colectarea de fonduri în domeniul sănătății mintale;
- f. Asigurarea informatizării sistemului de sănătate mintală.

2) Departamentul management servicii de sănătate mintală:

- a. Analiza situațională periodică a indicatorilor de baza în RM privind calitatea acordării serviciilor de sănătatea mintală la nivel primar;
- b. Planificarea creării serviciilor de sănătate mintală în diverse regiuni a RM pentru asigurarea accesibilității și continuității la nivel comunitar;
- c. Fondarea, în colaborare cu administrația publică locală, a centrelor comunitare de sănătate mintală și asigurarea funcționalității și eficienței în acordarea serviciilor multidisciplinare;
- d. Suportul metodologico-informational a serviciilor de sănătate mintală din RM;
- e. Asigurarea respectării calității serviciilor acordate și a drepturilor pacienților în cadrul instituțiilor medicale specializate psihiatrice;
- f. Implementarea politicii psiho-farmaco-terapeutice la nivel național.

3) Departamentul cercetare și dezvoltare:

- a. Planificarea direcțiilor prioritare privind cercetarea științifică în domeniul sănătății mintale;
- b. Elaborarea și aplicarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul sănătății mintale;
- c. Elaborarea metodologiilor de aplicare practică a tehnologiilor noi și performante în diagnosticul, tratamentul și profilaxia maladiilor mintale;

- d. Asigurarea circuitului informațional în domeniul sănătății mintale;
- e. Promovarea sănătății mintale prin intermediul editării materialelor promoționale și organizării diferitor măsuri de psihoigienă și psihoprofilactică.

4) Departamentul Formațiune:

- a. Elaborarea programului de instruire în domeniul psihiatriei comunitare, conform cerințelor naționale și internaționale.
- b. Asigurarea managementul personalului medical în domeniul sănătății mintale cu respectarea legislației în domeniu;
- c. Formarea personalului medical în domeniul psihiatriei comunitare în conformitatea cu programele universitare aprobate;
- d. Perfecționarea cadrelor medicale medii în domeniul nursing-ului psihiatric în conformitatea cu programele universitare aprobate;
- e. Elaborarea și implementarea formațiunii în domeniul ergoterapiei conform standardelor și programelor aprobate.

5) Departamentul Clinic își desfășoară activitatea în următoarele direcții privind:

- a. Reabilitarea medico-psiho-socială a persoanelor cu probleme de sănătate mintală;
- b. Prevenirea instituționalizării, dezinstituționalizarea și incluziunea socială a persoanelor cu probleme de sănătate mintală;
- c. Sporirea accesului populației generale la asistența medico-socială în cazul problemelor de sănătate mintală conform principiului multidisciplinarității și integrității serviciilor prestate, în special a celor în situații de risc sporit și deosebit de vulnerabili;
- d. Organizarea serviciilor prestate de către Centru prin intermediul echipei comunitare multidisciplinare terapeutice;
- e. Oferirea de tratament farmacoterapeutic de susținere, respectiv maladiei, și alimentației corecte;
- f. Implicarea beneficiarilor și rudelor în procesul de activitate a Centrului;
- g. Oferirea serviciilor de consultanță psihiatrică, psihologică și juridică pentru beneficiari și pentru familii;
- h. Oferirea serviciilor psihoterapeutice pentru beneficiari și pentru familii;
- i. Oferirea asistenței la domiciliu în cazurile de urgență prin intermediul echipei mobile;
- j. Menținerea și îmbunătățirea sănătății persoanelor cu probleme de sănătate mintală;
- k. Stimularea procesului de (re)socializare a persoanelor cu probleme de sănătate mintală, precum și (re)integrarea lor în mediul familial;
- l. Dezvoltarea abilităților primare, de autodeservire și educaționale a persoanelor cu probleme de sănătate mintală;

- m. Sporirea nivelului de conștientizare a beneficiarilor, familiei lor și comunității asupra importanței menținerii persoanei cu necesități speciale în familie și în comunitate.
- n. Asigurarea suportului medico-psihologic beneficiarilor de servicii de sănătate mintală în regim continuu;
- o. Asigurarea suportului consultativ-metodic populației generale;
- p. Asigurarea suportului informațional și organizarea accesului către serviciile de suport social.

11. Centrul Național de Sănătate Mintală își desfășoară activitatea în baza următoarelor principii:

- a) respectarea interesului superior al beneficiarului;
- b) confidențialitate;
- c) respectarea opiniei beneficiarului;
- d) non-discriminare;
- e) interdisciplinitate și multidisciplinitate;
- f) flexibilitate;
- g) accesibilitate la servicii de calitate;
- h) transparența informației;
- i) promovarea cunoștințelor despre sănătatea mentală;
- j) susținerea familiei beneficiarului;
- k) respectarea drepturilor omului.

Capitolul IV **Obligațiile și drepturile Centrului**

12. Centrul este obligat să:

- a) aplice politica de respectare a drepturilor pacienților, inclusiv a procedurilor existente de respectare a confidențialității;
- b) evalueze și să monitorizeze programele și politicile în domeniul sănătății mintale;
- c) evalueze și să monitorizeze serviciile de sănătate mintală;
- d) desfășoare activități de prevenire a tulburărilor mintale la toate etapele: *prevenirea primară* - promovarea modului sănătos de viață, *prevenirea secundară* - diagnosticare precoce și inițierea promptă a tratamentului diferitor probleme de sănătate mintală; organizarea și efectuarea examinărilor profilactice și screening-urilor la populația cu risc major; tratament adecvat și îngrijire medicală a problemelor depistate, *prevenirea terțiară* - reabilitare cu includerea atât a reabilitării medicale, cât și celei psiho-sociale;
- e) asigure o abordare holistică a sănătății de pe poziții multidisciplinare, în corespundere cu standardele de calitate ale serviciilor de sănătate mintală;
- f) să asigure o abordare individualizată a beneficiarului, elaborând un Plan individualizat de servicii de către echipa multidisciplinară, în urma colectării tuturor datelor, realizării anamnezei medicale și sociale;

- g) acorde suportul psihologic în soluționarea diferitor probleme ale persoanelor afectate de maladii mintale prin ajutarea pacienților de a se auto-cunoaște, auto-înțelege, de a lua decizii.
- h) promoveze serviciile comunitare de sănătate mintală prin realizarea unui șir de activități de sensibilizare și mobilizare a comunității în problemele de sănătate mintală și dezvoltarea premizelor de reabilitare psiho-socială, prin conlucrarea cu autorități locale, societatea civilă - mese rotunde, întâlniri, conferințe, evenimente mass-media etc.
- i) realizeze studii și evaluări a necesităților populației, în servicii de sănătate mintală, în baza cărora va elabora planul de activitate adaptat la necesitățile în servicii de sănătate mintală.

13. Centrul are dreptul să:

- a) elaboreze programe și politici în domeniul sănătății mintale;
- b) planifice organizarea de servicii de sănătate mintala;
- c) elaboreze proiecte pentru atragerea investițiilor în domeniul sănătății mintale;
- d) elaboreze și aplice un sistem de monitorizare și evaluare a serviciilor de sănătate mintală existente;
- e) dispună de un sistem de referință (algoritm de referință clar, tipărit, afișat la îndemâna specialiștilor clinicii);
- f) elaboreze programe și realizeze activități instructiv-metodice ce țin de sănătatea mintală;
- g) elaboreze programe instructive, selecte și instruiască tineri voluntari;
- h) participe la instruirea continuă a specialiștilor și voluntarilor în domeniile prioritare de activitate;
- i) elaboreze și distribuie materiale informaționale și promoționale ale serviciilor de sănătate mintală (panouri, postere, calendare etc.);
- j) reprezinte instituția de referință pentru medicii de familie și alte instituții ce oferă în pachetul de bază servicii de sănătate mintală;
- k) conlucreze în strânsă legătură cu alți specialiști de profil a spitalelor de psihiatrie, secției consultative a instituției medico-sanitare spitalul raional/asociației medicale teritoriale municipale, alte servicii existente;
- l) presteze servicii contra plată pentru unele servicii peste Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.
- m) să organizeze activități de identificare, atragere și colectare de fonduri de la diferite structuri guvernamentale și neguvernamentale, menține relații de colaborare cu alte instituții de resort;
- n) să efectueze interpelări către structurile ce dețin informația privind datele necesare în procesul de prestare a serviciilor;
- o) să încheie acorduri de colaborare cu alte organizații din același domeniu de activitate;
- p) să reprezinte interesele Centru în organele de Stat și alte organizații cu drept decizional;
- q) să asigure protecția drepturilor și intereselor colaboratorilor săi cât și a intereselor sociale importante în domeniul său de activitate;

- r) să difuzeze liber informația despre activitatea sa, conform legislației în vigoare.

Capitolul V

Organele de conducere și administrare

14. Centrul Național de Sănătate Mintală are următoarele organe de administrare:
- a) Fondatorul - Ministerul Sănătății;
 - b) Spitalul Clinic de Psihiatrie;
 - c) Vicedirector al Spitalului Clinic de Psihiatrie, director al Centrului Național de Sănătate Mintală;
 - d) Consiliul Medical.

Secțiunea 1

15. **Fondatorul** are următoarele atribuții exclusive:
- a) adoptă decizii de fondare, reorganizare sau lichidare, aprobă, modificările și completările Regulamentului, organigrama și statele de personal;
 - b) desemnarea și destituirea din funcție a directorului;
 - c) hotărârile, ordinele și deciziile Ministerului Sănătății în problemele ce țin de atribuțiile lui sunt obligatorii pentru Consiliul administrativ, director și persoanele cu funcții de răspundere ale Centrului Național de Sănătate Mintală;
 - d) coordonarea organigramei și statelor de personal.

Secțiunea 2

16. **Spitalul Clinic de Psihiatrie** are următoarele atribuții:
- a) încheierea și desfacerea contactelor individuale de muncă cu personalul Centrului;
 - b) aprobă organigrama și statele de personal;
 - c) darea în locațiune a bunurilor și încăperilor, trecerea la cheltuieli a mijloacelor fixe și vânzarea mijloacelor fixe neutilizate;
 - d) colectarea datelor, crearea și asigurarea gestionării eficiente a bazelor de date privind serviciile medicale prestate și prezentarea în modul stabilit a rapoartelor și informațiilor;
 - e) monitorizarea și centralizarea indicatorilor principali de sănătate;
 - f) aprobarea tranzacțiilor cu persoane terțe a căror sumă depășește 25% din suma mijloacelor financiare, acumulate de Centrul Național de Sănătate Mintală;
 - g) aprobarea planurilor de activitate;
 - h) aprobarea rapoartelor trimestriale și anuale privind activitatea Centrului Național de Sănătate Mintală;
 - i) alocarea surselor financiare pentru construcția, reconstrucția, reparația capitală a edificiilor, procurarea utilajului costisitor, transportului sanitar și medicamentelor pentru realizarea Programelor Naționale.

Secțiunea 3

Vicedirectorul Spitalului Clinic de Psihiatrie, director al Centrului Național de Sănătate Mintală

17. Vicedirectorul Spitalului Clinic de Psihiatrie, director al Centrului Național de Sănătate Mintală, psihiatru de specialitate, cu o experiență de minim 7 ani în domeniu, numit în funcție și revocat din funcție, în condițiile legii, prin ordin al ministrului sănătății.

Vicedirectorul Spitalului Clinic de Psihiatrie, director al Centrului Național de Sănătate Mintală este persoana responsabilă și abilitată cu dreptul de conducere operativă a Centrului Național de Sănătate Mintală.

12. Vicedirectorul Spitalului Clinic de Psihiatrie, director al Centrului Național de Sănătate Mintală are următoarele atribuții exclusive:

- a) elaborează programul de perspectivă al dezvoltării și planurile anuale de activitate;
- b) elaborează rapoartele trimestriale și anuale privind activitatea Centrul Național de Sănătate Mintală;
- c) asigură folosirea eficientă a bunurilor Instituției medico-sanitare publice;
- d) poartă responsabilitate personală privind activitatea Centrul Național de Sănătate Mintală.

Secțiunea a 2-a

Șeful Departamentului

18. În activitatea sa, directorul este ajutat de șefii de departament, potrivit organigramei aprobate prin ordin al ministrului sănătății.

19. Șeful Departamentului este numit în funcție și revocat din funcție, la propunerea vicedirectorului Spitalului Clinic de Psihiatrie, director al Centrului Național de Sănătate Mintală, prin ordin al Directorului general și asigură în principal:

- a) organizarea, coordonarea și supravegherea activității specifice direcției pe care o conduc;
- b) respectarea și punerea în practică a deciziilor ce le sunt aplicabile, emise de directorul general;
- c) îndeplinirea la termen a obligațiilor și a sarcinilor pe care le primesc;
- d) coordonarea activității de specialitate desfășurată de personalul din secțiile din subordine;
- e) întocmirea fișei postului pentru fiecare salariat subordonat;
- f) participarea la întocmirea planurilor anuale și de perspectivă a Centrului;
- g) informarea corectă a directorului Centrului cu privire la problemele specifice și la eventualele disfuncționalități constatate în cadrul direcției pe care o conduc;
- h) asigurarea informării celorlalte direcții și servicii din cadrul Centrului, cu privire la activitatea proprie și la implicațiile acesteia asupra întregii activități;

- i) organizarea pregătirii materialelor pentru diferite expoziții de specialitate;
- j) inițierea acțiunilor de instruire a personalului de specialitate din subordine;
- k) îndeplinesc orice alte atribuții stabilite de directorul Centrului, specifice domeniului de activitate;
- l) înlocuiesc și exercită atribuțiile directorului Centrului în absența sa, sau prin delegare, potrivit pct. 22 din prezentul Regulament;
- m) poartă răspundere personală, disciplinară, administrativă și penală privind activitatea instituției în limita competențelor stabilite de prezentul Regulament.

Capitolul VI

Activitatea economico – financiară

20. Activitatea Centrului Național de Sănătate Mintală se desfășoară pe principiile de autofinanțare, de non-profit.
21. Centrul Național de Sănătate Mintală este în drept să dispună de următoarele surse de venituri:
- a) mijloacele fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală, mijloacele obținute în urma prestării serviciilor medicale neprevăzute în Programul Unic, altor servicii și activități prestate contra plată, admise de actele legislative și normative;
 - b) mijloacele provenite din granturi, sponsorizări, acorduri de cooperare, donații de la persoanele fizice și juridice ce nu contravin legislației în vigoare;
 - c) alocațiile financiare ale Fondatorului;
 - d) credite bancare;
 - e) alte surse de venituri ce corespund legislației în vigoare.
22. Centrul Național de Sănătate Mintală planifică individual activitatea sa economico-financiară, astfel, încât să asigure atingerea scopurilor statutare și dezvoltarea sa ulterioară, coordonând cu administrația Spitalul Clinic de Psihiatrie, cheltuielile pentru salarizarea angajaților, alimentarea bolnavilor, procurarea medicamentelor consumabilelor pentru operație.
23. Centrul Național de Sănătate Mintală desfășoară activitatea sa economico-financiară din cont propriu și poartă responsabilitate patrimonială proprie, în conformitate cu legislația și actele normative în vigoare.
24. Tarifele pentru serviciile medicale prestate se aprobă de către Ministerul Sănătății.
25. Mijloacele financiare obținute de Centrul Național de Sănătate Mintală se utilizează pentru realizarea scopurilor stabilite în prezentul Regulament în conformitate cu planurile de activitate economico-financiară aprobate pentru perioada respectivă.
26. Spitalul Clinic de Psihiatrie, constituie pentru **Centru**, un fond de rezervă și un fond de dezvoltare, în scopul acoperirii cheltuielilor neprevăzute, transferând în aceste fonduri câte 5 % din mijloacele financiare obținute anual.

27. Cuantumul mijloacelor financiare, acumulate în fondurile de rezervă și de dezvoltare nu poate depăși cota de 25 % din volumul cheltuielilor anuale ale instituției.
28. Modalitatea folosirii mijloacelor financiare din fondurile de rezervă și de dezvoltare este stabilită de Centrul Național de Sănătate Mintală și se aprobă de Fondator.
29. Raporturile financiare și statistice ale Centrului Național de Sănătate Mintală se întocmesc și se prezintă Spitalului Clinic de Psihiatrie.

Capitolul VII Controlul activității

30. Controlul corespunderii activității Centrului Național de Sănătate Mintală cu scopurile statutare se exercită de către Spitalul Clinic de Psihiatrie.
31. Pentru realizarea controlului activității Centrului Național de Sănătate Mintală, Spitalul Clinic de Psihiatrie este în drept să ceară toate documentele necesare, precum și explicațiile de rigoare de la persoanele cu funcții de conducere, precum și de la alți angajați.
32. Fondatorul este în drept să ia deciziile de rigoare în conformitate cu legislația Republicii Moldova, în caz de depistare a încălcărilor în activitatea Centrului Național de Sănătate Mintală. Decizia va conține motivele emiterii, cererea de înlăturare a încălcărilor comise sau de evitare a acestora pe viitor.
33. Decizia se comunică Centrului Național de Sănătate Mintală în formă scrisă cu indicarea termenului în care aceasta este obligată să comunice despre rezultatele examinării și măsurilor întreprinse.
34. Controlul respectării legislației financiare și fiscale se efectuează de către organele abilitate cu funcții de control conform legislației în vigoare.
35. Controlul respectării politicii de sănătate în cadrul Centrului Național de Sănătate Mintală se efectuează de către serviciile și subdiviziunile specializate ale Ministerului Sănătății.

VIII. Reorganizarea și dizolvarea

36. Hotărârea cu privire la reorganizarea activității Centrului Național de Sănătate Mintală se adoptă de către Fondator.
37. Procedura și succesiunea de drept, în cazul reorganizării Centrului Național de Sănătate Mintală se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare.

IX. Adoptarea, completarea și modificarea Regulamentului

38. Regulamentul Centrului Național de Sănătate Mintală se elaborează și se aprobă de către Fondator.

**Cerințele minime
față de schema statelor de personal a
Centrului Național de Sănătate Mintală**

1. Schema de state și pregătirea personalului urmează să corespundă destinației și funcțiilor Centrului. Personalul minim al Centrului prevede:

- a. *personal de conducere*: Director general, care este medic-psihiatru – 1, sef de departamente - 5;
- b. *personal de specialitate*:
 - i. în cadrul secției – 2 persoane;
 - ii. echipa multidisciplinară alcătuită din: medic psihiatru - 2, asistente medicale psihiatrie/ergoterapeut – 4, psiholog și/sau psihoterapeut - 2, asistenți sociali – 2;
 - iii. Centru de criza:
 1. echipa mobilă de criza (24/24 ore) – 1 medic psihiatru/psiholog și 1 asistent medical;
 2. linia verde a psihologului – 3 persoane;
 - iv. Centru de zi: 1 medic psihiatru/3 asistente medicale.
- c. *personal auxiliar*: recepționist - 1, infirmieră -1, paznic -1 etc. și alt personal cooptat la necesitate.
- d. *voluntari*, care activează benevol și gratuit la realizarea diferitor programe ale Centrului.

2. Echipele multidisciplinare se calculează în funcție de o echipă la 25 - 30 mii populație din unitatea administrativ-teritorială deservită, stabilite prin recomandările OMS).

3. Activitatea personalului Centrului este realizată în baza obligațiilor de funcție din fișa de post și reiese din obligațiunile de activitate ale Centrului și remunerat în conformitate cu legislația în vigoare și își exercită atribuțiile în temeiul contractului individual de muncă.

4. Personalul Centrului urmează să aibă în mod obligator pregătire respectivă în oferirea serviciilor de sănătate mintală, în particularitățile persoanelor afectate de maladii mintale și situații de criză, cu abilități de comunicare și consiliere a populației pe probleme de sănătate mintală.

5. Centrul va încheia contracte de prestare a serviciilor cu voluntarii, ce efectuează o muncă neremunerată în beneficiul public.

Cerințele minime/opționale față de spațiile și utilizarea Centrului

1. Centrul este amplasat într-un edificiu cu acces separat la transportul public cu asigurarea registraturii și vestiarului separate, ce ar permite sporirea accesibilității și eficacității serviciilor de sănătate mintală,
2. Organizarea activităților interne a Centrului pentru beneficiari se va efectua cu respectarea intimității, confidențialității, autonomiei și comunicării, în deplin acord cu standardele de calitate a serviciilor de sănătate mintală.

Cerințele generale față de spațiu

1. Sala de activități (pentru activități, psihoterapie de grup, grupuri de suport și autosuport, terapie ocupațională, etc.) – 2 – a câte 25-30 m² ;
2. Birouri – 6 – a câte 10-12 m² (director, șef departament)
3. Cabinete specialiști (psihiatru, psiholog, psihoterapeut, as. social, logoped, cabinet pentru centrul de criza și linia fierbinte, contabil)
4. Sala de proceduri – 1 - 10 m²
5. Salon de intervenție medicamentoasă (pentru staționarul de zi) – 3- 4 săli a câte 10-12 m² (sau 2 mai mari)
6. Sala de relaxare (amenajată special pentru terapii de relaxare) – 1 – 16 m²
7. Sufragerie pentru primirea hranei (în cazul staționarului de zi) – 30 m²
8. Hol pentru recepționarea beneficiarilor și utilizat ca garderobă – 40 m²
9. Săli sanitare (toaleta și dus) – 3- 4 a câte 4- 6 m²